

KURATORIUM OŚWIATY w SŁUPSKU
OSRODEK DOSKONALENIA NAUCZYCIELI
w SŁUPSKU

INFORMATOR

R. III. 7 - 9 / 93 (17 - 19)

SŁUPSK - lipiec/sierpień/wrzesień - 1993

D o s k o n a l e n i e   n a u c z y c i e l i

- Informacje o studiach podyplomowych w AR-T w Olsztynie,
w PWST w Krakowie - Wydział Zamiejscowy w Warszawie, w WSP
w Opolu, w UMK w Toruniu, w KUL. s. 72
- Informacja o Międzynarodowej Szkole Języków w Berlinie. s. 83
- Informacja o Konkursie: Formy programowe edukacji ekologicznej
w kształceniu ogólnym. s. 84
- Stopnie specjalizacji zawodowej - wymogi, zasady przyznawania, s. 85

K o m u n i k a t y

- Wybrane informacje o działalności Ko i ODN s. 95
- Z historycznej witryny - informacja o pracy D. Pandowskiej
"Kaszuby wśród nazw Pomorza w XIII wieku" s. 99
- Informacje PBW w Słupsku o nowościach w zbiorach książkowych
i w filmotece. s. 101
- Z prasy / wybór informacji z "Głosu Pomorza" s. 113

W k ł a d k a: Egzaminy dojrzałości - sesja wiosenna w r. szk.

1992/93 - Analiza wyników, tematy, propozycje
kryteriów ocen. / materiał dla szkół średnich/

Redakcja: Jan Tyborczyk

Współpraca: Lech Kowalewski, Maria Kozak, Wanda Rychły

Wydawnictwo ODN w Słupsku. Nakład 420 egz.

I. Informacje ogólne

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lipca 1993 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych /Dz.U. Nr 76, poz.360/. s. I
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 1993 r. w sprawie warunków, form, trybu przyznawania i wypłacania oraz wysokości pomocy materalnej dla uczniów. /Dz.U. Nr 74, poz. 350/. s. 2
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lipca 1993 r. w sprawie zasad wydawania oraz wzorów świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych, sposobu dokonywania ich sprostowań i wydawania duplikatów, a także legalizacji dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą oraz odpłatności za dokonywanie tych czynności. s. 4
- Zarządzenie Nr 18 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 czerwca 1993 r. w sprawie zasad i warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez szkoły i placówki publiczne. s. 14
- Decyzja Nr 26/93 Kuratora Oświaty i Wychowania w Słupsku z dnia 3 września 1993 r. w sprawie terminu ferii zimowych w szkołach i placówkach oświatowych wychowawczych województwa słupskiego. s. 20
- Pismo Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 lipca 1993 roku w sprawie uwzględniania przy ustalaniu wymiaru emerytury lub renty dodatku mieszkaniowego. s. 21

- Pismo MEN w sprawie decyzji Sądu Najwyższego o trybie rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem bez wypowiedzenia - art. 29 ust. I ustawy z dnia 26 stycznia 1982 - Karta Nauczyciela.
s. 22
  - Pisma Dyrektora Biura d/s Reformy Szkolnej z dnia 5 kwietnia i 9 września 1993r oraz odpowiedź p. Dyrektor ODN - M. Kozak.
s. 22
  - Informacja Dyrektora Biura d/s Reformy Szkolnej o stanie zaawansowania przygotowań do reformy kształcenia ogólnego.
s. 26
- Inauguracja roku szkolnego
- Przemówienie Kuratora Oświaty w Słupsku - dra inż. Zygmunta Sadowskiego podczas Wojewódzkiej Inauguracji Roku Szkolnego 1993/94 w Objeździe w dniu 1 września 1993 r.
s. 29
  - Harmonogram działań przygotowujących przekazanie samorządom gmin szkół podstawowych na terenie województwa słupskiego.
s. 34

II. Informacje szczegółowe - różne

- Maria Kozak - Działalność Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w roku szkolnym 1992/93
s. 36
- Teresa Kowieska - Informacja o realizacji zadań statutowych poradni wychowawczo-zawodowych w województwie słupskim.
s. 62
- Jan Stefański - Informacja o działalności Wojewódzkiego Ośrodka Doksztalcania Zawodowego w Słupsku.
s. 68
- Witold Stech - Zestawienie wyników klasyfikacji za rok szk 1992/93 w szkołach podstawowych województwa słupskiego.
s. 73

Konkursy i olimpiady

- Olimpiada wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym oraz inne informacje o konkursach
s. 74

I. INFORMACJE OGÓLNE

360

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Dziennik Ustaw Nr 76

z dnia 28 lipca 1993 r.

Poz. 360

zmieniające rozporządzenie w sprawie przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych.

Na podstawie art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. Nr 95, poz. 425 oraz z 1992 r. Nr 26, poz. 113 i Nr 54, poz. 254) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 maja 1992 r. w sprawie warunków przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych (Dz. U. Nr 42, poz. 186 i Nr 75, poz. 371) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 6 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. O przyjęcie do klasy pierwszej szkoły ponadpodstawowej lub wstępnej w liceum ogólnokształcącym, które prowadzi taką klasę na podstawie odrębnych przepisów może ubiegać się uczeń, który ukończył szkołę publiczną lub szkołę niepubliczną o uprawnieniach szkoły publicznej stanowiącą podstawę programową danej szkoły ponadpodstawowej. Do szkół pomaturalnych mogą ubiegać się kandydaci, którzy uzyskali świadectwo dojrzałości.”.
  - 2) w § 8 w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„O przyjęciu kandydata do klasy pierwszej szkoły średniej ogólnokształcącej i zawodowej dla młodzieży (w tym do szkoły policealnej) lub wstępnej w liceum ogólnokształcącym, które prowadzi taką klasę oraz do szkoły pomaturalnej, decydują:”
  - 3) w § 10 w pkt 2 lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) w przypadku ubiegania się o przyjęcie do klasy bezpośrednio wyższej, niż to wynika z ostatniego świadectwa szkolnego ucznia zmieniającego typ szkoły lub profil klasy.”
  - 4) w § 11 w ust. 1 wyrazy „w § 10 pkt 2” zastępuje się wyrazami „w § 10 pkt 2 lit. a) i c)” oraz dodaje się na końcu zdanie: „Zakres egzaminu klasyfikacyjnego, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. b), określają odrębne przepisy.”.
  - 5) w § 12 wyrazy: „na podstawie skierowania dyrektora szkoły podstawowej” zastępuje się wyrazami „zgodnie z odrębnymi przepisami”.
  - 6) w § 15:
    - a) w pkt 1 wyrazy „§ 18 pkt 1” zastępuje się wyrazami „§ 18 pkt 1 i 2”.
    - b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) zarządza przeprowadzenie egzaminu z przedmiotu dodatkowego, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 2 lit. b)”.
  - 7) w § 16:
    - a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) z części ustnej jako:

      - a) egzamin poprawkowy z przedmiotu, z którego uczeń w części pisemnej otrzymał ocenę niedostateczną,
      - b) egzamin ustny z dodatkowego przedmiotu wybranego przez kandydata do liceum ogólnokształcącego z następujących przedmiotów ogólnokształcących: język polski, historia, biologia, chemia, geografia, matematyka, fizyka, język obcy nowożytny, a w szkołach zawodowych — wybranego przez kandydata spośród co najmniej 3 wyżej wymienionych przedmiotów, zaproponowanych przez komisję rekrutacyjno-kwalifikacyjną. W przypadkach szczególnych, uzasadnionych względami organizacyjnymi, komisja może zarządzić przeprowadzenie tego egzaminu w formie sprawdzianu (testu) pisemnego.”.
    - b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Egzamin wstępny do szkół policealnych oraz do szkół pomaturalnych przeprowadza się w formie pisemnej z dwóch przedmiotów określonych przez radę pedagogiczną jako kierunkowe. Komisja rekrutacyjno-kwalifikacyjna może zwolnić z egzaminu wstępnego kandydata do szkoły policealnej lub do szkoły pomaturalnej na podstawie zaświadczenia o pozytywnym wyniku egzaminu wstępnego na wyższą uczelnię, wyrażonym w postaci oceny (stopnia), jeśli kandydat ubiega się o przyjęcie do szkoły o tym samym lub pokrewnym kierunku.”.
  - 8) w § 18 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
    - „1) finalistom oraz laureatom konkursów przedmiotowych szczebla wojewódzkiego przysługują preferencje określone w odrębnych przepisach; preferencje te nie dotyczą dodatkowych kryteriów kwalifikacji, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 3.”
  - 9) w § 24 dodaje się pkt 7 i 8 w brzmieniu:
    - „7) zarządza przeprowadzenie egzaminu poprawkowego, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 2 lit. a) i określa warunki dopuszczenia do tego egzaminu,
    - 8) może zarządzić przeprowadzenie dodatkowego egzaminu wstępnego w ostatniej dekadzie sierpnia.”
- § 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Edukacji Narodowej: Z. Flisowski

350

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 4 sierpnia 1993 r.

w sprawie warunków, form, trybu przyznawania i wypłacania oraz wysokości pomocy materialnej dla uczniów.

Na podstawie art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. Nr 95, poz. 425 oraz z 1992 r. Nr 26, poz. 113 i Nr 54, poz. 254) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Formami pomocy materialnej świadczonej ze środków budżetu państwa lub budżetu gminy uczniom szkół publicznych dla dzieci i młodzieży oraz słuchaczom publicznych zakładów kształcenia nauczycieli, zwanymi dalej „świadczeniami”, są:

- 1) stypendium socjalne,
- 2) stypendium za wyniki w nauce,
- 3) stypendium Ministra Edukacji Narodowej dla wybitnie uzdolnionych uczniów,
- 4) stypendium Ministra Kultury i Sztuki za osiągnięcia artystyczne,
- 5) zakwaterowanie w internacie lub bursie,
- 6) korzystanie z posiłków w stołówce szkoły, internatu lub bursy albo refundowanie opłat ponoszonych w stołówce prowadzonej przez inny podmiot,
- 7) zasiłek losowy.

2. Uczniowi lub słuchaczowi, zwanemu dalej „ucznieniem”, może być przyznane jedno lub więcej świadczeń.

§ 2. 1. Stypendium socjalne może być przyznane, w zależności od sytuacji materialnej ucznia, w pełnej lub częściowej wysokości.

2. Stypendium socjalne w pełnej wysokości stanowi dwukrotność zasiłku rodzinnego.

3. Stypendium socjalne w częściowej wysokości stanowi od 30 do 80% stypendium w pełnej wysokości.

§ 3. 1. Stypendium za wyniki w nauce może być przyznane po pierwszym roku nauki uczniowi spełniającemu warunki określone w regulaminie, o którym mowa w § 11.

2. Stypendium za wyniki w nauce stanowi dwukrotność zasiłku rodzinnego.

§ 4. 1. Stypendium Ministra Edukacji Narodowej dla wybitnie uzdolnionych uczniów może być przyznane wybitnie uzdolnionemu uczniowi szkoły średniej, w szczególności:

- 1) laureatowi międzynarodowej i krajowej olimpiady przedmiotowej lub turnieju,
- 2) laureatowi konkursu na pracę naukową, organizowanego przez instytucję lub stowarzyszenie naukowe,

3) uczniowi uzyskującemu celujące i bardzo dobre wyniki w nauce według indywidualnego programu lub toku nauki.

2. Kandydat do stypendium powinien mieć roczne oceny klasyfikacyjne nie niższe niż dobre.

3. Wniosek o przyznanie stypendium składa kuratorowi oświaty rada pedagogiczna szkoły, której uczniem jest kandydat do stypendium, na podstawie uchwały podjętej po zakończeniu klasyfikacji rocznej i po zasięgnięciu opinii rady szkoły.

4. Kurator oświaty w terminie do dnia 30 lipca każdego roku przedstawia Ministrowi Edukacji Narodowej wnioski o przyznanie stypendium, dołączając własną opinię.

5. Minister Edukacji Narodowej ustala liczbę oraz wysokość w każdym roku szkolnym stypendiów dla wybitnie uzdolnionych uczniów.

§ 5. 1. Stypendium Ministra Kultury i Sztuki za osiągnięcia artystyczne może być przyznane uczniowi średniej szkoły artystycznej, który uzyskał za okres (semestr) bardzo dobrą średnią ocen z przedmiotów artystyczno-zawodowych oraz uczniowi — laureatowi krajowego lub międzynarodowego konkursu.

2. Wniosek o przyznanie stypendium składa Ministrowi Kultury i Sztuki dyrektor szkoły, której uczniem jest kandydat do stypendium.

3. Stypendium można przyznać nie wcześniej niż po pierwszym roku nauki i nie częściej niż raz w roku.

4. Minister Kultury i Sztuki ustala liczbę oraz wysokość, w każdym roku szkolnym, stypendiów za osiągnięcia artystyczne.

§ 6. 1. Opłata wnoszona przez ucznia za zakwaterowanie w internacie lub bursie nie może być wyższa niż 50% kosztu utrzymania miejsca. Do kosztu tego nie wlicza się wynagrodzeń pracowników i pochodnych od tych wynagrodzeń.

2. Wysokość opłaty, o której mowa w ust. 1, ustala dyrektor szkoły, zakładu kształcenia nauczycieli lub bursy, który może również, ze względu na trudną sytuację materialną ucznia, zwolnić go w całości lub w części z opłaty.

3. Zakwaterowanie w internacie specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego jest nieodpłatne.

§ 7. 1. Opłata wnoszona przez ucznia za posiłki w stołówce szkoły, internatu lub bursy równa jest wysokości kosztów surowca przeznaczonego na wyżywienie, ustalanych

przez dyrektora szkoły, zakładu kształcenia nauczycieli lub bursy.

2. Uczeń wymagający szczególnej opieki w zakresie żywienia może być całkowicie lub częściowo zwolniony z opłaty ustalonej zgodnie z ust. 1. Uczniowi takiemu może być także całkowicie lub częściowo refundowana opłata ponoszona przez niego w stołówce prowadzonej przez inny podmiot na podstawie umowy zawartej z dyrektorem szkoły.

3. Częściowa opłata i częściowa refundacja opłaty, o których mowa w ust. 2, stanowi od 30 do 80% opłaty ustalonej zgodnie z ust. 1 lub określonej w umowie, o której mowa w ust. 2.

4. Opłatę wnoszoną przez ucznia za korzystanie z posiłków w stołówce szkoły, internatu lub bursy oraz wysokość refundacji opłaty ponoszonej przez ucznia w stołówce prowadzonej przez inny podmiot ustala dyrektor szkoły lub bursy w porozumieniu z radą szkoły lub bursy.

§ 8. 1. Zasiłek losowy może być przyznany uczniowi, który przejściowo znalazł się w trudnej sytuacji materialnej.

2. Zasiłek losowy może być przyznany w formie pieniężnej lub rzeczowej, jednorazowo lub kilkakrotnie w okresie roku szkolnego.

3. Zasiłek losowy nie może być wyższy niż pięciokrotność zasiłku rodzinnego.

§ 9. 1. Świadczenia, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 1, 5 i 6, przyznaje się na okres nie dłuższy niż od września do czerwca danego roku szkolnego.

2. Stypendium socjalne wypłaca się co miesiąc z góry. W przypadku ucznia kończącego naukę ostatnie stypendium wypłaca się za miesiąc, w którym ukończył on naukę.

3. Stypendium za wyniki w nauce wypłaca się jednorazowo w okresie (semestrze) następującym po okresie (semestrze), w którym uczeń spełnił warunki określone w regulaminie, o którym mowa w § 11.

§ 10. 1. Świadczenia, z zastrzeżeniem § 4 ust. 1, § 5 ust. 1, § 6 ust. 2, § 7 ust. 4 oraz § 10 ust. 5, przyznaje szkolna komisja do spraw pomocy materialnej, zwana dalej „komisją”, na wniosek ucznia, jego rodziców lub opiekunów, wychowawcy albo pedagoga szkolnego.

2. Uchwałę komisji zatwierdza dyrektor szkoły.

3. Komisję, na okres roku szkolnego, powołuje dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady szkoły.

4. Z posiedzenia komisji sporządza się protokół.

5. W zakładach kształcenia nauczycieli świadczenia przyznaje, na wniosek słuchacza, dyrektor zakładu w porozumieniu z organem samorządu słuchaczy.

§ 11. Szczegółowy regulamin przyznawania i ustalania wysokości świadczeń, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 2, 5 i 7, określa dyrektor szkoły lub dyrektor bursy w porozumieniu z radą szkoły lub radą bursy, a w zakładzie kształcenia nauczycieli — dyrektor zakładu w porozumieniu z organem samorządu słuchaczy.

§ 12. Świadczenia przyznaje się w ramach środków finansowych przeznaczonych na ten cel w budżecie szkoły, zakładu kształcenia nauczycieli lub bursy.

§ 13. Uczeń liceum wojskowego w okresie nauki może otrzymywać bezpłatnie od organów wojskowych żywienie, zakwaterowanie, dwa przejazdy rocznie ze szkoły do miejsca stałego pobytu oraz pomoc leczniczą w zakresie i na zasadach określonych dla żołnierzy pełniących służbę w charakterze kandydatów na żołnierzy zawodowych, a także ubiór szkolny, podręczniki i inne pomoce dydaktyczne.

§ 14. 1. Szkoły niepubliczne mogą przyznawać pomoc materialną uczniom tych szkół na zasadach określonych w rozporządzeniu, w ramach posiadanych środków finansowych.

2. Na warunkach i w trybie określonym w § 4 i 5, z zastrzeżeniem ust. 3, uczniowi niepublicznej szkoły średniej o uprawnieniach szkoły publicznej może być przyznane stypendium Ministra Edukacji Narodowej dla wyróżnie uzdolnionych uczniów lub stypendium Ministra Kultury i Sztuki za osiągnięcia artystyczne.

3. Wniosek o przyznanie stypendium Ministra Edukacji Narodowej dla wyróżnie uzdolnionych uczniów składa dyrektor szkoły, której uczniem jest kandydat do stypendium.

§ 15. Uczniowie mogą otrzymywać, poza świadczeniami określonymi w rozporządzeniu, również pomoc materialną od podmiotów nie będących organami prowadzącymi szkoły, zakładu kształcenia nauczycieli lub bursy, w tym także ze środków nie pochodzących z budżetu państwa lub budżetu gminy.

§ 16. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do uczniów nie będących obywatelami polskimi, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *H. Suchocka*

ROZPORZADZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
z dnia 7 lipca 1993 r.

w sprawie zasad wydawania oraz wzorów świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych, sposobu dokonywania ich sprostowań i wydawania duplikatów, a także legalizacji dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą oraz odpłatności za wykonywanie tych czynności.

Na podstawie art. 11 ust.2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. Nr 95, poz.425 oraz z 1992 r. Nr 26 poz. 113 i Nr 54 poz. 254) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1
Przepisy ogólne

§ 1

Ilekróć w rozporządzeniu jest mowa o ustawie, należy przez to rozumieć ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. Nr 95, poz.425 oraz z 1992 r. Nr 26, poz. 113 i Nr 54, poz 254).

§ 2

1. Szkoła publiczna i niepubliczna o uprawnieniach szkoły publicznej, podstawowa oraz ponadpodstawowa, zwana dalej "szkołą", wydaje uczniom i słuchaczom, zwanym dalej "uczniami", świadectwa, dyplomy, indeksy, legitymacje szkolne i zaświadczenia

2. Świadectwa szkolne promocyjne, świadectwa ukończenia szkoły i świadectwa dojrzałości, zwane dalej "świadectwami", dyplomy ukończenia szkoły, zwane dalej "dyplomami", oraz legitymacje szkolne i indeksy wydaje się na drukach według wzorów określonych w załącznikach Nr 2 i 4 do rozporządzenia. Wykazy wzorów świadectw, dyplomów i innych druków szkolnych zawierają załączniki Nr 1 i 3 do rozporządzenia.

3. Szkoła, za zgodą kuratora oświaty, może wydawać świadectwa szkolne promocyjne na drukach według własnego wzoru, zatwierdzonego przez kuratora oświaty.
Na świadectwie zamieszcza się informację :

"Wzór zatwierdzony przez Kuratora Oświaty w .....
w dniu ..... Nr sprawy ....."

4. Dokumenty, o których mowa w ust. 2 i 3, są drukami ściśle-
go zarachowania; szkoła prowadzi rejestry wydanych świadectw
i dyplomów ukończenia szkoły, legitymacji szkolnych
i indeksów.

5. Świadectwa, dyplomy i zaświadczenia wydaje się na
podstawie dokumentacji przebiegu nauczania, prowadzonej
przez szkołę.

Rozdział 2

Zasady wydawania świadectw i dyplomów

§ 3

1. Po ukończeniu nauki w danej klasie (semestrze), zależnie
od wyników klasyfikacji uczeń otrzymuje świadectwo
szkolne promocyjne, potwierdzające uzyskanie lub nieuzy-
skanie promocji do następnej klasy, albo wpis do indeksu
potwierdzający zaliczenie semestru.

2. Po ukończeniu nauki w szkole uczeń otrzymuje świadectwo
lub dyplom ukończenia szkoły, jeżeli spełnił warunki konie-
czne do uzyskania tego świadectwa lub dyplomu, określone
w przepisach dotyczących oceniania, klasyfikowania i promo-
wania uczniów, a w przypadku szkół zawodowych - także
w przepisach dotyczących zasad przeprowadzania egzaminów
z nauki zawodu i przygotowania zawodowego.

3. Uczeń nie spełniający warunków, o których mowa w ust. 2
nie otrzymuje świadectwa lub dyplomu.

4. Osoba, która złożyła egzamin przed komisją, powołaną na
podstawie odrębnych przepisów, otrzymuje świadectwo złożenia
egzaminu, albo świadectwo lub dyplom ukończenia szkoły,
jeżeli tak stanowią przepisy dotyczące zasad przeprowadzania
tego egzaminu.

§ 4

1. Szkoła niepubliczna o uprawnieniach szkoły publicznej
wydaje świadectwa i dyplomy na podstawie dokumentacji
przebiegu nauczania, na drukach określonych dla szkoły
publicznej odpowiedniego typu, o których mowa w § 2.

2. Na świadectwie niepublicznej szkoły podstawowej umieszcza się informację o treści: "Szkoła jest wpisana do ewidencji szkół niepublicznych, prowadzonej przez Kuratora Oświaty w..... pod Nr....."

3. Na świadectwie lub dyplomie niepublicznej szkoły ponadpodstawowej o uprawnieniach szkoły publicznej umieszcza się informację o treści: "Szkoła posiada uprawnienia szkoły publicznej nadane przez ..... decyzja Nr ..... z dnia ....."

§ 5

Absolwenci szkół średnich, przystępujący bezpośrednio po ukończeniu nauki do egzaminu dojrzałości, otrzymują - w przypadku złożenia tego egzaminu - świadectwo dojrzałości, a w przypadku niezłożenia egzaminu dojrzałości - świadectwo ukończenia szkoły średniej.

§ 6

Uczniowie szkół artystycznych, którzy ukończyli klasę odpowiadającą klasie najwyższej szkoły podstawowej i otrzymali ze wszystkich przedmiotów ogólnokształcących stopnie wyższe niż stopień niedostateczny, otrzymują świadectwo stwierdzające zrealizowanie programu kształcenia ogólnego klasy ósmej szkoły podstawowej, które jest równoważne świadectwu ukończenia szkoły podstawowej.

§ 7

1. Uczniowie szkół medycznych, którzy ukończyli klasę odpowiadającą klasie czwartej liceum ogólnokształcącego i otrzymali ze wszystkich przedmiotów ogólnokształcących stopnie wyższe niż stopień niedostateczny, natomiast z przyczyn zdrowotnych lub innych ważnych powodów nie mogą ukończyć nauki z przedmiotów zawodowych - otrzymują świadectwo ukończenia liceum ogólnokształcącego.

2. Uczniowie, o których mowa w ust.1, którzy złożyli egzamin dojrzałości, otrzymują świadectwo dojrzałości bez tytułu zawodowego.

Rozdział 3
Wypełnianie świadectw i dyplomów

§ 8

1. Świadectwo i dyplom wypełnia się piśmem ręcznym, czytelnie, bez poprawek. Stopnie z poszczególnych przedmiotów nauczania i ocenę zachowania, imię (imiona), nazwisko, klasę (semestr), miesiąc urodzenia ucznia oraz miesiąc wystawienia świadectwa lub dyplomu wpisuje się słowami w pełnym brzmieniu bez stosowania skrótów. Jako datę wystawienia świadectwa lub dyplomu przyjmuje się datę zakończenia rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych, a w przypadku świadectwa lub dyplomu wydawanego na podstawie egzaminu - datę wydania świadectwa lub dyplomu.
2. Nazwę szkoły wpisuje się w pełnym brzmieniu, zgodnie z nazwą ustaloną w statucie szkoły lub w akcie założycielskim szkoły. W wierszach, które nie są wypełnione, wstawia się poziomą kreskę, a w przypadku zwolnienia ucznia z nauki przedmiotu wpisuje się wyraz "zwolniony(a)".
3. Świadectwo i dyplom opatruje się wyraźnym odciskiem pieczęci urzędowej (okrągłej) szkoły.
4. Świadectwo i dyplom podpisują osoby wymienione na drukach. Pieczęć imienna dyrektora szkoły lub przewodniczącego komisji egzaminacyjnej powinna być czytelna.

§ 9

Szkoła niepubliczna nie posiadająca uprawnień szkoły publicznej nie może wydawać świadectw i dyplomów na drukach określonych dla szkoły publicznej.

Rozdział 4
Duplikaty

§ 10

1. W przypadku utraty oryginału świadectwa lub dyplomu uczeń lub absolwent może wystąpić do szkoły, która wydała ten dokument, z pisemnym wnioskiem o wydanie jego duplikatu.

2. Szkoła sporządza duplikat świadectwa lub dyplomu na podstawie dokumentacji przebiegu nauczania.

3. Duplikat wystawia się na druku według wzoru obowiązującego w okresie wystawienia oryginału świadectwa lub dyplomu, z zastrzeżeniem ust.4. Na pierwszej stronie u góry należy umieścić wyraz "Duplikat". Pod tekstem należy dodać wyrazy "oryginał podpisali" i wymienić nazwiska osób, które podpisały oryginał świadectwa lub dyplomu, albo stwierdzić nieczytelność podpisów oraz zamieścić datę wydania duplikatu i opatrzyć pieczęcią urzędową (okragła). Duplikat podpisuje dyrektor szkoły. Pieczęć imienna dyrektora powinna być czytelna. Na duplikacie nie umieszcza się fotografii.

4. Jeżeli szkoła posiada dokumentację przebiegu nauczania, a brak jest wzoru świadectwa lub dyplomu obowiązującego w danym okresie, duplikat wystawia się na przygotowanym przez szkołę formularzu zgodnym z treścią oryginału świadectwa lub dyplomu, napisanym pismem maszynowym.

5. W dokumentacji przebiegu nauczania, na podstawie której wystawiono duplikat świadectwa lub dyplomu, należy umieścić adnotację o wystawieniu i wydaniu duplikatu, odnotowując tożsamość osoby odbierającej duplikat, stwierdzoną na podstawie dowodu osobistego lub innego dokumentu tożsamości. W przypadku przesyłania duplikatu pocztą, doręczenie powinno nastąpić za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

6. Duplikat ma moc oryginału i może być wystawiony ponownie.

7. W przypadku likwidacji szkoły, duplikat świadectwa lub dyplomu wydaje organ, który przejął dokumentację szkoły, zgodnie z art.59 ust.2 lub art.84 ust.4. ustawy.

8. Jeżeli dokumentacja zlikwidowanej szkoły została przekazana archiwum państwowemu, duplikat świadectwa lub dyplomu wydaje organ, o którym mowa w ust.7, na podstawie sporządzonego przez archiwum wypisu z arkusza ocen, bądź uwierzytelnionej przez archiwum reprodukcji arkusza ocen.

9. Jeżeli brak jest dokumentacji przebiegu nauczania albo nie jest ona wystarczająca do wystawienia duplikatu, odtworzenie oryginału świadectwa lub dyplomu może nastąpić wyłącznie na drodze sądowej. W tym przypadku szkoła lub organ właściwy do wydania duplikatu, zgodnie z ust.7, wydaje zaświadczenie stwierdzające, że wystawienie duplikatu nie jest możliwe.

§ 11

1. Zasady określone w § 10, z wyłączeniem ust.3, stosuje się odpowiednio przy sporządzaniu duplikatów innych dokumentów dotyczących nauki, z zastrzeżeniem ust.2.

2. Duplikaty indeksu i legitymacji szkolnej występują z fotografią.

Rozdział 5

Odpisy

§ 12

Dyrektor szkoły może poświadczyc zgodność odpisu z oryginałem świadectwa lub dyplomu tylko w przypadku, gdy jest to niezbędne dla złożenia odpisu w aktach szkoły.

Na odpisie umieszcza się wyrazy: "Stwierdzam zgodność z oryginałem", datę, pieczęć urzędową szkoły oraz podpis i pieczęć imienna dyrektora szkoły.

Rozdział 6

Sprostowania

§ 13

1. Szkoła, z własnej inicjatywy albo na wniosek ucznia lub absolwenta, może w treści świadectwa szkolnego promocyjnego, świadectwa lub dyplomu ukończenia szkoły albo w indeksie dokonać sprostowań błędów i oczywistych omyłek. Jeżeli szkoła została zlikwidowana, sprostowania dokonuje organ, który przejął dokumentację szkoły, zgodnie z art.59 ust.2 lub art. 84 ust.4 ustawy.

2. Sprostowania dokonuje się na podstawie odpowiedniego dokumentu przez skreślenie kolorem czerwonym nieprawidłowego zapisu i czytelne wpisanie nad skreślonymi wyrazami właściwych danych. Na końcu dokumentu należy umieścić wyrazy "dokonano sprostowania", podpis osoby upoważnionej do wystawiania świadectwa, dyplomu lub indeksu, datę i pieczęć urzędową.

3. Informację o dokonanym sprostowaniu umieszcza się w arkuszu ocen.

4. Nie dokonuje się sprostowań w treści świadectw dojrzałości. Świadectwo dojrzałości zawierające błędy lub omyłki podlega wymianie.

§ 14

1. Nie dokonuje się zmiany nazwiska absolwenta na jego świadectwie lub dyplomie i w dokumentacji przebiegu nauczania prowadzonej przez szkołę, jeżeli zmiana ta nastąpiła po ukończeniu szkoły, chyba że zmiana nazwiska nastąpiła na podstawie orzeczenia sądowego wydanego w postępowaniu w sprawie zmiany płci. W tym przypadku wydaje się świadectwo lub dyplom na zmienione nazwisko, a jeżeli ich wydanie nie jest możliwe - duplikat świadectwa lub dyplomu, po przedstawieniu orzeczenia sądowego i za zwrotem świadectwa lub dyplomu wydanego na poprzednie nazwisko.

2. W przypadku, gdy zmiana nazwiska nastąpiła przed ukończeniem szkoły, w dokumentacji przebiegu nauczania, o której mowa w ust.1, należy przekreślić dotychczasowe nazwisko i nad nim wpisać nowe kolorem czerwonym. Na dole strony należy umieścić wyrazy "dokonano zmiany nazwiska", datę i podpis osoby upoważnionej do podpisywania dokumentacji przebiegu nauczania. Nowe nazwisko może być wpisane na podstawie wyciągu z aktu małżeństwa, decyzji administracyjnej o zmianie nazwiska lub orzeczenia sądowego.

Rozdział 7

Legalizacja dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą

§ 15

1. Dokumenty przeznaczone do obrotu prawnego z zagranicą wydawane przez szkoły wymagają legalizacji. Legalizacji dokonuje kurator oświaty, a w przypadku szkół artystycznych oraz medycznych - odpowiednie Ministerwie: Kultury i Sztuki oraz Zdrowia i Opieki Społecznej.

2. Legalizacji dokonuje się przez umieszczenie na dokumencie:

- 1) klauzuli w brzmieniu "Stwierdza się autentyczność dokumentu".

- 2) podpisu osoby upoważnionej do legalizacji dokumentu, z czytelna pieczęcią imienna,
- 3) pieczęci urzędowej organu, o którym mowa w ust.1.
- 4) nazwy miejscowości i daty.

3. Przedłożone do legalizacji dokumenty wielostronicowe powinny być zszyte i w miejscach zszycia opieczętowane pieczęcią urzędową organu, o którym mowa w ust.2 pkt.3, w sposób uniemożliwiający wymianę kart dokumentu.

Rozdział 8 Legitymacje szkolne i indeksy

§ 16

1. Uczeń przyjęty do szkoły otrzymuje legitymację szkolną. Ważność legitymacji potwierdza się w kolejnym roku szkolnym przez umieszczenie daty ważności i małej pieczęci urzędowej szkoły. W legitymacji nie dokonuje się skreśleń i poprawek.
2. Szkoła niepubliczna nie posiadająca uprawnień szkoły publicznej nie może wydawać uczniom legitymacji szkolnych na drukach, według wzorów określonych w załączniku Nr 4 do rozporządzenia.
3. Szkoła wydaje uczniom indeksy, jeżeli stanowią tak odrębne przepisy.

Rozdział 9 Opłaty

§ 17

1. Świadectwa, dyplomy, legitymacje szkolne i indeksy są wydawane przez szkoły publiczne nieodpłatnie.
2. Nie pobiera się opłat za dokonywanie sprostowań i za stwierdzenie równoważności świadectwa lub dyplomu, o których mowa w § 18.
3. Za wydanie duplikatu świadectwa lub dyplomu i za legalizację dokumentu przeznaczonego do obrotu prawnego z zagranicą, pobiera się opłatę w wysokości równej kwocie ustalonej dla legalizacji dokumentu w przepisach o opłacie skarbowej. Opłatę wnosi się na konto wskazane przez dyrektora szkoły lub organ dokonujący odpowiedniej czynności.

Rozdział 10
Przepisy przejściowe i końcowe

§ 18

1. Na wniosek osoby zainteresowanej organ, o którym mowa w ust.2, potwierdza równoważność świadectwa lub dyplomu ukończenia szkoły, wydanego przed dniem wejścia w życie ustawy, który nie określa poziomu wykształcenia absolwenta, ze świadectwem lub dyplomem ukończenia odpowiednio: szkoły podstawowej, zasadniczej i szkoły średniej ogólnokształcącej lub zawodowej - po stwierdzeniu porównywalności programu nauczania szkoły (lata nauki i zasadnicze przedmioty obowiązkowe) z ramowym programem nauczania jednego z typów tych szkół.

2. Równoważność świadectwa lub dyplomu, o których mowa w ust.1, potwierdza kurator oświaty właściwy dla miejsca zamieszkania osoby zainteresowanej, a w przypadku szkół artystycznych oraz medycznych - odpowiednio Ministrowie: Kultury i Sztuki oraz Zdrowia i Opieki Społecznej, na jej pisemny wniosek i po przedstawieniu oryginału świadectwa.

3. Potwierdzeniem równoważności świadectwa lub dyplomu ze świadectwem lub dyplomem ukończenia odpowiedniego typu szkoły, jest zaświadczenie określające istotną część przedstawionego świadectwa lub dyplomu, tj. nazwę szkoły, datę i miejsce wystawienia świadectwa lub dyplomu, nazwisko, imiona i datę urodzenia osoby, dla której świadectwo wydano, oraz stwierdzające równoważność ze świadectwem ukończenia szkoły odpowiedniego typu. Zaświadczenie opatruje się pieczęcią urzędową organu, o którym mowa w ust.2, i data oraz oznacza numer sprawy.

4. Zasady uznawania w drodze nostryfikacji świadectw ukończenia szkoły oraz świadectw maturalnych uzyskanych za granicą, za równoważne świadectwom ukończenia odpowiednich szkół publicznych i świadectwom dojrzałości, określonym w ustawie, regulują odrębne przepisy.

§ 19

1. Legitymacje szkolne wydane uczniom na drukach, według dotychczasowych wzorów, zachowują ważność do czasu wyczerpania się możliwości dalszego przedłużania ich ważności. Uczniom nowo przyjmowanym wydaje się legitymacje szkolne według nowych wzorów.

2. Przepis ust.1 stosuje się odpowiednio do wydawania indeksów oraz zakładania przez szkołę arkuszy ocen.

3. W roku szkolnym 1992/93 świadectwa i dyplomy mogą być wydawane także według zasad i wzorów obowiązujących przed dniem wejścia w życie rozporządzenia.

§ 20

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER EDUKACJI
NARODOWEJ

Prof. dr hab. inż. Zdobysław Flisowski

WYDAWNICTWA SZKOLNE I PEDAGOGICZNE

00-950 Warszawa, Plac Dąbrowskiego 8

tel. 26 54 51(5), fax 22 92 80

telex 816132 WSiP pl

Rewelacyjne zeszyty ćwiczeń

**TECHNIKA Z ZESZYTAMI ĆWICZEŃ TO PRAWDZIWA PRZYJEMNOŚĆ
DLA NAUCZYCIELA I UCZNIA!!!**

Zeszyty umożliwiają nauczycielom:

- * zapoznanie się z treściami programowymi
- * rozwinięcie własnej inicjatywy twórczej
- * swobodę w sposobie kolejności realizacji tematów

Zeszyty proponują uczniom:

- * ciekawe zadania z różnych dziedzin życia:
  - naukę obsługi prostych urządzeń elektrycznych
  - wykonanie nieskomplikowanych przedmiotów użytkowych z różnorodnych materiałów i surowców (papierniczych, drzewnych itp.)
  - konstruowanie pomocy dydaktycznych np. linijek do matematyki
  - "komponowanie" niewyszukanych dań np. surówek
- * krzyżówki, rebusy

Z A R Z Ą D Z E N I E Nr 18

MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

z dnia 30 czerwca 1993 r.

w sprawie zasad i warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez szkoły i placówki publiczne.

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty /Dz.U. Nr 95, poz. 425 oraz z 1992 r. Nr 26, poz. 113 i Nr 54, poz. 254/ zarządza się, co następuje:

§ 1

1. Innowacją pedagogiczną, zwaną dalej "innowacją", są nowe rozwiązania programowe, organizacyjne lub metodyczne mające na celu poszerzenie lub modyfikację zakresu realizowanych w szkole /placówce/ celów i treści kształcenia, wychowania lub opieki albo poprawę skuteczności działania szkoły /placówki/.
2. Innowacje nie mogą prowadzić do zmiany typu szkoły /placówki/.
3. Eksperymentem pedagogicznym, zwanym dalej "eksperymentem", są działania, w ramach których istotnie modyfikowane są warunki, organizacja zajęć, sposób albo treści nauczania, wychowania lub opieki, a efekty tych działań poddane są procedurze weryfikacyjnej, zgodnej z metodologią nauk pedagogicznych.

§ 2

1. Innowacja lub eksperyment może obejmować nauczanie jednego, kilku lub wszystkich przedmiotów, całą szkołę /placówkę/ lub jej część /oddział, grupy, ciąg klas lub grup/.
2. Rozpoczęcie innowacji lub eksperymentu jest możliwe po zapewnieniu przez szkołę /placówkę/ odpowiednich warunków kadrowych i organizacyjnych niezbędnych do realizacji planowanych działań innowacyjnych i eksperymentalnych.

3. Innowacje lub eksperymenty wymagające przyznania szkole /placówce/ dodatkowych środków budżetowych, mogą być podjęte po wyrażeniu przez organ prowadzący szkołę /placówkę/ zgody na finansowanie planowanych działań.
4. Rekrutacja do szkół /oddziałów/, w których prowadzona jest innowacja lub eksperyment odbywa się na zasadzie powszechnej dostępności.
5. Udział poszczególnych nauczycieli w innowacji lub eksperymencie jest dobrowolny.

§ 3

1. Innowacje dotyczące programów nauczania w szkołach mogą w szczególności polegać na:
  - 1/ modyfikacji zachowującej cele kształcenia oraz wiedzę i umiejętności ucznia określone w programach dopuszczonych do użytku szkolnego przez Ministra Edukacji Narodowej lub innego właściwego ministra, bądź poszerzeniu tych programów,
  - 2/ łącznym /blokowym/ nauczaniu dwóch lub więcej przedmiotów pokrewnych na podstawie jednego programu nauczania,
  - 3/ realizowaniu własnego, autorskiego programu nauczania przedmiotu obowiązkowego ujętego w przepisach o ramowych planach nauczania.
2. Innowacje polegające na wprowadzeniu do planu nauczania szkoły dodatkowych przedmiotów nie ujętych w przepisach o ramowych planach nauczania mogą być prowadzone w:
  - 1/ liceach ogólnokształcących - w przypadku przedmiotów wspomagających profil kształcenia,
  - 2/ szkołach zawodowych - w przypadku przedmiotów wspomagających kierunek kształcenia zawodowego,
  - 3/ w szkołach podstawowych - w przypadku wprowadzania języków obcych i wspomagania programu pracy wychowawczej szkoły.

3. Innowacje polegające na wprowadzeniu wewnątrzszkolnych zasad oceniania uczniów wymagają zgody kuratora oświaty. Zasady te powinny umożliwiać określenie zakresu spełniania przez poszczególnych uczniów wymagań, o których mowa w przepisach o minimach programowych przedmiotów obowiązkowych.

§ 4

Innowacje nie mogą naruszać:

- 1/ minimów programowych przedmiotów obowiązkowych,
- 2/ ramowych planów nauczania - w zakresie określonego przez te plany minimalnego wymiaru godzin poszczególnych przedmiotów i zajęć obowiązkowych w cyklu nauczania szkoły danego typu,
- 3/ zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów - w zakresie, który uniemożliwiłby realizację uprawnień ucznia do uzyskania świadectwa lub dyplomu państwowego,
- 4/ klasyfikacji zawodów i specjalności szkolnictwa zawodowego - w przypadku szkół zawodowych.

§ 5

1. Uchwały w sprawach prowadzenia innowacji w szkole /placówce/ podejmuje rada pedagogiczna.
2. Uchwała o prowadzeniu innowacji może być podjęta po uzyskaniu:
  - 1/ pozytywnej opinii rady szkoły /placówki/,
  - 2/ pozytywnej opinii zespołu przedmiotowego lub doradcy przedmiotowego - w przypadku innowacji, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 i 2,
  - 3/ pozytywnej opinii placówki doskonalenia nauczycieli lub specjalisty w danej dziedzinie wskazanych przez kuratora oświaty - w przypadku innowacji, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 3 i ust. 2.
3. Uchwałę rady pedagogicznej o podjęciu innowacji wraz z opisem jej zasad oraz opiniami, o których mowa w ust. 2, oraz pisemną zgodę autora /zespołu autorskiego/ innowacji dyrektor

przekazuje kuratorowi oświaty do końca marca roku szkolnego poprzedzającego rok szkolny wprowadzenia innowacji.

4. Kuratorzy oświaty, po upływie trzech miesięcy od rozpoczęcia roku szkolnego, informują Ministerstwo Edukacji Narodowej o zakresie i rodzajach innowacji podjętych w szkołach /placówkach/, nad którymi sprawują nadzór pedagogiczny.

§ 6

W oddziałach, w których prowadzona jest innowacja, uczniowie zachowują prawo do promocji po spełnieniu wymagań określonych w przepisach w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w odniesieniu do przedmiotów obowiązkowych określonych w ramowym planie nauczania szkoły danego typu.

§ 7

W przypadku stwierdzenia w trybie nadzoru pedagogicznego, że innowacja prowadzona jest niezgodnie z warunkami określonymi w zarządzeniu albo powoduje obniżenie poziomu kształcenia, kurator oświaty może wstrzymać dalsze prowadzenie innowacji.

§ 8

Dyrektor szkoły /placówki/ prowadzącej innowację, przekazuje bezpośrednio po jej zakończeniu kuratorowi oświaty ocenę wyników tej innowacji.

§ 9

W przypadku szkół prowadzonych przez właściwych ministrów na podstawie art. 29 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty /Dz.U. Nr 95, poz. 425 i z 1992 r. Nr 26, poz. 113 oraz Nr 54, poz. 254/, zwanej dalej "ustawą", uprawnienia kuratora oświaty, o których mowa w § 3 ust. 3, § 5 ust. 2 pkt 3, ust. 3 i 4 § 7 oraz § 8, przysługują tym ministrom, z wyjątkiem innowacji w zakresie przedmiotów ogólnokształcących.

§ 10

Eksperyment nie może naruszać uprawnień ucznia do bezpłatnej nauki, wychowania i opieki w zakresie ustalonym w ustawie, a także w zakresie uzyskania wiedzy i umiejętności koniecznych dla ukończenia danego typu szkoły, złożenia egzaminów wstępnych do szkoły wyższego szczebla lub egzaminu dojrzałości.

§ 11

Prowadzenie eksperymentu wymaga zgody Ministra Edukacji Narodowej, z tym że w przypadku szkół, o których mowa w § 9, wymagana jest pozytywna opinia właściwego ministra.

§ 12

1. Z wnioskiem o wyrażenie zgody na prowadzenie eksperymentu występuje dyrektor szkoły/^{placówki} w terminie do 31 stycznia roku szkolnego poprzedzającego rok szkolny, w którym planowane jest rozpoczęcie eksperymentu.

Wniosek składa się za pośrednictwem kuratora oświaty, który dołącza swoją opinię.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

1/ założenia i sposób realizacji eksperymentu oraz wskazanie procedur weryfikacyjnych,

2/ opinię placówki naukowej /stowarzyszenia naukowego/, która przeprowadzi weryfikację założeń eksperymentu, będzie sprawować opiekę naukową nad eksperymentem oraz dokona jego oceny,

3/ w przypadku eksperymentu dotyczącego zawodu nie umieszczonego w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego opinię wojewódzkiego urzędu pracy, podmiotu gospodarczego zainteresowanego wynikami eksperymentu oraz pozytywną opinię o zawartości merytorycznej dokumentacji programowej wydaną przez placówkę naukową /stowarzyszenie naukowo-techniczne/ właściwą dla zawodu będącego przedmiotem eksperymentu,

4/ informację o zgodzie rodziców /prawnych opiekunów/ uczniów mających brać udział w eksperymencie oraz o pozytywnej opinii rady szkoły i rady pedagogicznej w sprawie prowadzenia eksperymentu.

§ 13

1. Dyrektor szkoły /placówki/ prowadzącej eksperyment zobowiązany jest bezpośrednio po jego zakończeniu przedstawić Ministerstwu Edukacji Narodowej ocenę eksperymentu.
2. Oceny, o których mowa w ust. 1, składa się za pośrednictwem kuratora oświaty, który dołącza swoją opinię.

§ 14

1. Działalność innowacyjna lub eksperymentalna prowadzona w dniu wejścia w życie zarządzenia może być prowadzona na dotychczasowych warunkach, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Jeżeli działalność, o której mowa w ust. 1, narusza przepisy § 2 ust. 4, § 3 ust. 3, § 4 pkt 2, 3 i 4 oraz § 6 w zakresie uprawnień uczniów wynikających z tych przepisów, dyrektorzy szkół /placówek/ dostosują zasady prowadzenia tej działalności do wymogów określonych w tych przepisach do dnia 31 maja 1994 r., a w przypadku § 4 pkt 1 i § 10 - do dnia 31 grudnia 1993 r.

§ 15

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1993 r.

Minister
Edukacji Narodowej

[Signature]
Prof. dr hab. inż. Zdobystaw Flisowski

KURATORIUM OŚWIATY
w SŁUPSKU
76-200 SŁUPSK, ul. Wołowa 1
Nr OW I 021-67/93

Decyzja Nr 26/93

Kuratora Oświaty w Słupsku

z dnia 3 września 1993r.

w sprawie terminu ferii zimowych w szkołach i placówkach
oświatowo-wychowawczych województwa słupskiego.

Na podstawie upoważnienia Ministra Edukacji Narodowej
przekazanego zarządzeniem Nr 25 z dnia 25 sierpnia 1993r.
w sprawie zmiany zarządzenia o organizacji roku szkolnego
postanawiam:

1. Ustalić termin ferii zimowych w szkołach i placówkach
województwa słupskiego w dniach od 31 stycznia 1994r.
do 11 lutego 1994r.
2. Decyzja wchodzi w życie z dniem 1 września 1993 r.

Treść decyzji uzgodniono z Wojewodą Słupskim.

Zgoda

WOJEWODA

Kazimierz Kleina
Kazimierz Kleina

KURATOR

do inż. Zygmunta Sadewski
do inż. Zygmunta Sadewski

**MINISTERSTWO
PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ**

ul. NOWOGRODZKA 1/3 00-519 WARSZAWA
Skrót telogr.: **MIN.PRA.** Telex 81472
Telefon 628-90-41, 21-42-41

U.513-22/93

Ministerstwo Edukacji Narodowej
Departament Kadr i Zatrudnienia
Al.Armii Wojska Polskiego 25
00-918 Warszawa

W związku z pismem z dnia 29.04.1993 r. znak: DK 1711-47-MCh/93
Departament Ubezpieczeń Społecznych uprzejmie wyjaśnia, że do usta-
lenia podstawy wymiaru emerytury lub renty w sposób określony w
art. 7 ustawy z dnia 17.10.1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent...
(Dz.U. Nr 104, poz. 450 ze zmianami) przyjmuje się składniki wynag-
rodzenia, obejmujące także wartość świadczeń w naturze, które
stanowiły podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne.

Nowelizacja przepisów art. 54 ustawy z dnia 26.01.1982 r.
Karta Nauczyciela (Dz.U.Nr 3, poz. 19 ze zmian.) wprowadzona ustawą
z dnia 5.06.1992 r. o zmianie ustawy Karta Nauczyciela (Dz.U. Nr 53
poz. 252) spowodowała, że nauczyciele zatrudnieni na terenie wiejs-
kim oraz w miastach liczących do 5 tys. mieszkańców zamiast prawa
do bezpłatnego mieszkania (dodatku mieszkaniowego) mają obecnie
prawo do częściowego zwrotu czynszu i opłat z tytułu eksploatacji
mieszkania.

Częściowy zwrot czynszu przyznawany nauczycielom w trybie
określonym w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia
27.12.1992 r. w sprawie wysokości czynszu i opłat eksploatacyjnych
podlegających zwrotowi... (Dz.U. Nr 16, poz. 71) z całą pewnością
jest dochodem z tytułu wykonywania pracy w ramach stosunku pracy
podlegającym składce na ubezpieczenie społeczne na podstawie rozpo-
rządzenia Rady Ministrów z dnia 29.01.1990 r. w sprawie wysokości
i podstawy wymiaru składek... (Dz.U. Nr 7, poz. 41 ze zmianami).
Z tego powodu podlega uwzględnieniu przy ustalaniu podstawy wymiaru
emerytury lub renty.

Departament jednocześnie wyjaśnia, że nauczycielowi, który po
przejęciu na emeryturę lub rentę korzystał z bezpłatnego mieszkania
i utracił to uprawnienie w związku z nowelizacją art. 54 Karty
Nauczyciela, przysługuje prawo do wliczenia równowartości użytko-
wanego mieszkania do podstawy wymiaru świadczenia - na zasadach
ogólnych. Jako równowartość użytkowanego mieszkania należy podawać
kwotę dodatku mieszkaniowego, jaka przysługiwałaby w okresie, z
którego wynagrodzenie przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru
świadczenia.

DOPIWKA MINISTRA

d. Zbigniew Jędrzejak

System
Edukacyjny

daje uczniowi wszystko,
co jest mu potrzebne
do nauki oraz rozwijania
własnych uzdolnień

**MINISTERSTWO
EDUKACJI NARODOWEJ**

Al. Armii Wojska Polskiego 25
00-918 WARSZAWA

Warszawa, ...1993-07-10.....

DK-WZ-1110/101/WR/93

Państwo
Kuratorzy Oświaty
/wszyscy/

Ministerstwo Edukacji Narodowej - Departament Kadr i Zatrudnienia uprzejmie informuje, że Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 2 marca 1993r. Nr I PZP 6/93 stwierdził, iż rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem w trybie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. - Karta Nauczyciela /Dz.U. Nr 3, poz.19 z póź.zm./, w brzmieniu nadanym ustawą z 5 czerwca 1992r. o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela /Dz.U.Nr 53, poz.23 następuje bez zachowania okresu wypowiedzenia.

Uchwała /bez uzasadnienia/ opublikowana została w Biuletynie „Orzecznictwo Sądu Najwyższego” Nr 5-6/93.

WICEDYREKTOR DEPARTAMENTU
KADR I ZATRUDNIENIA

mgr Teresa Gołczyńska

**MINISTERSTWO
EDUKACJI NARODOWEJ**

Al. Szucha 25
00-918 WARSZAWA

BR-4035/2/93/BK

Pani
Maria KOZAK
O D R
ul. Jaracza 18a
76-200 S Ł U P S K

Szanowna Pani,

bardzo dziękuje za wypełnienie ankiety dotyczącej nauczania języków obcych i odesłanie jej do naszego Biura.

Jednocześnie informuję, że przesłane przez Panią opinie i uwagi służą nam do lepszego rozpoznania problemu, zostaną też przekazane powstającemu z inicjatywy Biura zespołowi roboczemu, który będzie zajmował się przygotowaniem propozycji dotyczących miejsca języków obcych w przyszłym systemie kształcenia ogólnego.

WICEDYREKTOR BIURA
d/s Reformy Szkolnej
mgr Urszula Martynowicz

Warszawa, 9.09.1993

LIST DYREKTORA BIURA D/S REFORMY EDUKACJI DO P. MARIII KOZAK

Szanowna Pani,

Warszawa, 5.04.1993

uprzejmie informuję, że w Biurze ds. Reformy Szkolnej MEN rozpoczynają się prace nad określeniem miejsca języków obcych w przyszłym systemie kształcenia ogólnego.

W związku z powyższym Biuro ds. Reformy Szkolnej zamierza w niedługim czasie powołać zespoły do spraw języka angielskiego, jęz. niemieckiego, jęz. rosyjskiego, jęz. francuskiego, jęz. włoskiego i jęz. hiszpańskiego, których zadaniem będzie wypracowanie propozycji rozwiązań w tej dziedzinie.

Zapraszając do współpracy i licząc na Pani znajomość problematyki nauczania języków obcych pozwalam sobie zwrócić się z pytaniem, czy nie zechciałaby Pani wypowiedzieć się na następujące tematy:

1. upowszechnianie nauki języków obcych,
  - 1.1. na jakim poziomie (przedszkole, szkoła podstawowa, szkoła średnia),
  - 1.2. optymalny wiek rozpoczęcia nauki języka obcego,
  - 1.3. czy i kiedy włączyć drugi, ewentualnie trzeci jęz. obcy,
  - 1.4. siatka godzin (całkowity czas trwania cyklu, tygodniowa ilość godzin),
  - 1.5. indywidualizacja i różnicowanie nauczania (grupy wiekowe, grupy lektoratowe...?).
2. programy nauczania.
  - 2.1. czy powinna powstać podstawa programowa języków obcych,
  - 2.2. jeżeli tak, co powinna zawierać (gramatyka, leksyka, kultura danego kraju, cele i metody nauczania),
  - 2.3. kryteria oceny, promowania i wymagania egzaminacyjne - w szczególności wymagania maturalne,
3. podręczniki.
  - 3.1. kryteria oceny podręcznika (adekwatność do potrzeb szkoły i uczniów, adekwatność dydaktyczna i metodyczna, adekwatność treści),
  - 3.2. oczekiwania w stosunku do podręczników z innych krajów,
  - 3.3. kwestia dowolności wyboru podręcznika przez nauczycieli szkolnych.

Pani wypowiedź, jeśli zechce ją Pani przekazać do Biura ds. Reformy Szkolnej do dnia 15.05.93, zostanie rozesłana wraz z wypowiedziami innych fachowców do przedstawicieli środowisk akademickich i pedagogicznych. Będą one punktem wyjścia dla planowanej ogólnopolskiej dyskusji na ten temat.

Z wyrazami szacunku

DYREKTOR BIURA
d/s Reformy Szkolnej

J. Sławiński

Pan
dr Stanisław SŁAWIŃSKI
Dyrektor Biura
d/s Reformy Szkolnej
w WARSZAWIE

Poniżej przedstawiam moje przemyślenia nad miejscem
języków obcych w przyszłym systemie kształcenia ogólnego.

- 1) Uczeń zaczyna w wieku 7 lat uczyć się dwóch języków obcych.
- 2) Języki wybiera sam (lub jego rodzice). Ma o b o w i ą z e k
wybrać !
- 3) Ilość godzin tygodniowo - 6 .
- 4) Wszyscy zaczynają naukę od poziomu I.
- 5) Wszystkich poziomów - 14 (tzn. tyle ile klas w szkole pod-
stawowej i średniej razem wziętych + 2).
Poziom - określony stopień umiejętności językowych. Nie-
zależnie od typu szkoły, wieku uczącego się, statusu spo-
łecznego, zawodu... można być na tym samym poziomie za -
swansowania językowego.
- 6) W drugim roku nauki (a może już po I-ym półroczu I-go
roku nauki) umiejętności uczniów będą zróżnicowane.
- 7) W zależności od osiągnięć uczniowie pozostają na tym sa-
mym poziomie lub przechodzą na poziom wyższy, nawet w środku
roku szkolnego. A więc drożność !
- 8) Poziom opanowania języka nie miałby nic wspólnego (cho -
ciaż mógłby się pokrywać) ani z wiekiem ucznia, ani z klasą
do której uczęszcza (np. uczeń słaby będący w kl. IV mógłby
pozostawać na poziomie I, jego kolega - na IV lub wyżej -
na V; absolwent szkoły średniej mógłby kończyć znajomość
języka na poziomie XIV, a inny - tylko na VIII).

Uczeń utalentowany, będący np. w kl. II szkoły średniej,
mógłby osiągnąć poziom XIV. Co dalej ?
Proponuję koła lub fakultety .

- 9) Określenie poziomu byłoby równoznaczne z oceną.
- 10) Aby ujednoczyć określenie poziomu znajomości języka
n i e z b ę d n e są jasno sprecyzowane podstawy progra -
mowe dla k a ż d e g o poziomu oraz ujednoczone kry -
teria pomiaru osiągnięć.

- 11) Podstawy programowe powinny zawierać wykaz tematów oraz zakres niezbędnej leksyki i struktur językowych, którymi uczeń musi operować biegle. Tak długo będzie on pozostawał na określonym poziomie, aż opanuje podstawy przewidziane dla tego etapu.
- 12) Dla poziomu IX-XIV powinno istnieć kilka wersji podstaw programowych, dostosowanych do zainteresowań i przyszłej edukacji (pracy) ucznia - system lektoratowy. Albowiem inny zakres i inne umiejętności potrzebne są przyszłemu ekonomistcie, inny - filologowi, inny - lekarzowi .
- 13) Podręczniki do wyboru przez nauczyciela, dostosowane stopniem trudności do poszczególnych poziomów z uwzględnieniem wieku uczniów. Inne bowiem zainteresowania ma dziecko, będące na poziomie IV, a inne - młodzieniec 18-letni, znający język w tym samym stopniu.
- 14) Podręczniki wraz z obudową (kasety audio i wideo, słowniki, zeszyty ćwiczeń, teksty specjalistyczne i z literatury pięknej, książka dla nauczyciela).
- 15) Podręczniki uaktualniane co 2-3 lata. Opracowywane przez polskich autorów przy współudziale nosicieli języka - chodzi o poprawność merytoryczną i językową.
- 16) Nauczyciele języków obcych obowiązkowo (w czasie wakacji, ferii) muszą doskonalić język w środowisku naturalnym. Częstotliwość wyjazdów do ustalenia .

ŚLUPSK, 1993 - 05 - 14

Małgorzata Łopacińska

Egzaminy dojrzałości - sesja wiosenna w roku szkolnym 1992/93

(analiza wyników, tematy, propozycje kryteriów ocen)

Komunikat Biura ds. Reformy Szkolnej na konferencję prasową MEN
w dn. 24 czerwca br.

Informacja o stanie zaawansowania przygotowań do reformy kształcenia ogólnego

Reforma kształcenia ogólnego przygotowana jest od początku 1991 r. W lipcu 1991 r. kierownictwo MEN zaaprobowało nową koncepcję programu kształcenia ogólnego oraz scenariusz ogólny działań przygotowawczych.

Dalsze prace wynikały z przyjętego scenariusza. Stan zaawansowania prac w poszczególnych częściach scenariusza jest następujący:

Tworzenie programów

Zorganizowano zespoły robocze, które przedstawiły projekty minimum programowych w zakresie poszczególnych przedmiotów. W toku prac stwierdzono konieczność odejścia od nazwy *minimum programowe*. Propozycja ta została zaakceptowana przez kierownictwo MEN w dniu 14.04.1993 r. i w chwili obecnej przygotowana jest odpowiednia nowelizacja zapisu ustawowego o minimum programowym. Zamiast terminu „minimum programowe” przyjęto określenie „podstawa programowa”.

Na początku 1992 r. pierwsze projekty podstaw programowych zostały rozesłane do zainteresowanych środowisk nauczycielskich i akademickich. Napływające uwagi i propozycje spowodowały powstawanie kolejnych wersji projektów. Od jesieni 1992 r. rozpoczęły się prace w kręgach interdyscyplinarnych, których celem było porównanie i dopasowanie do siebie projektów poszczególnych podstaw. Ten drugi etap prac nad projektami zakończył się zjazdem, w wyniku którego przyjęto przygotowane projekty podstaw programowych oraz wstępny projekt ramowego planu nauczania. Dokumentacja z tego zjazdu została w formie książki rozesłana do wszystkich szkół i ośrodków akademickich w kraju. Powszechna konsultacja tych projektów będzie trwać do końca 1993 roku.

We wrześniu zostaną rozesłane materiały uzupełniające, między innymi ostateczna wersja projektu ramowego planu nauczania oraz uzupełnienia niektórych podstaw programowych.

Obecnie równoległe z przygotowaniem podstaw programowych (wraz z ramowym planem nauczania), trwają przygotowania do uruchomienia procedury pozyskiwania nowych programów do katalogu programów państwowych.

W końcu roku rozpoczyna się prace mające na celu zinventaryzowanie dotychczasowego dorobku w tej dziedzinie – chodzi tu zarówno o włączenie do katalogu istniejących programów autorskich, jak i wydobywanie wartościowych opracowań spoczywających w archiwach różnych instytucji i osób prywatnych.

Przygotowanie nauczycieli

Od momentu przyjęcia nowej koncepcji, wraz ze scenariuszem (lipiec 91), Biuro ds. Reformy Szkolnej przy organizacyjnej pomocy zainteresowanych instytucji rozpoczęło cykl kursów wprowadzających w nową koncepcję dla nauczycieli i pracowników kuratoriów, wójtów etc. Ogółem odbyło się 7 takich kursów, w których udział wzięło razem około 240 osób. W jesieni 1993 r. przewiduje się dwa następne kursy tego rodzaju. Grono uczestników रहेprezentuje mniej więcej równo-

miernie wszystkie rejony Polski. Po ukończeniu kursu każdy uczestnik otrzymuje sukcesywnie wszystkie materiały informacyjne dotyczące przygotowywanej reformy, żeby na swoim terenie mógł służyć pełną i miarodajną informacją na ten temat. Według posiadanych przez nas informacji wielu absolwentów kursów wprowadzających podjęło systematyczną akcję informacyjną na temat reformy w swoim środowisku pracy.

Sukcesywna informacja o kierunkach i postęпах prac przygotowawczych udostępniana jest nauczycielom także za pośrednictwem biuletynu informacyjnego Biura ds. Reformy Szkolnej. Dotychczas ukazało się 6 numerów tego biuletynu. Początkowo biuletyn ukazywał się jako wkładka do miesięcznika „Spółczesność Otwarta” w nakładzie około 10 000 egzemplarzy. Od czerwca br. nakład został podniesiony do 35 000 egzemplarzy, a od lipca biuletyn będzie samodzielnym periodykiem. Od początku roku szkolnego 93/94 biuletyn „Reforma Szkolna” będzie systematycznie wysyłany do każdej szkoły, żeby zagwarantować nauczycielom bezpośredni dostęp do miarodajnych informacji na temat reformy.

Ważnym źródłem informacji, a zarazem formą przygotowania nauczycieli do nadchodzących zmian, jest procedura powszechnej konsultacji przygotowywanych rozwiązań. Pierwszy dokument tego typu (Protokół ze zjazdu...) został rozesłany do wszystkich szkół w Polsce w lutym i marcu 1993 r. Pod koniec 1993 roku powinien być już gotowy kolejny tom materiałów do konsultacji, w którym między innymi znajdują się materiały poświęcone problematyce nauczania początkowego.

Przygotowanie informacyjne ogółu nauczycieli prowadzone jest także za pośrednictwem Telewizji Edukacyjnej. Od września 92 co tydzień emitowany jest program „Jaka szkoła?”. Pierwszych 18 odcinków poświęconych było prezentacji

założeń nowej koncepcji kształcenia. W następnych odcinkach przekazywane są konkretne przykłady realizowanych w Polsce nowych inicjatyw edukacyjnych. Celem tego cyklu jest ukazanie nauczycielom (ale nie tylko) istniejącego w Polsce bogactwa tych inicjatyw, zrównoważenie destrukcyjnego wpływu „propagandy klęski” przez pokazywanie realnie istniejących zjawisk mogących budzić optymizm oraz mogących stanowić wartościową inspirację dla nauczycieli.

Po przerwie wakacyjnej cykl „Jaka szkoła?” będzie kontynuowany.

Kolejnym elementem programu przygotowania środowiska nauczycielskiego jest akcja spotkań doradców metodycznych z autorami podstaw programowych ich przedmiotu. Początek tej akcji został przesunięty na jesień '93. Akcja potrwa do końca 1994 r. i ma objąć wszystkich doradców metodycznych w Polsce.

Obudowa programów

Zasadnicza zmiana w zakresie podręczników szkolnych polegać ma na odejściu od jednego powszechnie obowiązującego podręcznika na rzecz istnienia i konkurencji z sobą różnych propozycji. Wymaga to zmiany całego systemu produkcji, zatwierdzania i dystrybucji podręczników szkolnych. Produkcja książek szkolnych jest działalnością gospodarczą, która podlega normalnym regułom gry ekonomicznej. Dlatego zapewnienie właściwej podaży książek szkolnych, zwłaszcza tych pozycji, na których nie da się zarobić, wymaga wypracowania zespołu instrumentów regulacyjnych pozwalających na prowadzenie przez Ministra Edukacji Narodowej odpowiedniej polityki w tym zakresie. Interwencjonizm państwa w tej dziedzinie musi:

- * zagwarantować odpowiedni poziom merytoryczny książek wydawanych w nakładzie masowym;

- * zmniejszyć do właściwego poziomu ryzyko wprowadzania nowych tytułów na rynek;
- * zagwarantować opłacalność produkcji książek specjalnego przeznaczenia, które bez pomocy państwa nie mogłyby się ukazać ze względu na zbyt duże koszty produkcji;
- * promować polskich autorów oraz wydawnictwa w taki sposób, aby mogli oni być konkurencyjni w stosunku do firm zagranicznych.

W tym zakresie wykonano następujące działania:

- * wprowadzono Zarządzenie Nr 18 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 czerwca 1992 r. w sprawie zestawu dopuszczonych do użytku szkolnego podręczników oraz zalecanych środków dydaktycznych (Dz. Urz. MEN Nr 3, poz 16);
- * przygotowano system pracy recenzentów – rzeczoznawców MEN opiniujących książki do użytku szkolnego. System ten powinien być wdrożony do końca 1993 r.;
- * trwają prace nad systemem rejestracji książek szkolnych. Przewidywany termin zakończenia – początek 1994 roku.

Obok podręczników i książek pomocniczych Zarządzenie Nr 18 reguluje sposób kwalifikowania pomocy dydaktycznych do użytku szkolnego. W chwili obecnej trwają prace nad praktycznym wdrożeniem ustalonej Zarządzeniem procedury. Prace te prowadzone są w ramach zadań Departamentu Inwestycji.

Przepisy finansowe i prawne

Nowy kształt programowy szkoły wymagać będzie wprowadzenia wielu zmian w zarządzeniach regulujących życie szkoły. Prace nad dostosowaniem zarządzeń prowadzone są na razie w niewielkim wymiarze, ponieważ nowe rozwiązania programowe nie osiągnęły jeszcze dostatecznie wyraźnych kształtów. Na bieżąco prowadzona jest ana-

liza wszystkich zarządzeń przygotowawczych w MEN, której celem jest korelowanie bieżących regulacji z przygotowywanymi zmianami.

W 1992 roku opracowano nowe zarządzenie o innowacjach pedagogicznych, które wprowadza już rozwiązania przyszłościowe.

Od jesieni 1993 r. rozpoczną się prace nad nowym systemem finansowania programowej działalności szkół.

Działania dostosowawcze

Wyłaniające się nowe rozwiązania programowe powodują konieczność podjęcia odpowiednich prac dostosowawczych w zakresie szkolnictwa zawodowego, specjalnego i dorosłych. Dotychczas zainteresowane tymi zagadnieniami środowiska były informowane o przebiegu przygotowań. Od jesieni podjęte zostaną niezbędne korekty i uzgodnienia, które pozwolą na przygotowywanie odpowiednio skorelowanych modyfikacji programów kształcenia ogólnego w tych rodzajach szkolnictwa.

Kampania informacyjna

Od początku uruchomienia programu Biuro ds. Reformy Szkolnej prowadzi kampanię informacyjną skierowaną do całego społeczeństwa. Nadawane są wywiady radiowe i telewizyjne oraz inne audycje poświęcone reformie, a także ukazują się artykuły w prasie. Natężenie tej kampanii jest jednak jeszcze zbyt słabe i Biuro ds. Reformy Szkolnej zabiega o zdecydowane wzmocnienie tej tematyki w mediach publicznych. Między innymi przygotowany jest cykl audycji publicystycznych w TV, którego emisja planowana jest w porze dużej oglądalności.

dr. Stanisław Sławiński
Dyrektor Biura ds. Reformy Szkolnej
czerwiec 1993 r.

INAUGURACJA ROKU SZKOLNEGO 1993/94

PRZEMOWIENIE KURATORA OSWIATY W SŁUPSKU DR INŻ. Z. SADOWSKIEGO
PODCZAS WOJEWÓDZKIEJ INAUGURACJI NOWEGO ROKU SZKOLNEGO
W OBJEJZDZIE W DNIU 1. września 1993 roku

Szanowni Goście

Koleżanki i Koledzy Nauczyciele

Drogie Dzieci

Zebrałiśmy się dzisiaj tu - w Objeździe - by uczestniczyć w uroczystości inauguracji nowego roku szkolnego 1993/94 w województwie słupskim. Na wstępie chciałbym podziękować panu wojewodzie oraz wszystkim zaproszonym osobistościom za przybycie i uświetnienie tej uroczystości swoją obecnością.

Dzisiejszą uroczystość poprzedziło wiele trudnych prac przygotowawczych i organizacyjnych, które zostały wykonane przez dyrektorów szkół, przez rady pedagogiczne i administrację oświatową. Dzięki temu w ławach szkolnych województwa słupskiego zasiądzie od dziś prawie 65 tysięcy uczniów szkół podstawowych i ponad 24 tysiące uczniów szkół ponadpodstawowych. Uczyć ich będzie 6 tysięcy nauczycieli o wysokich kwalifikacjach zawodowych.

Podobnie jak w latach poprzednich zapewniłiśmy każdemu dziecku możliwość wypełniania obowiązku szkolnego, a każdemu absolwentowi klasy VIII miejsce w szkole ponadpodstawowej. Znacznie zwiększyła się ilość uczniów w szkołach średnich szczególnie w liceach ogólnokształcących. Tę pożądaną ze wszechmiar tendencję będziemy w następnych latach utrzymywać i umacniać. Jest bowiem naszym przyszłościowym celem aby każdy młody Polak miał pełne średnie wykształcenie. Taka jest niewątpliwie potrzeba czasu zbliżającego się XXI wieku.

Szanowni zebrani

Nowy rozpoczynający się dziś rok szkolny stawia przed wszystkimi, którzy edukację polskiego dziecka uważają za jedno z najważniejszych narodowych zadań szereg niełatwych problemów. System polskiej oświaty przechodzi głęboki proces transformacji dostosowującej ten system do funkcjonowania w państwie demokratycznym i samorządnym. Dzieje się to w warunkach

ekonomicznej recesji, która na oświacie kładzie się szczególnie ciężkim brzemieniem. Brak środków finansowych komplikuje pracę szkół, pogłębia stan niezadowolenia i frustracji środowiska nauczycielskiego. Mam nadzieję, że kolejna aczkolwiek skromna podwyżka płac nauczycieli i innych pracowników oświaty choć w części przyczyni się do złagodzenia nastrojów pesymizmu i rozczarowania w środowiskach szkolnych. Mimo trudności systematycznie tworzone jest w oparciu o nową ustawę o systemie oświaty nowe prawo szkolne. Stwarza ono możliwości zrealizowania idei szkoły uspołecznionej, głęboko związanej ze środowiskiem, w którym działa, realizującej aspiracje i cele tego środowiska. Istotnym etapem na tej drodze jest zbliżający się moment przejęcia przez organy samorządu terytorialnego prowadzenia szkół podstawowych. Stanie się to dnia 1 stycznia 1994r. W przyszłości również szkolnictwo ponadpodstawowe i inne placówki oświatowo-wychowawcze przejdą w ręce samorządów szczebla powiatowego. Od 1 stycznia 1994r. zrealizowany zostanie pilotażowy program przejęcia tych placówek przez 46 wytypowanych w Kraju samorządów miejskich. W naszym województwie zostanie to wykonane w mieście Słupsku. Sprawne zrealizowanie tego zamierzenia to jedno z najistotniejszych zadań jakie w ciągu najbliższych 4 miesięcy musi wykonać rządowa administracja oświatowa i odpowiednie organy samorządu. Do zmiany tej muszą przygotować się również dyrektorzy szkół, rady pedagogiczne, całe środowiska szkolne. Tu dodam, że minął rok od momentu kiedy 176 nowych dyrektorów szkół i placówek objęło swoje obowiązki po wygraniu przez nich konkursów. Z satysfakcją i zadowoleniem muszę stwierdzić, że w ogromnej większości sprawdzili się na tych stanowiskach.

Szanowni zebrani !

Na miejsce wojewódzkiej inauguracji nowego roku szkolnego wybraliśmy Objazdę. Tutaj bowiem oddajemy dziś do użytku nową szkołę, jedną z wielu realizowanych i w tym roku kończonych inwestycji oświatowych naszego województwa. Jest to nowa, jak wszyscy widzimy piękna szkoła wybudowana ze środków budżetowych oświaty, środków Urzędu Miasta i Gminy Ustka oraz ofiarności społeczeństwa wsi Objazda, Bałamątek, Dębina, Rowy, Machowinko.

Inicjatywa budowania szkoły została podjęta w 1986r. przez społeczeństwo Objazdy i okolicznych wsi. Ukonstytuował się wtedy Społeczny Komitet Budowy Szkoły w skład którego weszli - panie Czesława Długoszek i Maria Kargul oraz panowie Czesław Woźniak, Stanisław Sala.

Od 1988 roku na czele Społecznego Komitetu stanęli Teresa Pokorska i Emil Raczyński, a następnie pan Zdzisław Lesiecki. Do budowy aktywnie włączyło się kierownictwo i pracownicy nieistniejącego już Państwowego Gospodarstwa Rolnego w Objęździe oraz Rada Sołecka z sołtysem panem Stanisławem Kowalewskim na czele. Pomyślne zakończenie tej dużej budowy, której groziło z braku środków dłuższe wstrzymanie w ogromnej mierze za - wdzięczać należy Radzie Gminy a szczególnie jej przewodniczącemu panu Sławomirowi Chmielewskiemu i obecnemu Wójtowi panu Tomaszowi Wszółkowskiemu. Zasadniczy etap budowy rozpoczął się w 1991r. Dzięki zgromadzonym środkom i niezwyklej inicjatywie lokalnego środowiska mogliśmy w okresie 2 lat ukończyć segment dydaktyczny z 14 pomieszczeniami do nauki, segmenty wycieczki oraz segment biblioteczny wraz z łącznikiem sali gimnastycznej.

Szkoła, którą dziś oddajemy do użytku jest wyposażona w samodzielną oczyszczalnię ścieków. Na jej budowę Wydział Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego wpłacił 300 milionów złotych. Oczyszczalnia ta jest pierwszym w naszym województwie tego rodzaju obiektem w budownictwie oświatowym. Fachowo zagospodarowano teren przyszkolny z oświetleniem, utwardzeniem nawierzchni z wykonaniem ciągów pieszych i jezdnych z elementami małej architektury. Całość tych trudnych prac wykonało Słupskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Rolniczego.

Przy tej okazji chciałbym wszystkim, którzy z niezwyklej ofiarnością zaangażowali się w budowę tego obiektu wyrazić swoje uznanie i szczególne podziękowanie. Dziękuję za wzorową współpracę jaka ułożyła się między Kuratorium Oświaty a władzami gminy i innymi uczestnikami inwestycyjnego procesu. Dziękuję wreszcie mieszkańcom gminy, rodzicom i ich dzieciom za duży wkład pracy włożony w porządkowanie i urządzenie szkoły. Przy tej okazji chciałbym poinformować, że z dniem dzisiejszym oddajemy do użytku w województwie, oprócz tej szkoły Szkołę Podsta-

wową Nr 5 w Łęborku, Nr 3 w Sławnie, obiekt dydaktyczny w Zespole Szkół Zawodowych w Słupsku i Czarnej Dąbrówce. Do końca b. roku oddamy jeszcze Szkołę Podstawową w Dębnicy Kaszubskiej, w Smołdzinie, Biesowicach oraz internat w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Człuchowie.

Drogie dzieci !

Przy okazji tej uroczystości chciałbym złożyć Wam życzenia wszelkiej pomyślności zarówno teraz jak i w dalszych latach waszego życia. Szczególnie gorące życzenia kieruję do najmłodszych, którzy po raz pierwszy zasiądą w ławach szkolnych jako uczniowie klas I. Chciałbym abyście się dobrze uczyli w tej nowej pięknej szkole. Zdobyta tu wiedza otworzy Wam dalsze życiowe możliwości, otworzy Wam drogę do szkół ponadpodstawowych w przyszłości dla wielu do wyższych uczelni. Pamiętajcie, że wiedza, wysokie kwalifikacje i umiejętności dają człowiekowi szansę na mądre i godne życie. Bez pracy nad sobą, bez ciągłego pogłębiania wiedzy najzdolniejsza nawet z natury jednostka nie osiągnie sukcesów. Sukces to połączenie intelektualnych zdolności z pracowitością i samodyscypliną. Jestem przekonany, że nadchodzi w naszym kraju czas, w którym będzie się doceniało ludzki wysiłek umysłowy, twórczą pracę uczonego, wysokiej klasy inżyniera, konstruktora i wynalazcy, pisarza, twórcy kultury, że doceniamy wreszcie tych od których zależy cywilizacyjny postęp i awans naszego kraju wśród narodów współczesnego świata. Wykorzystajcie swoje młode lata, które dają szczególną łatwość w zdobywaniu wiedzy lecz w życiu człowieka trwają one niestety stosunkowo krótko. Chciałbym abyście w tym pomyśleli dziś w początku roku szkolnego po to, by pozytywnie nastawić się do czekających Was w ciągu następnych 10 miesięcy obowiązków szkolnych. Spełnijcie oczekiwania i nadzieje Waszych rodziców, którzy robią wszystko by zapewnić Wam właściwe warunki niezbędne do zdobycia wykształcenia. Pamiętajcie równocześnie, że Wasza nauka ma niezwykle istotne znaczenie społeczne. Wszyscy przecież wiemy, że przyszły los Kraju zależy od tego jak młode pokolenie przygotowuje się do roli gospodarza rodzinnej ziemi, czy rozumie, że upłynie niewiele lat a cała

odpowiedzialność za przyszłość nas wszystkich spocznie w Waszych rękach.

Szanowni rodzice !

Życzę Wam abyście mądrze prowadzili swoje dzieci przez lata szkolne. Od właściwego wykorzystania tych lat zależy ich przyszłość a w dużej mierze i przyszłość Wasza. To wy poprzez wychowawcze oddziaływanie kształtujecie życiową postawę swojego dziecka, jego przekonania, światopogląd, stosunek do pracy, do obowiązków do drugiego człowieka. Uczcie swoje dzieci patriotyzmu, przywiązania do narodowych i kulturowych tradycji i wartości. Młode nasze pokolenie musi lepiej i mądrzej pracować niż my - starsi. Musi umieć prowadzić Polskę do pomyślniejszej przyszłości.

Drodzy nauczyciele, Koleżanki i Koledzy !

Jesteście najistotniejszym ogniwem w systemie edukacji narodowej . Wasz szeroki, aktywny i świadomy udział w realizacji treści, form i metod nowoczesnej edukacji decydować będzie o efektywności polskiego systemu kształcenia, wychowania i opieki. Jestem przekonany, że w nowym roku szkolnym podobnie jak dotychczas nie będziecie szczędzili sił i oddania powierzonym Waszej opiece dzieciom. Potrzebują one obecnie bardziej niż kiedykolwiek szczególnej pomocy, opieki, pedagogicznej wyrozumiałości, uznania, cierpliwości i sprawiedliwej oceny.

Życzę Wam sukcesów w pracy. Niech nauczycielski zawód daje Wam satysfakcję, zadowolenie i uznanie środowiska. Życzę Wam wszystkiego najlepszego, pomyślności w pracy i życiu osobistym. Niech sukcesy towarzyszą Wam w całym nowym roku szkolnym.

Rok szkolny 1993/94 w województwie śląskim uważam za otwarty.

HARMONOGRAM

DZIAŁAN PRZYGOTOWUJACYCH PRZEKAZANIE SAMORZĄDOM GMIN SZKÓŁ
 PODSTAWOWYCH NA TERENIE WOJEWODZTWA ŚLĄPSKIEGO*

Lp.	Z a d a n i a	Sposób realizacji	Odpowiedzia- lny	Termin
1	2	3	4	5
I	Zmiany sieci i struktur organizacyjnych szkół, dobór i szkolenie kadry kierowniczej, prowadzenie działań o charakterze informacyjnym.	<p>-Dostosowanie sieci i struktury organizacyjnej szkół do demograficznych warunków i wniosków społeczności lokalnych.</p> <p>-Potwierdzenie stopnia organizacyjnego szkół, określenie ich obwodów oraz statusu jako szkół publicznych.</p> <p>-Przyjęcie w konsultacjach z organami samorządu terytorialnego arkuszy organizacyjnych na rok szkolny 1993/94.</p> <p>-Zapewnienie szkołom pełnej obsady na stanowiskach kierowniczych oraz na stanowiskach nauczycielskich w poszukiwaniach specjalnościach.</p> <p>-Zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń dla dyrektorów szkół, pracowników administracyjnych i służb finansowych z zakresu prawa pracy, finansowania oświaty, ustawy o samorządzie terytorialnym.</p> <p>-Zorganizowanie szkoleń dla służb finansowych i kadrowych obejmujących po Ci. I. 1994r. prowadzenie spraw finansowych i kadrowych w oświacie.</p> <p>-Skierowanie grupy pracowników samorządowych na szkolenie z problematyki zarządzania oświatą przez samorząd - Bornholm.</p> <p>-Udział w spotkaniach, naradach, posiedzeniach, komisji oświaty, sesjach rad gmin, konsultacjach ze środowiskami lokalnymi dla wyjaśnienia społecznych i prawnych aspektów przekazania szkół.</p> <p>-Opracowanie odrębnie dla każdej gminy szczegółowych danych o przekazywanych szkołach-arkusz informacyjny jako załącznik do protokołu (przekazania zdawczo-odbiorczego).</p>	<p>Dyr. Lech Kowalewski Naczelniczy Delegatur Zamiejskowych</p> <p>Kurator Oświaty</p> <p>Dyr. Lech Kowalewski Naczelniczy Delegatur Zamiejskowych</p> <p>Dyrektor I. Mackiewicz Nacz. Deleg. Dyrektor</p> <p>Dyr. Wydz. Kadr, Radca Prawny, ODR, Naczelniczy Delegatur</p> <p>Dyr. Wydz. Kadr, ODR, Radca Prawny Naczelniczy Delegatur</p> <p>Członkowie kierownictwa Kurator Oświaty</p>	<p>do 31.08. 1993r.</p> <p>do 31.05. 1993r.</p> <p>do 31.05. 1993r.</p> <p>do 31.05. 1993r.</p> <p>IX. X. 1993r.</p> <p>XI. XII. 1993r.</p> <p>IX. X. 1993r.</p> <p>cały okres</p> <p>XII. 1993r.</p>

1	2	3	4	5
		-Opracowanie informacji o stanie prac przygotowawczych dla MEN, Sejmiku Samorządowego Woj. śląskiego i prasy lokalnej.		w/g potrzeb
II	Reorganizacja służb administracyjno-ekonomicznych szkół, opracowanie projektu planu rzeczowego i finansowego na rok 1994-dla szkół podstawowych.	<p>-Przedstawienie władzom samorządowym centralnych rozwiązań zapewniających sprawna obsługę finansowa szkół, przekształcenie bądź całkowita likwidacja-"ZEAS"</p> <p>-Dokonanie wypowiedzeń lub inne uregulowania stosunku pracy pracowników objętych reorganizacją.</p> <p>-Opracowanie projektu planu finansowego na 1994r.dla szkół podstawowych przedłożenie w MEN jako podstawy do obliczeń subwencji na 1994r.</p> <p>-Dopełnienie warunków niezbędnych do pełnego oddłużenia przekazywanych szkół.</p>	<p>Dyrektorzy Wyzd. Ekon. Kadr i Spraw Socjalnych</p> <p>Dyrektor Wyzd. Kadr Kuratorium</p> <p>Dyrektor Wyzd. Ek. Inwest.</p> <p>Dyrektor M.Kreński</p>	<p>do 30.09.1993r.</p> <p>do 30.09.1993r.</p> <p>IX. 1993r.</p> <p>do 30.09.1993r.</p>
III	Regulowanie stanu nieruchomości oświatowych, inwentaryzacja majątku, kończenie zadań inwestycyjnych.	<p>-Załatwienie zgody z ustaleniami MEN uregulowań terenowo-prawnych w ten sposób, że Skarb Państwa jest hipoteczny właścicielem gruntów i nieruchomości szkół.</p> <p>-Przeprowadzenie inwentaryzacji mienia szkół podstawowych w trybie uchwały 104 Rady Ministrów z 09.07.1990 w tym prowadzonych inwestycji podlegających przekazaniu samorządom.</p> <p>-Koncentrowanie środków finansowych i objęcie wzmocnionym nadzorem zadań inwestycyjnych i remontów, których zakończenie planowane jest przed 31.12.1993r. Spis zadań stanowi załącznik do harmonogramu.</p>	<p>Dyrektor M.Kreński</p> <p>Dyrektor M.Kreński</p> <p>Dyrektor M.Kreński</p>	<p>do 31.12.1993r.</p> <p>do 30.11.1993r.</p> <p>cały rok</p>

Opracował:
Z. Kulczewski

Aprobował:
Z. Sadowski

Ślupsk, maj 1993r.

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE - RÓŻNE

mgr MARIA KOZAK
dyrektor ODN w Słupsku.

DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA DOSKONALENIA NAUCZYCIELI W ROKU SZKOLNYM 1992/93

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli (do 31 grudnia 1992r.-
Wojewódzki Ośrodek Metodyczny) zatrudnia (stan na 29.06.93)
23 osoby, w tym 4 pracowników pedagogicznych (dyrektor i 3
konsultantów) 20 osób - to pracownicy administracyjno-ekono-
miczni i obsługa budynku.

Poza pracownikami etatowymi Ośrodek koordynował pracę
grupy doradców (39 osób).

Zgodnie ze statutem ODN jest placówką wyspecjalizowaną
w organizowaniu doskonalenia nauczycieli, upowszechniania in-
formacji pedagogicznej i wydawnictw, koordynacji pracą porad-
ców metodycznych.

I Doskonalenie nauczycieli.

Na początku roku szkolnego w "Informatorze 8-9/92" na str.68-73
zamieszczono ofertę, zawierającą 21 różnych form doskonalenia
i doksztalcania. Istniała też możliwość zorganizowania innych,
poza zaproponowanymi, form audytoryjnych, zgodnie z potrzebami
nauczycieli. W efekcie uruchomiono 3 formy nadające kwalifikacje;
prowadzone wspólnie przez WSP i ODN w Słupsku.

1. Podyplomowe Studium Bibliotekarskie(295g.)ukończyło - 48 osób
2. Studium Bibliotekarskie (295 g.), ukończyło - 17 osób
3. Kurs pedagogiczny dla n-li teoretycznych
przedmiotów zawodowych i praktycznej nauki
zawodu (270 godz.), ukończyło - 28 osób

Ogółem dodatkowe kwalifikacje zdobyło 92 nauczycieli.

Doskonaleniem na kursach i warsztatach metodycznych objętych
było 762 osoby.

Zorganizowano następujące formy :

Lp.	Nazwa formy	liczba godzin	liczba absolw.
1.	Kurs dla nowo powołanych dyrektorów	75	87
2.	Kurs dla nowo powołanych wicedyrektorów	40	60
3.	Warsztaty metodyczne."Nauczanie i wychowanie integracyjne w kl.I-III "	118	178
4.	Specjalny kurs komputerowy w oparciu o system "MOL"	40	31
5.	Podstawowy kurs obsługi komputera	40	63
6.	Specjalny kurs klasyfikacji i katalogowania	40	22
7.	Kurs gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej	70	121
8.	Kurs prawidłowego żywienia dzieci i młodzieży	30	34
9.	Kurs dla społecznych inspektorów pracy	31	39
10.	Kurs z zakresu terapii pedagogicznej	112	120
11.	Wakacyjny kurs języka angielskiego dla rusycystów	30	25-30

łącznie w bieżącym roku szkolnym doskazytaniem i doskonale - niem, zorganizowanym przez Ośrodek, było objętych ponad 870 n-li, co stanowi powyżej 12% wszystkich zatrudnionych n-li w województwie (6.263 osoby).

W stosunku do roku ubiegłego, w którym to formy doskonalenia i doskazytania ukończyło 200 osób, tegoroczna liczba nauczycieli podnoszących kwalifikacje jest ponad czterokrotnie większa.

II Informacja pedagogiczna i wydawnictwa.

Wzorem roku ubiegłego zasadniczym źródłem informacji była broszura, wydawana wspólnie z Kuratorium Oświaty. W roku szkolnym 92/93 ukazało się 6 broszur, około 100 stron każda. Do 4 z nich dołączono wkładki monotematyczne :

- 1) " Ćwiczenia użytkowo-sportowe w programie nauczania gimnastyki w szkole podstawowej" - Dionizy KASZUBA.
- 2) " Osiągnięcia konieczne z języka polskiego w kl.I-III" - Alicja NYKIEL .
- 3) " Nauczyciel - też człowiek " - opowiadanie uczennicy Katarzyny JAKIMCZUK .
- 4) " Organizacja kształcenia dorosłych w Danii " - praca zbiorowa uczestników dwutygodniowego kursu na Bornholmie.

Poza " Informatorem " ukazało się (od stycznia 1993r.) 5 zeszytów adresowanych do szkół zawodowych, opracowanych przez panią konsultant Wandę Rychły wraz z doradcami przedmiotów zawodowych-panią Julianną Bedka i Tadeuszem Pacholczykiem.

W bieżącym roku szkolnym ukazały się następujące prace zwarte :

- 1) " Edukacja ekologiczna ". Praca zbiorowa pod red.Edwarda SCHNEIDERA. s.120.
- 2) " Propozycje sprawdzianów osiągnięć szkolnych z języka polskiego i z matematyki w kl.I-III " - Zofia WIECZOREK. s.22.
- 3) " Materiały pomocnicze do nauczania geografii w klasach młodszych szkoły podstawowej " - Irena BABCZYŻYN, Elżbieta TROJANOWICZ. s.48.
- 4) " Propozycje rozkładu materiału z matematyki dla klas IV-VIII" - Eleonora WÓJTOWICZ. s.38.
- 5) " Integralne nauczanie i wychowanie w klasach początkowych". Praca zbiorowa. s.96.
- 6) " Zbiór zadań z konkursów chemicznych dla uczniów szkół podstawowych " - Marianna ROGALA, Alicja TALEWSKA . s.51.
- 7) " Wiedza o regionie na lekcjach języka polskiego. Pomorze Środkowe " - Janina WOJCIECHOWICZ. s.45.
- 8) " Propozycje zadań na egzaminy wstępne do szkół ponadpodstawowych " - Eleonora WÓJTOWICZ. s.26.
- 9) " Ortografia. Materiały pomocnicze do nauczania ortografii w klasach I-III " - Alicja NYKIEL. s.99.
- 10) " Skontrum. Materiały pomocnicze dla bibliotekarzy szkolnych" Praca zbiorowa. s.28.

- 11) " Rozrywki umysłowe w pracy biblioteki szkolnej " - Elżbieta PLISZKA. s.21.
- 12) " Formy pracy dydaktycznej bibliotek szkolnych " - Maria PIETRYKA, Elżbieta PLISZKA. s.115.
- 13) " Nieposłuszny groszek " . Wiersze i opowiadania wyróżnione w IX Konkursie Literackiej Twórczości Dziecięcej. s.70.
- 14) " Pomiar dydaktyczny jako element kontroli i oceny osiągnięć szkolnych " - Marianna SZPITER. s.70.

Łącznie opublikowano 850 stron.

Szereg prac, zgodnie z planem wydawniczym, skierowano do druku bądź znajduje się w przygotowaniu.

Prócz wydawnictw zwartych, w poszczególnych numerach " Informatorów " były zamieszczone materiały dydaktyczne opracowywane przez doradców i pracowników naukowych WSP.

Ponadto w " Informatorze " Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli zamieszczono " Program kształcenia oświatowej kadry kierowniczej w woj.śląpskim " autorstwa pani Danuty Pandowskiej.

W wydawnictwie gdańskim MARPRES znajduje się w druku praca z zakresu historii również autorstwa D.Pandowskiej.

" Krzyżówki w nauczaniu języka rosyjskiego " T.Bouarioua zostały wydane w postaci broszury przez ODN.

Ukazała się I część monografii Mariana Frydy pt. " Z dziejów szkoły w Borowym Młynie " (wydawnictwo człuchowskie).

Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Słupsku wydała pracę współ - autorstwa Marii Kozak pt. " Język rosyjski na wesoło ".

" Zagrożenie środowiska powodowane rozwojem motoryzacji " artykuł Tadeusza Pacholczyka zamieszczony w piśmie " Eko - Bałtyk " 6/93 .

"Formy pracy dydaktycznej bibliotek szkolnych województwa śląpskiego " zamieściło czasopismo " Biblioteka w szkole " 9/92.
ELŻBIETA PLISZKA

Publikacje zwarte, wydane w Ośrodku, upowszechniano w formie sprzedaży, inne, o charakterze użytkowym, przekazywano nauczycielom i szkołom nieodpłatnie.

Dystrybucją materiałów od połowy stycznia 1993r. zajmuje się pracownik ODN, który poza licznymi innymi obowiązkami, upowszechnia (po wcześniejszym uzgodnieniu z doradcami) publikacje innych wydawnictw .

III Koordynacja działań doradców.

Na dzień 29.06.93r. Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli koordynuje pracę 39 doradców. W ciągu roku szkolnego na emeryturę odeszły 2 osoby (Klemens Bukowski - matematyka, Danuta Polakowska - bibliotekarz szkolny) oraz 1 - do pracy w szkole (Zofia Pietrzak - biologia).

Od 01.01.93 pozyskaliśmy cztery osoby do pełnienia zadań doradcy: Jerzy Paczkowski - matematyka, Irena Czyż - biologia, przedmioty mechaniczne - Tadeusz Pacholczyk, przedmioty ekonomiczne - Julianna Bedka. Nadal pozbawieni doradztwa są nauczyciele języka angielskiego (jest zgoda Kuratora na powołanie do tych zadań pani Doroty Werbińskiej z ZSO nr 2 w Słupsku) oraz języka niemieckiego. Istnieje potrzeba powołania doradcy informatyki, terapii pedagogicznej, wychowania plastycznego, opieki całkowitej, praktycznej nauki zawodu.

Potrzebni są również dodatkowi doradcy z matematyki, fizyki, biologii (jesz osoba zainteresowana), wychowania fizycznego, wychowania przedszkolnego, nauczania początkowego (złożono wnioski o powołanie konkretnej osoby), szkolnictwa specjalnego.

Spośród 39 doradców 2 posiada III°, 18 - II°, 1 - I^o.

4 osoby są w trakcie postępowania o nadanie I^o specjalizacji zawodowej.

Pracę doradców cechuje wysoki poziom wiedzy merytorycznej i metodycznej, stale podnoszony poprzez udział w formach doskonalenia, organizowanych centralnie, regionalnie, a także w szkoleniu zagranicznym (2 osoby spośród doradców: Maria Pietryka i Wioletta Wójcik i 1 konsultant - Jan Tyborczyk przebywali na dwutygodniowym szkoleniu na duńskiej wyspie Bornholm).

W miesiącach jesiennych grupa doradców w liczbie 7 osób ukończyła kurs podstaw obsługi komputera. W tych kursach uczestniczyli również inni pracownicy ODN. Łącznie wśród doradców i pracowników ODN 18-20 osób potrafi obsługiwać komputer. Przy czym kilka osób ukończyło kursy komputerowe, zorganizowane przez MEN, o wyższym stopniu trudności.

Z załem należy stwierdzić, że w związku z reorganizacją COON od stycznia nie są organizowane konferencje ogólnopolskie dla doradców przedmiotów ogólnokształcących poza językami obcymi i przedmiotami zawodowymi.

Poszczególni doradcy zgrupowani byli w 6 pracowniach przedmiotowych i 1 problemowej.

Szczególnie aktywnie, podobnie jak w roku ubiegłym, działały pracownie : nauczania początkowego, kierowana przez panie Alicję Nykiel i bibliotekarzy szkolnych, do końca marca kierowana przez panią Danutę Polakowską.

Pracownią języka polskiego kierowała pani Grażyna Ciecha - nowska, historii i WOS - p. Anna Meksuła, przedmiotów matematyczno-przyrodniczych - p. Elżbieta Trojanowicz, przedmioty zawodowe - konsultant p. Wanda Rychły, pracownia problemowa - p. Edward Schneider. Prócz tego grupą doradców z rejonu człuchowskiego koordynowała p. Maria Lipska.

(Wymienione osoby składają krótką relację o działaniach pracowni, informację na piśmie załączają do ogólnego sprawozdania).

W bieżącym roku szkolnym liczba kontaktów indywidualnych doradców z nauczycielami, w porównaniu do lat ubiegłych znacznie wzrosła (w r. szk. 90/91 - 49 na 1 doradcę, 91/92 - 47, 92/93 - 71).

Stało się tak mimo większego obciążenia doradców zajęciami dydaktycznymi, a w pojedynczych wypadkach również prowadzeniem kół przedmiotowych, wychowawstwem, udziałem w późnego rodzaju komisjach, a także próbą zmiany kierunku w relacjach nauczyciel-doradca.

Przyjęto zasadę, że to nauczyciel powinien być zainteresowany kontaktem z doradcą, natomiast zadaniem doradcy było uświadomienie mu takiej potrzeby, a także korzyści, które może wynieść nauczyciel z konsultacji indywidualnych.

Jak zostało zrealizowane to zadanie - ilustruje zestawienie liczbowe (załącznik do wglądu).

Można byłoby sądzić, że doradcy, którzy radykalnie zmniejszyli liczbę konsultacji indywidualnych, zwiększyli częstotliwość spotkań zespołowych. Tak się jednak nie stało i dlatego ten fakt należy uznać jako zjawisko niepokojące.

Każdy z doradców, pełniący zadania od dłuższego czasu, wypracowuje własne formy pracy z nauczycielami.

Za słuszne należy uznać stwierdzenie, że najlepsze efekty daje praca w zespołach jeżeli w rejonie działania doradcy jest duża liczba nauczycieli lub są oni zatrudnieni na zbyt rozległym terenie. W takich warunkach praca indywidualna jest prawie niedostrzegalna. Natomiast doradcy opiekujący się niewielką liczbą nauczycieli preferują spotkania indywidualne.

Oprócz indywidualnej i zespołowej pracy z nauczycielem doradcy zabezpieczali pod względem merytorycznym i organizacyjnym przebieg konkursów przedmiotowych. Prowadzili osobiście zajęcia otwarte lub uczestniczyli w ich przygotowaniu.

Należy podkreślić, że od wielu lat pod tym względem wyróżnia się pani Janina Wojciechowicz, prowadząca zajęcia otwarte na tzw. "obcym" terenie. Podobną liczbę takich zajęć ma na swym koncie pani Maria Pietryka.

Poza strukturami ODN prowadził działalność pan Zenon Janeczko, koordynator KO ds informatyki. Systematycznie kierował nauczycieli, doradców i konsultantów na kursy krajowe, prowadził zajęcia na kursach z podstaw obsługi komputera, organizowanych przez Ośrodek.

Na uwagę zasługuje fakt włączenia się naszej placówki w organizowanie centralnych i regionalnych konferencji.

W październiku w Ustce odbyły się trzydniowe warsztaty metodyczne dla doradców z regionu Pomorza nt. "Integralne nauczanie i wychowanie w kl. I - III". Organizatorem była grupa doradców nauczania początkowego pod kierunkiem p.A.Nykiel.

W marcu pracownia historii na propozycję i pod kierunkiem pani Danuty Pandowskiej zorganizowała dwudniową międzywojewódzką konferencję historyczną na temat: "Wybrane zagadnienia z historii Pomorza w wiekach średnich w świetle najnowszych wyników badań naukowych".

W czerwcu pracownia bibliotekarzy (dwuosobowa!) była organizatorem II Ogólnopolskiego Forum Nauczycieli Bibliotekarzy. W spotkaniu, które odbyło się pod hasłem: "Biblioteka - czytelnik - formy pracy" uczestniczyło 170 osób, w tym około 100 z całego kraju.

Wszystkie 3 konferencje były bez zarzutu pod względem merytorycznym i organizacyjnym, natomiast Forum wyróżniło się mnogością propozycji zawartych w programie i tzw. niespodzianek - ogółem ponad 30.

W październiku gościliśmy nauczycieli języka niemieckiego z całego kraju. Organizatorem konferencji był COON.

Należy zauważyć, że mimo braku doradców języka angielskiego i niemieckiego (romanistami opiekuje się pani T.Bouarioua) nauczyciele tych przedmiotów są kierowani na doskonalenie krajowe i zagraniczne, zapraszani na prezentację wydawnictw obcojęzycznych połączoną z prelekcjami na temat nauczania języków zachodnioeuro-

pejskich. Test diagnostyczny kwalifikujący do egzaminu w Instytucie Goethego wypełniło 30 osób. Grupa rusycystów uczestniczyła w śródrocznych kursach języka angielskiego, finalizuje się wakacyjny kurs języka angielskiego z udziałem 2 lektorów z Anglii. W kursie weźmie udział około 20 nauczycieli rusycystów.

Dzięki działaniom doradców można było dotrzeć do nauczycieli, wyróżniających się w pracy dydaktycznej. Informację na ten temat przygotowała pani D.Pandowska (załącznik).

Szeroko w tym roku była prowadzona współpraca z uczelniami, placówkami doskonalenia w innych województwach, bibliotekami, towarzystwami i stowarzyszeniami naukowymi i społecznymi (informacje w załączeniu).

BAZA

W b.r.szkolnym znacznie polepszyło się wyposażenie Ośrodka w sprzęt. Zakupiono powielarkę, 5 komputerów z drukarkami (2 w pokoju 21 do dyspozycji doradców), telewizor z magnetowidem i odtwarzaczem

Wnioski i zadania do dalszej pracy .

- 1) Przygotować co najmniej 2 propozycje form doskonalenia dla nauczycieli swojego przedmiotu :
  - a) od strony merytorycznej,
  - b) od strony pedagogicznej,
  - c) doskonalenie instrumentalne(komputery,multimedia ...) - złożyć informację najpóźniej 27.09.93 w sekretariacie. Zebrane propozycje posłużą do opracowania oferty skierowanej do nauczycieli.
- 2) W roku szkolnym 93/94 zamierzamy zorganizować dydaktyczną sesję ekologiczną. Do tego zadania będą włączone pracownicy przedmiotów zawodowych i przedmiotów matematyczno-przyrodniczych. Całością będzie kierowała konsultant pani W.Rychły.

Wnioski doradców zawarte w sprawozdaniach można podzielić na 2 grupy :

- 1) mające na uwadze ulepszenie własnych działań,
- 2) skierowane pod adresem ODN i KO

ad 1) Na ten temat wypowiedziało się 11 osób.

Doradcy proponują :

- zwiększenie ilości zajęć otwartych, otoczenie opieką nauczycieli innowatorów, rozpoczynających pracę i niespecjalistów,
- zacieśnienie współpracy z innymi placówkami doskonalenia i ośr. naukowymi,
- rozszerzenie tematyki ekologicznej m.in. upowszechnianie jej przez zajęcia otwarte,
- zwiększenie liczby konsultacji w szkole bazowej nauczyciela,
- kontynuowanie zbiorowych form doradztwa i doskonalenia,
- opracowanie wzorcowych rozkładów materiału i innych materiałów metodycznych,
- zorganizowanie ognisk wychowawczych w Bytowie i Miastku, poszerzenie współpracy świetlic terapeutycznych, pozyskanie funduszy na rzecz dzieci niedostosowanych społecznie (W. Czarnik).

ad 2)

- zmniejszenie liczby nauczycieli pod opieką, powołanie doradców biologii, języka rosyjskiego, wychowania przedszkolnego, kształcenia specjalnego, matematyki, wychowania fizycznego, nauczania początkowego,
- zwiększenie niżki godzin doradcy, gdyż zbyt duże obciążenie pracą dydaktyczną i innymi obowiązkami w placówce bazowej zmniejsza możliwość realnej pracy doradczej,
- usprawnienie informacji ogólnej i metodycznej pomiędzy ODN, doradcami i nauczycielami (D. Kaszuba),
- zwiększenie możliwości kopiowania materiałów (E. Wójtowicz),
- grupa (4 os.) doradców nauczania początkowego postuluje, aby druki sprawozdań były rozdane na początku roku szkolnego,
- doradcy powinni być zapraszani na naradę dyrektorów w swoim rejonie (3 os. z nauczania początkowego),
- wyposażyć doradców w pieczątki (3 os. z nauczania początkowego).

ZAŁĄCZNIKI :

WSPÓLPRACA OŚRODKA DOSKONALENIA NAUCZYCIELI W SŁUPSKU
Z INNYMI PLACÓWKAMI DOSKONALENIA, UCZELNIAMI I STOWARZYSZENIAMI

Placówka doskonalenia	Stowarzyszenia i instytucje
WOM, ODN, CEN : Koszalin, Nowy Sącz, Leszno, Poznań, Gdańsk, Elbląg, Olsztyn, Bydgoszcz, Warszawa, Tarnobrzeg, Szczecin, Konin, Kraków.	1) Polskie Towarzystwo Fizyczne 2) Krajowe Centrum Ekologii w Warszawie 3) Liga Ochrony Przyrody 4) Polski Czerwony Krzyż 5) Stowarzyszenie Oświatowców w Toruniu 6) Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie 7) Regionalny Ośrodek Studiów Ochrony Środowiska Kulturowego w Słupsku 8) Ośrodek Teatralny "RONDO" 9) Teatr "STOP" Koszalin 10) Stowarzyszenie Nauczycieli Języka Polskiego 11) Fundacja St. Batorego 12) Biuro Doradztwa i Organizacji "Synorsja" w Gdańsku 13) Bank Handlowy 14) Izba Skarbowa

Uczelnie
1) WSP - Słupsk- wszystkie zakłady 2) WSP - Kraków 3) WSI - Koszalin 4) Uniwersytet Gdański 5) UMK - Toruń 6) UAM - Poznań 7) Uniwersytet Instytut Historii - Wrocław

Zadania sprawdzające z techniki
dla uczniów klas IV - VIII

Małe formy metodyczne - Zeszyt 3

Opracowanie : LUCJA KNOP - doradca metodyczny
wraz z zespołem nauczycieli techniki

ZREALIZOWANE FORMY DOKSZTAŁCANIA I DOSKONALENIA W ROKU 1992/93

I FORMY NADAJĄCE KWALIFIKACJE

		ilość godz. na słuch.	ilość grup	ilość abs.	otrzymany dokumenty
1.	Podyplomowe Studium Bibliotekarskie. WOM 1)92)B n-le z wyksz. magisterskim	295	1	48	Zgodnie z umową poroz. z dn.8.10.92r. między Rektorem WSP w Słupsku, a dyr. WOM program opracuje oraz wyda dokument o ukończ. WSP.
2.	Studium Bibliotekarskie WOM 1)92)B n-le bez wyksz. magisterskiego	295	1	17	zaświadczenie
3.	Kurs pedagogiczny dla n-li teoretycznych przedmiotów zawodowych i praktycznej nauki zawodu. WOM 2)Z)92 n-le z wyższym wyksz. niepedagogicznym i z wyksz. średnim	270	1	28	Zgodnie z umową poroz. z dn.18.11.92r. między Rektorem WSP w Słupsku, a dyr. WOM program opracuje ora wyda dokument o ukończ. WSP Słupsk zaświadczenie

II FORMY DOSKONALENIA

		ilość godz na słuchacza	ilość grup	ilość absolw.	otrzymany dok.	nr. programu
1.	Kurs dla nowopowolanych dyrektorów WOM 4)D)92					
	dyrektorzy placówek oświatowych	75	2	87	zaświadczenie	ODN 11)D)93
2.	Kurs dla nowopowolanych wicedyrektorów: WOM 5)WD)92					
	nowopowolani i wicedyrektorzy plac. oświatowych	40	1	60	zaświadczenie	ODN 11)D)93
3.	Warsztaty metodyczne. Nauczynie i wychowanie integracyjne 4 kł T-III ODN 14)WM)93					
	n-le nauczania początkowego	118	5	178	świadcstwo	

4.	Specjalny kurs komputerowy w oparciu o system "BDU" ODN)6)KM)93	n-le bibliotekarze	40	5	31	zaświadczenie	ODN)7)KM)93
5.	Podstawy kurs obsługi komputera w Człuchowie, ODN)16)KK)93 ODN)7)KK)93 I)11)11)1)VGupy * Uteleg. Słupsk	pracownicy ODN, doradcy metod. n-le różnych przed.	40	5	40	zaświadczenie	ODN)6)KK)93
6.	Specjalny kurs klasyfikacji i katalogowania WCM)3)K)92	n-le bibliotekarze	40	1	22	zaświadczenie	WCM)1)B)92
7.	Kurs gimnastyki korek-kompensacyjnej WCM)6)GK)92, ODN)13)GK)93	wytypowani n-le	70	4	121	zaświadczenie	WCM)2)GK)92
8.	Kurs prawidłowego żywienia dzieci i młodzieży ODN)10)Ż)93	dyrektorzy domów dziecka, kierownicy internatów	30	1	34	zaświadczenie	ODN)4)Ż)93
9.	Kurs dla społęcz. inspek.pracy ODN)9)SIP)93	n-le wytypowani przez zw.zawodowe	31	2	39	zaświadczenie	ODN)3)SIP)93
10.	Kurs z zakresu terapii pedagogicznej ODN)11)TP)93 Słupsk ODN)12)TP)93 Bytów ODN)18)TP)93 Człuchów	n-le nauczania początkowego	112	3	120	świadcstwo	ODN)9)TP)93
11.	Kurs komputerowy-podst. Sławno ODN)15)KK)93	nauczyciele Z.S.Sol.	40	3	23	zaświadczenie	ODN)10)KK)93
12.	Wakacyjny kurs języka angielskiego DLA RUSZYCH CYSTELI	nauczyciele ruszyści	30	2	trwa nabór 25-30	zaświadczenie	

Działania organizacyjne Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w zakresie prowadzenia działalności innowacji pedagogicznych (1992/93).

Jednym z ważnych zadań Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli jest pobudzanie nauczycieli do poszukiwania takich metod i technik przekazywania uczniom niezbędnej i najnowszej wiedzy, by nabyli umiejętności jej spożytkowania.

W nowoczesnej terminologii pedagogicznej słowo "innowacja" zastępuje się lepszym terminem - optymalizacja - a więc uwzględnienie wszystkich czynników pozytywnych i negatywnych, które wpływają na końcowy pożądaný efekt nauczania.

Takie efekty dydaktyczno-wychowawcze można uzyskać stwa - rząc właściwy klimat do poszukiwań nowatorskich rozwiązań pedagogicznych przez nauczycieli.

Działania organizacyjne w tym zakresie podjął Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli dwutorowo : poprzez doradców metodycznych oraz dyrektorów i wicedyrektorów.

Jak wynika z relacji doradców metodycznych ilość nauczycieli poszukujących nowatorskich rozwiązań na terenie naszego województwa wzrasta.

Na szczególną uwagę zasługuje grupa nauczycieli bibliotekarzy pod kierunkiem doradcy metodycznego mgr Marii Pietryki.

Janina Nowak - SP nr 16 w Słupsku

Lucyna Siedlik - SP nr 1 w Łęborgu

Jolanta Kazimierczyk - SP nr 15 w Słupsku

Hanna Wirkus - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
w Gannicy

Krzyszyna Drosz - Szkoła Podstawowa w Łupawie

Unowocześnienie metod i form pracy biblioteki szkolnej, wdrażanie programu komputerowej obsługi " MOL ", publikacje wielu opracowanych materiałów dydaktycznych i metodycznych, wyposażenie bibliotek zdecydowało o zorganizowaniu przez ODN już II Ogólnopolskiego Forum Bibliotekarzy.

Godne podkreślenia jest działanie nauczycieli nowatorów-polonistów pod kierunkiem doradców metodycznych mgr Janiny Wojciszewicz, mgr Grażyny Ciechanowskiej oraz mgr Jerzego Urbana :

- próby stworzenia klasy autorskiej o rozszerzonym profilu teatralnym (SP nr 8 w Słupsku, mgr Jadwiga Miedziewska)
- praca koła recytatorskiego w teatrze " RONDO " w Słupsku
- oryginalne prowadzenie koła polonistycznego (SP nr 3 w Sławnie).

W zakresie przedmiotu ekologia-turystyka mgr Teresa Machel (SP nr 16 Słupsk) opracowała własny program nauczania.

Do wglądu w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli są prace nauczycieli fizyki i chemii dot. oryginalnych rozwiązań metodycznych oraz laboratoryjnych niektórych zagadnień programowych (SP nr 1 w Słupsku, naucz. Małdalena Liberacka, SP nr 8 w Lęborku, naucz. Maria Pęk, SP w Zagórzycy, SP nr 11 i 15 w Słupsku).

Ogólnopolskim zainteresowaniem cieszą się publikacje nauczycieli województwa słupskiego powstałe w wyniku prowadzonego eksperymentu pedagogicznego z zakresu nauczania początkowego - nauczanie zintegrowane pod kierunkiem konsultanta naukowego dr Gustawy Grabowskiej (WSP).

Problematyce innowacyjności i sposobom jej rozwijania poświęcono 20 godz. zajęć (wykłady, ćwiczenia i warsztaty) w ramach kursu dla nowo powołanych dyrektorów i wicedyrektorów - program oprac. dr Danuta Pandowska, konsultant ds. doradztwa organizacyjnego.

Dla szczególnie zainteresowanych dyrektorów tym zagadnieniem zorganizowano spotkanie z pracownikiem naukowym WSP dr Wiesławem Kubielskim, który w roku 1993/94 jako konsultant naukowy prowadzić będzie " Klub dyrektorów-nowatorów ".

Konsultant d/s doradztwa organizacyjnego
dr Danuta Pandowska

INFORMACJA O ZAKRESIE WDRAŻANIA PROGRAMU KSZTAŁCENIA
INFORMATYCZNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY.

---

1. Program jest realizowany od marca 1986 roku.

2. Obejmuje wyposażenie szkół w sprzęt komputerowy, ze środków finansowych MEN, Kuratorium Oświaty w Słupsku i środków własnych szkół.

	ilość procowni
Pracownie IBM	10
Pracownie Junior	16
Pracownie MSX	4
Pracownie MacIntosh	2
Pracownie Bosman	2
Pracownie Timex	2

Pracownia liczy minimum 8 komputerów.

Łącznie w szkołach województwa słuskiego jest około 500 komputerów, w tym 4 sieci komputerowe.

3. Kształcenie informatyczne młodzieży było prowadzone w roku szkolnym 1992/93 w 250-ciu grupach. Grupa obejmuje 16-tu uczniów. Ponadto prowadzono kształcenie w 11 kołach zainteresowań.

4. Młodzież bierze aktywny udział w konkursach informatycznych organizowanych w kraju. Mamy laureata II-go Krajowego Konkursu Informatycznego (Krzysztof Malicki II LO Słupsk).

5. Liceum Ogólnokształcące w Człuchowie prowadziło klasę o profilu informatycznym.

6. Program obejmuje również kształcenie informatyczne nauczycieli:

a) przygotowując nauczycieli do przedmiotu elementy informatyki:

24 nauczycieli uczestniczy w podyplomowych Studiach Specjalnych z Informatyki zorganizowanych w tym roku w WSP Słupsk. W tym roku 5 osób ukończyło takie studium na Uniwersytecie Wrocławskim, 2 osoby w CODN w Warszawie. Wszyscy nauczyciele pracujący w szkołach z pracowniami posiadają takie studia.

b) jak i nauczycieli korzystających z komputera na różnych przedmiotach:

corocznie (od roku 89/90) ponad 100 nauczycieli różnych przedmiotów podnosi swoje kwalifikacje informatyczne w ośrodkach COMAX w Łodzi, OFEKU w Jeleniej Górze, OFEKU Poznań, HITEK w Warszawie, VULCAN Wrocław, Instytutu Informatyki we Wrocławiu, WOM Gdańsk, WOM Olsztyn i CODN Warszawa, uczestnicząc w różnych warsztatach komputerowych i kursach.

c) w Wojewódzkiej Pracowni Informatycznej przy udziale ODN Słupsk zorganizowano dla nauczycieli ponad 10 kursów podstawowej obsługi komputera w których uczestniczyło około 100 osób. Takie kursy prowadzono również w pracowni LO Człuchów.

d) nauczyciele są na bieżąco informowani o aktualnych kursach w kraju i wszelkich nowościach przez zamieszczanie informacji w Biuletyni ODN Słupsk o nakładzie około 400 egz.

e) przedstawiciele naszych nauczycieli biorą udział w corocznych Krajowych Konferencjach Informatycznych (tegoroczna odbędzie się we wrześniu w Toruniu).

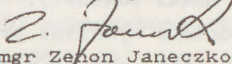
f) zorganizowano w ODN Słupsk (w dwóch grupach: dyrektorzy szkół podstawowych i dyrektorzy szkół średnich) pokaz oprogramowania do zarządzania szkołą, firmy VULCAN. Dla nowo zatrudnionych dyrektorów zorganizowano cykl szkoleń informatycznych.

7. rozprowadzane jest po pracowniach szkolnych oprogramowanie i literatura, oraz dokonuje się zakupów drobnego uzupełniającego sprzętu komputerowego (np. zakupiono 7 modemów do podłączenia tych pracowni do sieci telefonicznej co umożliwi szybszą wymianę informacji).

8. udzielono pomocy we wdrażaniu oprogramowania tworzono w ramach komputeryzacji Kuratoriów przez Centrum Obliczeniowe MEN.

Informację przygotował:

koordynator edukacji informatycznej

mgr Zenon Janeczko

MATEMATYCZNE ROZRYWKI UMYSŁOWE DLA KLAS POCZĄTKOWYCH

Opracowanie:

*Agnieszka Hejmowska
Maria Lipska*

ŚLUPSK 1993

Informacja o pracach konsultanta
d/s szkolnictwa zawodowego
koordynującego działania Pracowni Przedmiotów Zawodowych

Pracownię Przedmiotów Zawodowych utworzono w bieżącym roku szkolnym. Ponieważ Pracownia taka wcześniej nie istniała, podjęto prace organizacyjne od podstaw, a mianowicie:

- 1) zebrano ankiety od nauczycieli przedmiotów zawodowych (teoretycznych i praktycznej nauki zawodu) z całego województwa,
- 2) na podst. ankiet oraz uzgodnień telefonicznych z dyrektorami szkół i zainteresowanymi, dokonano wstępnej kwalifikacji nauczycieli przedmiotów zawodowych na praktyki i szkolenia zagraniczne (5 nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych oraz 2 praktycznej nauki zawodu),
- 3) pozyskano do pracy w ODN doradcę przedmiotów ekonomicznych i doradcę przedm. mechanicznych (Natomiast mimo dużych wysiłków nie powiodły się próby zatrudnienia i pracy doradcy praktycznej nauki zawodu.),
- 4) zgodnie z wykazami przedstawionymi w swoich teczkach, doradcy udzielali różnego rodzaju porad i konsultacji,
- 5) skierowano na giełdy, różnego rodzaju konferencje i inne szkolenia organizowane centralnie lub przez inne ośrodki metodyczne - 31 osób,
- 6) przekazywano informacje dotyczące doskonalenia nauczycieli,
- 7) zorganizowano następujące konferencje:
  - dla dyrektorów ("Praca nauczyciela przedmiotów zawodowych", "Informacje o pracach komisji programowych", Osiągnięcia ucz. szkół zawodowych na Olimpiadzie Wiedzy Technicznej"),
  - dla nauczycieli przedmiotów budowlanych ("Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji w Łodzi", "Wymiana doświadczeń", "Zwiedzanie szkoły"),
  - dla nauczycieli przedmiotów samochodowych ("Wykorzystanie gazowych urządzeń zasilających pojazdy samochodowe", "Wymiana doświadczeń", "Zwiedzanie szkoły"),

- dla nauczycieli różnych przedmiotów zawodowych ("Lekcje z komputerem w nauczaniu teoretycznych przedmiotów zawodowych"),
  - dla nauczycieli branży mechanicznej ("Techniki twórczego myślenia", "Współczesne kierunki rozwoju motoryzacji", "Zwiedzanie wybranych pracowni i laboratoriów WSI w Koszalinie"),
  - dla nauczycieli przedmiotów gastronomicznych ("Dieta wegetariańska w świetle nauki o żywieniu", "Nauczanie problemów przedmiotów zawodowych" - organizacja WOM Koszalin)
- 8) brano czynny udział w organizowaniu i przeprowadzeniu zawodów okręgowych XIX edycji Olimpiady Wiedzy Technicznej,
- 9) zapoznano się z pracą innych ośrodków metodycznych (Gdańsk, Poznań, Szczecin, Wrocław)
- 10) wydano **MATERIAŁY INFORMACYJNE DLA NAUCZYCIELI PRZEDMIOTÓW ZAWODOWYCH:**
- ZESZYT 1 ("Zadania i rola Pracowni Przedmiotów Zawodowych w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli", informacje)
  - ZESZYT 2 ("Kierunki reformy kształcenia zawodowego", "Informacje o pracach komisji programowych ODSZ", "Wybór artykułów SZKÓŁ ZAWODOWYCH - 1991-1992")
  - ZESZYT 3 ("Zadania i rozwiązania zadań XVIII i XIX OWT")
  - ZESZYT 4 ("Wybór materiałów dot. egzaminu z przygotowania zawodowego i nauki zawodu")
  - ZESZYT 5 ("Działalność Komisji Przedmiotów Zawodowych", "Wykorzystanie filmu w nauczaniu przedm. zawod.", "Zagrożenie środowiska powodowane rozwojem motoryzacji", "Komunikat z konferencji dla nauczycieli branży samochodowej - Kraków 26-28.IV.93r."),
- 11) upowszechniano literaturę fachową.

Konsultant d/s szkolnictwa zawodowego

mgr inż. Wanda Rychły

SPRAWOZDANIE

z działalności Rejonowego Ośrodka Metodycznego przy Delegaturze
KO w Człuchowie.

Rok szkolny 1992/93 był drugim rokiem działalności Rejonowego Ośrodka Metodycznego w Człuchowie.

Zespół doradców tworzą następujące osoby:

1. mgr Lipska Maria - doradca metodyczny nauczania początkowego jednocześnie kierująca zespołem doradców,
2. mgr Hajmowska Agnieszka - doradca metodyczny nauczania początkowego,
3. mgr Bonariona Teresa - doradca metodyczny języka rosyjskiego i francuskiego,
4. mgr Rogala Maria - doradca metodyczny chemii,
5. mgr Szalewska Aleksandra - doradca metodyczny pedagogiki specjalnej,
6. mgr Frydą Marian - doradca metodyczny historii,
7. mgr Kaszuba Dionizy - doradca metodyczny wychowania fizycznego.

W ciągu roku szkolnego odbyło się 6 pracowni ROM w delegaturze: 9.09.92, 25.11.92, 10.03.93, 14.04.93, 12.05.93 i 16.06.93 podsumowująca pracę.

Podczas tych spotkań omawiano następujące sprawy:

- ustalono terminy dyżurów doradców w delegaturze; każda środa tygodnia, plan dyżurów został podany do wiadomości dyrektorom szkół i nauczycielom w rejonie,
- omawiano sprawy związane z organizacją konkursów przedmiotowych w rejonie,
- organizację pracy metodycznej doradców w poszczególnych miesiącach,
- wymieniono spostrzeżenia z obserwacji pracy dydaktyczno wychowawczej nauczycieli w rejonie,
- pracowano nad materiałami metodycznymi dla swoich nauczycieli,
- przekazywano informacje Dyrektora O D N, naczelnika i wizytatorów delegatury,
- współpracowano z przedstawicielami Poradni Wychowawczo Zawodowej w Człuchowie.

W rejonie zostały zorganizowane następujące konkursy przedmiotowe:

- *rejonowy konkurs historyczny
- *rejonowy konkurs języka rosyjskiego
- *rejonowy konkurs chemiczny
- *rejonowy konkurs ortograficzny dla ucz.kl.3

Nauczyciele nauczania początkowego uczestniczyli w warsztatach metodycznych integralnego nauczania i wychowania. Ukończyło tę formę doskonalenia 62 nauczycieli. Została też zorganizowana inna forma doskonalenia dla nauczycieli w rejonie:

-kurs terapii pedagogicznej,

-warsztaty muzyczne dla nauczycieli uczących w klasach życia,

-mistrzostwa rejonu w czwórboju lekkoatletycznym.

Z naczelnikiem delegatury zostały ustalone dyżury innych doradców metodycznych O D N. W ostatni poniedziałek każdego miesiąca była odwiedzana kolejno każda gmina w rejonie - tam doradcy pełnili dyżury, byli do dyspozycji nauczycieli.

Zaobserwowano w minionym roku szkolnym większe zainteresowanie nauczycieli własnym samokształceniem i doskonaleniem warsztatu pracy.

Z powyższym sprawozdaniem zapoznano doradców R O M.

mgr Maria Lipska

SPRAWOZDANIE

z działalności Pracowni Problemowej Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w roku szkolnym 1992 / 93.

Skład osobowy:

1. dr Edward Schneider	- W F - przewodniczący
2. mgr Dionizy Kaszuba	- W F
3. mgr Stefan Czerwiński	- surdopedagogika
4. mgr Aleksandra Szalewska	- oligofrenopedagogika
5. mgr Wioletta Wójcik	- muzyka
6. mgr Halina Kotłowska	- muzyka
7. mgr Lucja Knop	- technika
8. mgr Walentyna Czarnik	- pedagog

Główną formą działania i wymiany doświadczeń były organizowane zebrania pracowni, niemniej do również częstych należały nasze indywidualne konsultacje, czy też wzajemna pomoc jako wykładowców na konsultacjach zespołowych dla nauczycieli.

Na pięciu zebraniach pracowni poruszane były takie główne problemy jak: zamierzenia reformatorskie M E N, strategia działania nauczyciela w antonomii szkoły, problematyka ekologiczna w programach nauczania na przykładzie przedmiotu technika i zamierzenia, a rzeczywistość doradztwa metodycznego. Często, zapraszającym gościem naszych spotkań był konsultant O D N Pan Jan Tyborczyk.

dr Edward Schneider

Pracownia Nauczania Początkowego O D N w Słupsku

Pracownia skupia ośmiu doradców metodycznych i obejmuje doradztwem nauczycieli nauczania początkowego całego województwa

Głównym celem naszej pracy w bieżącym roku szkolnym były warsztaty metodyczne integralnego nauczania i wychowania w klasach pierwszych, drugich i trzecich. W kursie uczestniczyli chętni nauczyciele z całego województwa. Pracowaliśmy w czterech grupach warsztatowych:

* pierwsza grupa obejmowała rejon Cziuchowa i pracowała nad integracją w klasie pierwszej, pod opieką metodyczną M. Lipskiej i A. Hejnowskiej,

* druga grupa obejmowała rejon Bytowa i pracowała nad integracją w klasie drugiej pod opieką metodyczną W. Newlin-Łukowicz,

* trzecia grupa skupiała nauczycieli z rejonu Ustki, pracowała nad integracją w klasie trzeciej pod kierunkiem R. Leśnej,

* czwarta grupa obejmowała nauczycieli z rejonu Lęborka, Słupska i pracowała nad integracją w klasie pierwszej i drugiej pod kierunkiem Alicji Nykiel, i klasę trzecią pod opieką K. Mikołajczyk.

Nadzór naukowy nad warsztatami prowadzili pracownicy WSP w Słupsku dr G. Grabowska, dr A. Rusiecka, mgr B. Kołakowska.

W ramach warsztatów, oprócz opracowania szczegółowych miesięcznych integralnych rozkładów nauczania z siedmiu przedmiotów dla każdej klasy, tygodniowych i dziennych ośrodków kompleksowych przygotowane były po dwie lekcje pokazowe integralnego nauczania w każdej grupie warsztatowej.

Kurs ukończyło 178 nauczycieli:

z rejonu Cziuchowa	64 osoby
z rejonu Ustki	48 osób
z rejonu Bytowa	19 osób
z rejonu Słupska	47 osób

Pracownia Nauczania Początkowego zorganizowała konferencję dla doradców metodycznych rejonu Pomorza na temat zintegrowanego nauczania i wychowania w klasach młodszych. Odbędzie się ona w Ustce w dniach 08-10 października 1992r., a w jej programie oprócz wykładów, pracy warsztatowej znalazły się dwu godzinne lekcje pokazowe integralnego nauczania w klasach pierwszych, drugich, trzecich. Przeprowadziły je nauczycielki szkół usteckich. Za pomoc w przygotowaniu konferencji serdecznie dziękuję koleżance R. Leśnej.

Pracownia współpracuje z doradcami metodycznymi z innych województw - koszalińskiego, elbląskiego, gdańskiego.

Uczestniczyliśmy w konferencji w Kolobrzegu, zorganizowanej przez WOM w Koszalinie.
Doradcy z Pracowni podwyższyli też swoje kwalifikacje. Dwie osoby ukończyły kurs komputerowy, sześć osób - warsztaty metodyczne. Przedstawiciele Pracowni uczestniczyli w konferencjach wyjazdowych w Sulejówku, Warszawie, Koszalinie.

Alicja Nykiel

Sprawozdanie z pracy doradców metodycznych języka polskiego /Pracownia Języka Polskiego/

W okresie od października 1992 r. do czerwca 1993 roku odbyło się osiem spotkań w ramach Pracowni Języka Polskiego

W dniu 5 października doradcy spotkali się z panią Jarozek -pracownikiem Działu Informacji Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej, która zapoznała doradców z nowościami wydawniczymi dla polonistów.

Grażyna Ciechanowska przedstawiła doradcom ofertę Wydawnictwa Pedagogicznego z Kielc dotyczącą zaopatrzenia nauczycieli w pomoce dydaktyczne. Członkowie pracowni zaakceptowali zaproponowaną przez G. Ciechanowską zmianę regulaminu konkursu j. polskiego na etapie miejsko - gminnym. /Zamiast formy ustnej - praca pisemna/.

G. Ciechanowska przekazała także informację dotyczącą uwag pohospitacyjnych wizytatorów szkół ślupskich dotyczących pracy nauczycieli polonistów /p. Mikuś p. Zurawska/ i p. Teresa Prolejkę z Delegatury K O w Miastku. Kol. Janina Wojciechowicz poinformowała o możliwości zorganizowania warsztatów dramatycznych dla nauczycieli j. polskiego.

W dniu 16 listopada 1992 roku G. Ciechanowska przekazała szczegółowe informacje dotyczące organizacji konkursu j. polskiego w roku szkolnym 1992/93. Terminy wszystkich etapów, zmiany w regulaminie konkursów przedmiotowych.

Konsultant O D N-u kol. Jan Tyboreczyk poinformował zebranych o współpracy z innymi ośrodkami metodycznymi w kraju. Kol. Jerzy Urban zapoznał członków pracowni z regulaminem i sposobem organizacji Pierwszego Wojewódzkiego Konkursu Ortograficznego.

G. Ciechanowska przekazała informacje dotyczące prac Biura do Spraw Reformy Szkolnej po spotkaniu z dr Stanisławem Słowińskim w Koszalinie.

Spotkania w grudniu /14.12/, styczniu /04.01/, lutym /08.02/, marcu /29.03/, kwietniu /05.04/ dotyczyły organizacji konkursu języka polskiego /rozebranie nowego regulaminu konkursu, opracowanie tematów prac literackich na wszystkie etapy kon-

Odpowiedzialna za te zadania była koleżanka Aleksandra Kumoń. W analogicznym okresie kol. Janina Wojciechowicz brała udział w pracy Komitetu Okręgowego Olimpiady Literatury i Języka Polskiego w Gdańsku, natomiast kol. Jerzy Urban wraz z Wojewódzką Komisją Konkursu Ortograficznego opracował zadania na etap szkolny konkursu ortograficznego.

Jako przewodniczący Komisji zajmował się wszystkimi sprawami organizacyjnymi związanymi z Pierwszym Wojewódzkim Konkursem Ortograficznym Na posiedzeniu Pracowni w dniu 03.06.1993 roku kol. Jerzy Urban poinformował członków pracowni o przebiegu Wojewódzkiego Konkursu Ortograficznego . /Ilość szkół , ilość uczestników/. Finał konkursu wyznaczony w dniu 22.05.1993r. w Szkole Podstawowej nr.17 w Słupsku nie odbył się z powodu akcji strajkowej. Wszyscy uczniowie zakwalifikowani do finału otrzymali listy gratulacyjne. G. Ciechanowska przekazała informacje dotyczące przebiegu i wyników konkursu języka polskiego, a także zapoznała członków Pracowni z programem zjazdu Stowarzyszenia Nauczycieli Polonistów, który odbył się w Warszawie w dniach od 07 - 09 czerwca 1993 r.

Ustalono również sprawy organizacyjne i tematykę konferencji sierpniowych.

Do ważniejszych zadań podejmowanych przez doradców metodycznych -poza już wymienionymi - należą :

- zorganizowanie przez kol J. Wojciechowicz w ramach konferencji i spotkań zespołów - warsztatów dranowych dla nauczycieli szkół średnich
- zapropowanie przez G. Ciechanowską formy doskonalenia nauczycieli j. polskiego szkół podstawowych /szkolenie w zakresie sztuki teatru lalek - Informator 11/12 1992/ .
- udział w pracy jury w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Sławnie kol J. Wojciechowicz /Turniej wiedzy o Wyspiańskim/
- prowadzenie własnych lekcji otwartych dla nauczycieli oraz zajęć pod kierunkiem doradcy metodycznego /kol J. Wojciechowicz, A.Kumoń, G.Ciechanowska/
- wystąpienie kol J. Wojciechowicz na kursie dla dyrektorów i zastępców dyrektorów szkół /"Kryteria oceny lekcji polonistycznej"/
- udział w pracach związanych z wyborem tematów pisemnego egzaminu dojrzałości z j. polskiego do wszystkich typów szkół średnich /kol J. Wojciechowicz/ i egzaminów wstępnych do szkół ponadpodstawowych /G. Ciechanowska /
- opracowanie materiałów metodycznych "Wiedza o regionie na lekcjach j. polskiego" oraz trzech szkiców metodycznych do

kolejnego zeszytu z serii "Małe formy metodyczne" / kol J. Wojciechowicz /

- przygotowanie syntezy materiału dla klas czwartych licealnych "Literatura po roku 1950". Rozkłady materiałów z j. polskiego dla klasy drugiej, trzeciej, czwartej liceum z uwzględnieniem minimum programowego /kol A. Kumoń/
- opracowanie zagadnienia "Hospitacja, jej funkcje, zadania i uwarunkowania" /G. Ciechanowska/
- udostępnienie własnych materiałów metodycznych nauczycielom /rozkłady materiału, propozycje sprawdzianów, propozycje lekcji dotyczących zagadnień w programie nauczania, propozycje lekcji integrujących różne działy kształcenia /
- propagowanie i sprzedaż materiałów propagowanych przez O D N w Słupsku
- udział w konferencjach metodycznych w Warszawie /kol J. Wojciechowicz, G. Ciechanowska/
- wymiana materiałów z innymi ośrodkami metodycznymi.

Grażyna Ciechanowska

Sprawozdanie z działalności Pracowni Historii

W roku szkolnym 1992/93 odbyło się 15 posiedzeń Pracowni Historii. Ważniejsze nasze dokonania to;

1. Przygotowanie kolejnej edycji konkursu historycznego dla szkół podstawowych pt. "Ku Niepodległej Rzeczypospolitej 1864 - 1923"
  - opracowanie zestawu lektur oraz testów pisemnych na poszczególne etapy,
  - przygotowanie i przeprowadzenie finału konkursu wojewódzkiego.
2. Zorganizowanie warsztatów komputerowych dla nauczycieli historii i WOS-u szkół ponadpodstawowych w Zespole Szkół Mechanicznych w Miastku (23 luty 1993 r.)
3. Udział w przygotowaniu i przeprowadzeniu międzywojewódzkiej konferencji historycznej - " Wybrane zagadnienia z historii Pomorza w wiekach średnich, w świetle najnowszych wyników badań naukowych " - 12/13 marca 1993r. Biblioteka Publiczna w Słupsku.
  - w programie m. in.:
  - prof. Jan Powierski - "Pomorze wśród stref rozwojowych Europy w średniowieczu" i "Prusowie a Prusacy"
  - prof. Kazimierz Bobowski - "Kancelarie książęce jako ośrodki kultury i zarządzania w księstwach zachodniomorskich w średniowieczu"
  - prof. Jerzy Hauziński - "Związki Pomorza z dziejami powszechnymi".
4. Opracowanie tematyki i merytoryczne przygotowanie konferencji i zespołów metodycznych,
  - doskonalenie przedmiotowo-metodyczne nauczycieli; opracowanie wariantów rozkładów nauczania w/g ramowego bilansu godzin w kl. V-VIII, przygotowanie testów sprawdzających w kl. V-VIII i (I-IV - szkół ponadpodstawowych).

5. Stałe przygotowanie recenzji nowości wydawniczych z zakresu historii z uwzględnieniem tematyki regionalnej (Dzieje Pomorza).
6. Przygotowywanie materiałów pomocniczych dla nauczycieli historii i WOS-u na zespoły konsultacyjne (z uwzględnieniem pracy z nauczycielem zaczynającym pracę i niespecjalistą).
7. Odbyły się dwa spotkania z doradcami metodycznymi historią z ODN - Koszalin i WOM - Szczecin, wymiana opracowań materiałów, testów.

Anna Meksuła

Sprawozdanie z działalności pracowni nauczycieli doradców metodycznych bibliotekarzy

W bieżącym roku szkolnym doradcy metodyczni bibliotekarzy szkolnych szczególną opieką otoczyli nauczycieli podejmujących pracę oraz nauczycieli nowatorów. Rozszerzono także współpracę z bibliotekarzami innych sieci bibliotecznych, najbardziej z pracownikami Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej.

Dla bibliotekarzy, nie posiadających kwalifikacji zawodowych zorganizowano kurs katalogowania oraz przy współpracy z Biblioteką Główną WSP - Podyplomowe Studium Bibliotekarskie i Roczne Studium Bibliotekarskie / dla nauczycieli bezwyższego wykształcenia /. Program studium obejmował 295 godzin dydaktycznych.

Nauczycielom - bibliotekarzom pragnącym poszerzyć swą wiedzę na temat wykorzystania nowoczesnych technik w informacyjnej pracy bibliotek, zaoferowano możliwości ukończenia pięciu kursów komputerowych, w oparciu o system biblioteczny "MOL". Doradcy metodyczni nauczycieli bibliotekarzy przeprowadzili w tym roku także dwa szkolenia - zorganizowane przez konsultanta ODN - nowo powołanych dyrektorów szkół w zakresie organizacji pracy i funkcjonowanie nowoczesnej biblioteki. Zorganizowano lekcje biblioteczne, prowadzone przez uczestników Studium Bibliotekarskiego. Przeprowadzono zajęcia otwarte dla zainteresowanych bibliotekarzy, np. zajęcia dramy z dziećmi specjalnej troski, konkurs czytelniczy "Mój przyjaciel Andersen", konkurs czytelniczy klasy czwartej itp.

Doradcy kilkakrotnie w ciągu roku szkolnego 1992/93 brali udział w konferencjach i szkoleniach organizowanych w Warszawie przez CODN. Opublikowano - dzięki współpracy z konsultantem ds. spraw informacyjnej ODN - cztery wydawnictwa, przeznaczone dla bibliotekarzy szkolnych. W jednym z nich zaprezentowano interesujące formy pracy nauczycieli - inowatorów województwa śląskiego.

Dzięki współpracy z WSP i WiMBP zorganizowano spotkania autorskie: ze znaną pisarką dla dzieci i młodzieży - p. Małgorzatą Musierowicz oraz autorką nowej normy opisu bibliograficznego Książki - p. Marią Lenartowicz .

Dzięki ogromnemu zaangażowaniu bibliotekarzy delegatur lęborskiej, bytowskiej oraz Śląska i rejonu śląskiego, a także pracowników PEW - możliwe stało się zorganizowanie I Ogólnopolskiego Forum Nauczycieli Bibliotekarzy w dniach 2 - 4 czerwca 1993 roku, prezentującego formy pracy bibliotekarzy województwa śląskiego, pod hasłem "Biblioteka - Czytelnik Formy Pracy".

W bieżącym roku szkolnym rozszerzono współpracę z instytucjami kulturalnymi, oświatowymi, urzędami, znajdując w nich sojuszników pracy bibliotek szkolnych.

Przeprowadzone zaplanowane konferencje metodyczne, spotkania zespołów samokształceniowych.

Doradcy metodyczni bibliotekarzy szkolnych zdobyli pierwszy stopień specjalizacji zawodowej.

Maria Pietryka
Elżbieta Pliżska

Sprawozdanie z działalności pracowni Matematyczno - Przyrodniczej

W roku szkolnym 1992/93 w skład Pracowni Matematyczno - Przyrodniczej wchodziło 9 doradców metodycznych:

fizyka	- 2 osoby
chemia	- 2 osoby
geografia	- 2 osoby
matematyka	- 2 osoby
biologia	- 1 osoba

W trakcie roku szkolnego ze składu członków odeszli: doradca matematyki - Klemens Bukowski (emerytura), Zofia Pietrzak - doradca biologii (jako nauczyciel do szkoły). Na miejsce kolegi i koleżanki powołano w ciągu roku szkolnego doradcę matematyki - Jerzego Paczkowskiego i doradcę biologii - Irenę Czyż.

W ciągu roku szkolnego odbyło 10 zebrań członków pracowni, tj. w każdym miesiącu po jednym zgodnie z planem pracy. Tematyka spotkań dotyczyła głównie problemu kontroli i oceniania oraz zagadnień ekologicznych. Najważniejszymi tematami były:

- 1) Realizuje minimum programowego z poszczególnych przedmiotów matematyczno - przyrodniczych.
- 2) Wychowawcze problemy oceniania.
- 3) Obiektywizm w ocenie.
- 4) Badanie osiągnięć uczniów za pomocą różnych form sprawdzających.
- 5) Od czego zależy opanowanie przez uczniów treści kształcenia?
- 6) Wykorzystanie zeszytów ćwiczeń w nauczaniu przedmiotów matematyczno - przyrodniczych.
- 7) Kształcenie kultury środowiskowej.
- 8) Zajęcia terenowe na obszarze krajobrazu chronionego - wykorzystanie znajomości elementów krajobrazu do wprowadzenia treści ekologicznych na lekcjach geografii, biologii, chemii, fizyki.

Na zajęciach Pracowni wszyscy członkowie aktywnie uczestniczyli w przygotowywaniu wykładów oraz w dyskusji.

Wymienioną wyżej tematykę realizowano za pomocą różnych form: wykłady, wymiana doświadczeń, dyskusje, seminarium, filmy oświatowe, zajęcia w terenie.

Założenia planu pracy zrealizowano w 100 %.

Wszyscy członkowie pracowni współpracowali z Filmoteką Oświatową, Biblioteką Pedagogiczną, ośrodkami w Bydgoszczy, Koszalinie, Szczecinie, Olsztynie, Toruniu, Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Słupsku, P T G, P T F, P T M.

Bardzo dobrze układa się współpraca z pracownikami O D N - pani Dyrektor Marianną Kozak, konsultantami - p.J.Tyborczykiem, p.D.Pandowską, p.W.Pychły, którzy zawsze służyli informacją, radą, pomocą.

Elżbieta Trojanowicz

mgr Teresa KOWIESKA
DYREKTOR WPW-Z w SŁUPSKU

**INFORMACJA O REALIZACJI ZADAŃ STATUTOWYCH PORADNI
WYCHOWAWCZO-ZAWODOWYCH W WOJEWÓDZTWIE SŁUPSKIM W R.SZK.1992/93**

Na terenie województwa słupskiego działa łącznie 8 Poradni Wychowawczo-Zawodowych - 7 Poradni Rejonowych i 1 Poradnia Wojewódzka.

BAZA. Warunki lokalowe poszczególnych Poradni są dobre i pozwalają na prowadzenie prawidłowej działalności merytorycznej. Urządzenie Poradni jest skromne, wyposażenie w techniki badawcze wystarczające.

ZATRUDNIENIE. W Poradniach zatrudnieni są : psycholodzy, pedagodzy (w tym logopedzi), administracja i obsługa oraz lekarze (pediatrzy, neurologi, psychiatry). łącznie w 8 Poradniach zatrudnionych jest 71 pracowników merytorycznych. Pracownicy merytoryczni mają wykształcenie wyższe mgr z przygotowaniem pedagogicznym i wieloletni staż pracy w poradnictwie. Ponadto ukończyli studia podyplomowe i kursy doskonalenia zawodowego(COM,PTP,ODN). Logopedzi ukończyli studia podyplomowe w swojej specjalności. Pracownicy pedagogiczni pracują w zespołach psycholog-pedagog. Każdy zespół obsługuje określony rejon działania i jest odpowiedzialny za realizację zadań wg planu pracy. Lekarze i logopedzi obsługują cały teren działania Poradni. Poradnią kieruje dyrektor. W WPWZ w Słupsku istnieje stanowisko wicedyrektora. Każdy z pracowników posiada zakres obowiązków i odpowiedzialności. Zespół pracowników pedagogicznych stanowi Radę Pedagogiczną Poradni. Zakres działania Dyrekcji i Rady określają zarządzenia resortowe.

Rejony działania poradni obejmują swym zasięgiem wszystkie miasta i gminy w województwie słupskim. Poradnie Rejonowe mają swoją siedzibę w : Lęborku, Miastku, Człuchowie, Bytowie, Sławnie, Uście i Słupsku. Ponadto w Słupsku mieści się również Poradnia Wojewódzka. Pod opieką Poradni jest ponad 85 tysięcy dzieci

i młodzieży w wieku od 6 - 18 lat.

Średnio na 1 zespół (psycholog-pedagog) przypada ponad 3500 dzieci i młodzieży, co nie daje realnej możliwości udzielania pomocy. Dla lepszej obsługi rejonów w poradniach pracownicy merytoryczni mieli godziny nadliczbowe, co pozwalała na lepszą realizację planowych zadań.

Poradnie prowadzą działalność diagnostyczną, terapeutyczną, doradczą, konsultacyjną oraz profilaktyczną w środowisku wychowującym, a w szczególności :

- udzielają pomocy zgłaszającym się dzieciom i młodzieży; rodzicom i nauczycielom poprzez rozpoznawanie problemów i zastosowanie odpowiednich oddziaływań indywidualnych i grupowych,
- konsultowanie metod i form pomocy psychologicznej udzielanej uczniom w szkole przez wychowawców klas, nauczycieli i pedagogów szkolnych,
- prowadzenie doradztwa dla młodzieży w zakresie wyboru kierunku kształcenia,
- orzekanie i kwalifikowanie dzieci i młodzieży z odchyleniami i zaburzeniami rozwojowymi do odpowiednich form kształcenia specjalnego lub opieki dostosowanej do możliwości rozwojowych,
- orzekanie lub opiniowanie w sprawach kwalifikacji dzieci i młodzieży do placówek opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych,
- orzekanie w sprawach nauczania indywidualnego,
- orzekanie i kwalifikowanie młodzieży z grup dyspersyjnych do odpowiednich form kształcenia ponadpodstawowego,
- opiniowanie wniosków w sprawach wcześniejszego przyjęcia dziecka do szkoły podstawowej lub odroczenia spełniania obowiązku szkolnego oraz w sprawach zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki ucznia,
- opiniowanie wniosków o skierowanie ucznia szkoły podstawowej do nauki zawodu lub klasy przysposabiającej do zawodu,
- inicjowanie różnorodnych form pracy wychowawczej w środowisku dziecka.

Wojewódzka Poradnia Wychowawczo-Zawodowa w Słupsku realizuje w/w zadania oraz z upoważnienia KO udziela pomocy w trudnych przypadkach zgłaszanych z terenu województwa, rozpatruje odwołania od orzeczeń kwalifikacyjnych, wydaje wnioski o zwolnienie z egzaminów wstępnych do szkół ponadpodstawowych, orzeka w sprawach uznawania dzieci z wadami wzroku i słuchu za niezdolne do nauki w warunkach szkoły podstawowej i kwalifikuje je do nauczania indywidualnego.

Ponadto przy WPWZ działa Wojewódzki Ośrodek Adopcyjno-Opiekunczy, którego zadaniem jest inicjowanie i wspomaganie zastępczych form opieki i wychowania rodzinnego.

Istnieje także Młodzieżowy Telefon Zaufania. Poradnictwo telefoniczne udzielane jest w zakresie niesienia pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży w sytuacjach kryzysowych i zapobieganiu samobójstwom, poradnictwa rodzinnego, prawnego, zawodoznawczego oraz innych zjawisk patologicznych (alkoholizm, narkomania, przestępczość). Zapotrzebowanie na tę formę pomocy stale wzrasta.

W roku szkolnym 1992/93 łącznie w 8 poradniach na terenie województwa różnymi formami postępowania diagnostycznego objęto 3750 dzieci. Przeprowadzono 2380 logopedycznych badań przesiewowych dzieci 6-letnich. Indywidualną reedukację logopedyczną objęto 570 dzieci z wadami wymowy. W oparciu o wykonane badania diagnostyczne wydano orzeczenia w sprawach 505 dzieci. Zespół Kwalifikacyjny ds. Orzecznictwa Zawodowego przy WPWZ w Słupsku rozpatrywał łącznie sprawy 198 uczniów - z czego w 119 przypadkach wnioskował do dyrektorów szkół i szkolnych komisji rekrutacyjnych o zwolnienie z egzaminu wstępnego. W Poradniach Rejonowych Zespoły ds. Orzecznictwa Zawodowego rozpatrzyły łącznie 649 spraw. Podstawę orzeczeń kwalifikacyjnych stanowią kryteria medyczne, wg których wyodrębniono odpowiednie grupy dyspanseryjne.

W zakresie działań profilaktyczno-wyjaśniających i instruktażowych prowadzono: rozmowy indywidualne, instruktaż dla nauczycieli, prelekcje dla rodziców i uczniów, konsultacje, porady dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych - łącznie 4950 porad.

Pomoc postdiagnostyczna. Badane dzieci z klas młodszych kierowano do różnych form pomocy w szkole (zespoły korekcyjno-wyrównawcze, obniżenie wymagań, indywidualizacja nauczania) równolegle udzielano wskazań dot. pomocy dzieciom w rodzinach.

Na terenie poradni różnymi formami pomocy terapeutycznej objęto łącznie 127 dzieci. (Są to : zajęcia socjoterapeutyczne, terapia trudności w nauce matematyki, zajęcia korekcyjne - wyrównywanie deficytów funkcji percepcyjno-motorycznych - terapia zaburzeń emocjonalnych, terapia rodzin).

W Młodzieżowym Telefonie Zaufania udzielono 649 porad.

W Woj. Ośrodku Adopcyjno-Opiekuńczym przyjęto 30 rodzin kandydatów na rodziny adopcyjne, 8 z tych rodzin przysposobiło 9 - ro dzieci. Pozostałe rodziny są w trakcie procesów sądowych o adopcję bądź przygotowują konieczne dokumenty do adopcji. Pracownicy Ośrodka to : 2 pedagogów (w tym kierownik) i psycholog na $\frac{1}{2}$ etátu.

Obserwujemy wzrastające zapotrzebowanie na pomoc Poradni za - równo ze strony placówek oświatowych jak i zainteresowanych osób. Widoczna jest tendencja zwiększania się liczby rodzin, których nie stać na przyjazd z dziećmi do Poradni. Rodzi to konieczność częstszych wyjazdów pracowników w teren. Przy ograniczeniach finansowych dot. delegacji trudno będzie w przyszłości pogodzić te sprawy.

Istnieje również pilna potrzeba poszerzania diagnostycznej i terapeutycznej działalności Poradni w procesie swojego rozwoju, pomocy w rozwiązywaniu problemów dzieci wieku przedszkolnego, wspomaganie rozwoju i uczenia się dzieci i młodzieży, doradztwo dla dzieci i młodzieży w zakresie wyboru kierunku dalszego kształcenia. Zwiększenia ilości zabiegów terapeutycznych i rewalidacyjnych w stosunku do uczniów z trudnościami wychowawczymi, prowadzenie psychoterapii rodzinnej i indywidualnej.

MARIA KOZAK

ВЕДИТЕ УРОК ПО-РУССКИ

ДЛЯ ВАС, ПРЕПОДАВАТЕЛИ!

ŚLUPSK 1993

I n f o r m a c j a

dot. działalności finansowej WPWZ w SŁUPSKU

Wojewódzka Poradnia Wychowawczo-Zawodowa w SŁUPSKU działalność finansową rozpoczęła od 1.01.1992r. i swoim zasięgiem obejmuje :

- obsługę finansowo-księgową Rodzinnego Domu Dziecka, rodziny zastępcze miasta Słupska, Wojewódzki Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy oraz Rejonową i Wojewódzką Poradnię Wychowawczo-Zawodową w Słupsku.

Na działalność w w/w rozdziałach otrzymano wg planu 3.692.342.000 złotych. Z tego na rozdział 8221 - Rodzinny Dom Dziecka -
- 187.517.600,- , który funkcjonował przez osiem miesięcy 1992r. do dnia 31. 12. 1992r. Decyzją Kuratorium Oświaty w Słupsku z dn. 31.08.1992r. został rozwiązany.

Na rozdział 8222 - Rodziny zastępcze w roku ubiegłym wydano -
- 1.245.636.400,-.

Wypłacono zasiłki dla 148 dzieci umieszczonych w 109 rodzinach -
- 1.089.208.100,-.

Odpłatność za przedszkola dla 10 dzieci - 14.718.000,-.

Wypłacono jednorazowe zapomogi dla 99 rodzin - 69.155.300,-.

Na wyprawki do usamodzielnienia 4 wychowanków - 12.885.000,-.

Na wypoczynek letni i zimowy wydatkowano - 119.670.000,-.

Pomoc dla rodzin zastępczych jest waloryzowana co kwartał, zgodnie z obowiązującymi przepisami i wypłacana jest raz w miesiącu wg ustalonego terminarza.

W bieżącym roku w 113 rodzinach zastępczych przebywa 153 dzieci. Z zimowiska skorzystało 46 dzieci. Dokonano już przedpłaty tytułem zabezpieczenia - na wypoczynek letni dla tych dzieci w kwocie 73.200.000,- zł. Za przedszkola od stycznia 1993r. do chwili obecnej zapłacono 3.980.500,- zł. Na zasiłki wypłacane co miesiąc od 1.01.1993r. - 06.1993r. wydatkowano kwotę -
- 864.551.600,- zł. Pomoc materialna dla rodzin zastępczych jest

wypłacana na podstawie zawartej umowy przez Kuratora Oświaty zgodnie z orzeczeniem sądownym.

Na działalność Poradni Wojewódzkiej, Rejonowej oraz Ośrodka Adopcji w 1992 roku wykorzystano 2.177.188.000,-**z**, z czego :

- na płacę oraz zakładowy fundusz nagród przypada - 1.309.521.100,-**z**.
- składki ZUS i Fundusz Pracy - 604.989.800,- **z**.
- na delegację wydano - 6.311.500,- **z**.
- na pomoce naukowe - 48.077.500,- **z**.
- dokonano odpisu na fundusz mieszkaniowy i socjalny - 91.000.000,-**z**.
- pozostała działalność (czynsze, telefony, usługi) pochłonęła -
- 208.828.100,- **z**.

W bieżącym roku od stycznia do 31 maja 1993r. wydatkowano :

- na płacę - 725.134.400,- **z**.
- na delegację - 3.892.000,- **z**.
- na pomoce naukowe- 6.220.000,- **z**.
- składki ZUS i Fundusz Pracy - 283.669.600,- **z**.
- fundusz mieszkaniowy i socjalny - 47.100.000,- **z**.
- pozostała działalność - 98.781.600,- **z**.

Łącznie od 1 stycznia 1993r. do maja 1993r. wydatkowano -

- 1.947.868.700,- **z**.

"Integracja. Integralne
nauczanie i wychowanie w kl. I
szkoły podstawowej" (Poradnik
metodyczny - część pierwsza)
Słupsk - 1993r.
opr. Bożena Kołakowska
opr. Alicja Nykiel

mgr Jan STEFAŃSKI
dyrektor WODZ w SŁUPSKU

**INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI WOJEWÓDZKIEGO OŚRODKA DOKSZTAŁCANIA
ZAWODOWEGO W SŁUPSKU W ROKU SZKOLNYM 1992/93.**

1. Wojewódzki Ośrodek Doksztalcania Zawodowego powołany został Decyzją Kuratora Nr 31/"0"/80 z dnia 22 października 1980r. w Zespole Szkół Zawodowych w Bytowie. Następnie przeniesiony do Słupska Decyzją Kuratora Oświaty i Wychowania Nr 14/89 z dnia 27 września 1989r.

Siedziba WODZ

Obiekt po byłym internacie Zespołu Szkół Gastronomicznych w Słupsku ul. Chopina 3.

WODZ wraz z internatem na 72 wychowanków, kuchnia, stołówka, pralnia, 3 sale dydaktyczne pełnowymiarowe, 2 sale - hote przystosowane do zajęć dydaktycznych.

W bieżącym roku szkolnym prowadzone są 3 ciągi turnusów. Od przyszłego roku szkolnego 1993/94 planuje się uruchomienie 6 ciągów turnusowych.

W obiekcie prowadzone są turnusy z zakresu gastronomii : kucharz, ciastkarz, piekarz, aparatowy przetwórstwa mięsa, kelner, przedmioty ogólnokształcące.

Od nowego roku dojdzie - fryzjer, wulkanizator, monter aparatury RTV.

Kadra WODZ i internatu

5 etatów pełnych pedagogicznych w tym :

- dyrektor $\frac{1}{2}$ etatu
- wychowawcy - 4,5 etatu (opieka całodobowa ze względu na specyficzną młodzież i bazę internacką).

Obsługę dydaktyczną wraz z finansowaniem jej prowadzi Zespół Szkół Gastronomicznych w Słupsku.

6 etatów administracyjnych w tym :

- kierownik administracyjno-gospodarczy
- główna księgowa
- intendent
- kasjer - st.referent (obsługa biura)
- magazynier

8 etatów obsługi w tym :

- szefowa kuchni
- pomoc kuchenna
- praczka
- sprzątaczką - portier
- konserwator
- palacz - kierowca zaopatrzeniowiec

Koordinacja kształcenia teoretycznego młodocianych na terenie województwa poprzez Ośrodki Ukształcania Zawodowego w :

- w Zespole Szkół Zawodowych w Bytowie	- 2 ciągi
- w Zespole Szkół Mechanicznych w Miastku	- 1 ciąg
- w Zespole Szkół Mechanicznych w Słupsku	- 1 ciąg
- w Zespole Szkół Gastronomicznych w Słupsku	- 4 ciągi
- w Zespole Szkół Ekonomicznych w Słupsku	- 1 ciąg
- w Zespole Szkół Drzewnych w Słupsku	- 1 ciąg

WODZ także prowadzi Szkolny Punkt Rejestracji Młodocianych miasta Słupska i okolic (cały był powiat).

Internat Ośrodka wykorzystywany w ciągu całego roku szkolnego 1992/93 w 95%. W czasie wakacji i ferii zimowych wykorzystywany na wypoczynek dzieci i młodzieży w ramach działalności gospodarczej. Zarabia w ten sposób około 150 milionów zł. Środki te przeznaczone są głównie na remont, zakup nowych mebli i sprzętu. Finansuje się także z tych pieniędzy usługi komunalne i inne prace zlecone.

Piątki, soboty i niedziele całego roku szkolnego Ośrodek wraz z internatem wykorzystywany jest przez ODN w Słupsku na doskonalenie i doksztalcanie nauczycieli. W wymienione dni tygodnia z noclegów w internacie korzystają często nauczyciele studiujący zaocznie na WSP w Słupsku.

Działalność dydaktyczna w roku szkolnym 1992 / 93 .

W roku szkolnym 1992/93 Wojewódzki Ośrodek Doksztalcania Zawodowego jest koordynatorem kształcenia teoretycznego młodocianych w makroregionie południowo zachodnim.

W Ośrodkach Doksztalcania Zawodowego działających w ramach koordynacji w Zespołach Szkół na terenie województwa słupskiego zorganizowano i przeprowadzono kształcenie teoretyczne w zakresie przedmiotów zawodowych 58 turnusów I^o i II° dla 1674 uczniów młodocianych oraz 4 turnusy przedmiotów ogólnokształcących w tym 2 klasy I i 2 klasy II z programem zasadniczej szkoły zawodowej obejmując kształceniem 146 uczniów.

Wysłano na kształcenie do makroregionu i Kraju uczniów :

124 na I^o w 34 zawodach

145 na II° w 33 zawodach

Razem wysłano 269 uczniów

Przyjęto na kształcenie do naszych ośrodków z makroregionu i centrali uczniów :

na I^o - 136 osób

na II° - 114 osób

Razem przyjęto - 250 uczniów

W ramach WODZ i ośrodków kształci się młodzież :

na I^o w 57 zawodach i specjalnościach

na II° w 56 zawodach i specjalnościach

Na kształcenie teoretyczne w ramach WODZ w przyszłym roku szkolnym 1993/94 zgłoszono 1916 uczniów młodocianych na przedmioty zawodowe i 167 do klasy II na przedmioty ogólnokształcące

Uczyć się oni będą w 5 ośrodkach dokształcania zawodowego i WODZ-cie. W roku szkolnym 1993/94 funkcjonować będą ośrodki w następujących Zespołach Szkół :

- WODZ - 6 ciągów turnusowych z tego 5 w zawodach gastronomicznych, 1 w zawodach różnych np. : wulkanizator, fryzjer i RTV
- Zespół Szkół Ekonomicznych w Słupsku - 2 ciągi turnusów w zawodzie sprzedawca
- Zespół Szkół Mechanicznych w Słupsku - 1 ciąg turnusów w zawodach branży mechaniki samochodowej
- Zespół Szkół Budowlanych w Słupsku - 1 ciąg turnusów w zawodach budowlanych
- Zespół Szkół Drzewnych w Słupsku - 1 ciąg turnusów w zawodach drzewnych
- Zespół Szkół Mechanicznych w Miastku - 2 ciągi turnusów w tym : 1 w zawodach odzieżowych
1 w zawodach mechaniki pojazdowej

Zaplanowano 42 turnusy przedmiotów zawodowych I^o
36 turnusów przedmiotów zawodowych II°
oraz 2 turnusy klasy I przedmiotów ogólnokształcących
2 turnusy klasy II przedmiotów ogólnokształcących

R a z e m 82 turnusy w 22 zawodach dla 2153 uczniów młodocianych własnych i dla 179 z makroregionu w tym 111 uczniów II°.

Na kształcenie teoretyczne z przedmiotów zawodowych do makroregionu wysyłamy 103 uczniów w tym 55 na II°.

Na koordynację centralną zgłosiliśmy 51 młodocianych z tego 28 na II°.

Ogółem poza teren województwa wysyłamy 156 uczniów w 35 zawodach.

Nieszkolne formy działalności odbywają się w Wojewódzkim
Ośrodku Doskonalenia Zawodowego .

1. Kurs bibliotekarski
od 8 października - 8 maja - 62 osoby
2. Kurs pedagogiczny dla instruktorów
praktycznej nauki zawodu
od 4 listopada - 23 maja - 29 osób
3. Kurs kadry nowo-powołanych
dyrektorów (3 etapy)
październik, grudzień, luty - 80 osób
4. Wicedyrektorzy (2 etapy)
grudzień, kwiecień - 53 osoby
5. II ogólnopolskie Forum Bibliotekarzy
02,03,04 czerwca 1993r. - 80 osób
6. Festiwal Kaszubski
w dniach 19,20 czerwca 1993r. - 217 osób
7. Spotkanie grupy Bornholmskiej - 25 osób
8. Seminarium Instytutu Goethego - 50 osób

R a z e m : 596 osób

OSRODEK DOSKONALENIA NAUCZYCIELI W SŁUPSKU

"Integracja, Integralne
nauczanie i wychowanie w kl.
II szkoły podstawowej"
(Poradnik metodyczny - część
pierwsza)
Słupsk - 1993r.
opr. Ada Rusiecka
opr. Wanda Newlin-Lukowicz
opr. Ewa Kumik

mgr WITOLD STECH
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU KSZTAŁCENIA

Zestawienie wyników klasyfikacji za rok 1992/93
w szkołach podstawowych województwa słupskiego

LP	DELEGATURA KO	LICZBA UCZNIOW W KL. I - III			% POWTARZAJ KLASE	% POWTARZ.
		OGOLEM	PROMOW.			
1.	2.	3.	4.	5.	6.	
1.	Słupsk	12515	12266	249	1,99	
2.	Lębork	4600	4503	97	2,10	
3.	Człuchów	3547	3454	93	2,62	
4.	Bytów	2883	2811	72	2,50	
5.	Miastko	1843	1798	45	2,44	
	Województwo	25388	24832	556	2,18	

LICZBA UCZNIOW W KL. IV - VIII

SŁUPSK	19177	18722	455	2,37
LEBORK	6836	6678	158	2,31
CZŁUCHOW	5312	5224	88	1,68
BYTOW	3914	3823	91	2,32
MIASTKO	2650	2553	97	3,66
WOJEWODZTWO	37889	37000	889	2,34

RAZEM KLASY I - VIII

SŁUPSK	31692	704	2,22
LEBORK	11436	255	2,23
CZŁUCHOW	8859	181	2,05
BYTOW	6797	163	2,40
MIASTKO	4493	142	3,16
WOJEWODZTWO	63277	1445	2,28

KONKURSY I OLIMPIADY

OLIMPIADA WIEDZY O POLSCE I ŚWIECIE WSPÓŁCZESNYM

XXXV edycja „WSPÓŁPRACA EUROPEJSKA”

TERMINARZ XXXV OLIMPIADY WIEDZY O POLSCE I ŚWIECIE WSPÓŁCZESNYM

- do 30 września — zgłoszenia szkół do Komitetu Okręgowego,
- 22 października — etap szkolny — pisemny,
- 29 października — etap szkolny — ustny,
- do 30 listopada — przysyłanie prac pisemnych do Komitetu Okręgowego,
- do 31 grudnia — podanie informacji o dopuszczeniu do etapu ustnego zawodników pionu I,
- 14 stycznia — okręgowe zawody pisemne — pion II,
- 14—15 stycznia — okręgowe zawody ustne — pion I,
- 15 stycznia — okręgowe zawody ustne — pion II,
- 18—19 marca — zawody centralne.

Siedziba komitetu okręgowego — adres, telefon.	Województwa należące do komitetu okręgowego
GDANSK Centrum Edukacji Nauczycieli Gdańsk-Wrzeszcz 80-401, ul. Gen. Hallera 14 tel. 41-93-73 wew. 17	Gdańsk, Olsztyn, Elbląg, Słupsk

PROTOKÓŁ Z PRZEBIEGU ZAWODÓW SZKOLNYCH I STOPNIA

1. Skład Jury przeprowadzającego zawody
2. Liczba uczniów uczestniczących w zawodach wstępnych .....
3. Liczba uczniów uczestniczących w eliminacjach pisemnych .....
4. Wyniki zawodników uczestniczących w finale ustnym:

Lp.	Imię i nazwisko	Klasa	Liczba pkt. w elimin. pisemnych	Liczba pkt. w finale ustnym	Liczba pkt. łącznie	Lokata
-----	-----------------	-------	---------------------------------------	-----------------------------------	------------------------	--------

5. Komisja szkolna zakwalifikowała do udziału w zawodach okręgowych następujących uczniów:

Imię i nazwisko

Adres domowy (telefon)

Przewodniczący

Dyrektor

Komitet Główny
Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym

Al. Jerozolimskie 38 pokój 35, 00-950 Warszawa
tel. 27-08-91; 26-64-91 do 95 wew. 335, 337

Warszawa, 1993.07.06

Pan(i) Kurator Oświaty
w Słupsku

W imieniu Komitetu Głównego Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym uprzejmie informujemy, że zgodnie z decyzją Ministerstwa Oświaty i Narodowej po wycofaniu Związku Harcerstwa Polskiego prowadzenie Olimpiady od roku szkolnego 1993/94 zostało przekazane Wydziałowi Nauk Humanistycznych i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego przy dużym udziale doradców metodycznych i nauczycieli. W celu pomocy w upowszechnieniu idei Olimpiady w Pana(i) Województwie, w ramach współpracy merytorycznej i organizacyjnej zapraszamy doradcę wojewódzkiego wiedzy o społeczeństwie z Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego. Zarządcą obrotowym dla Pana(i) Województwa jest mgr Maria Ryckowska-Bryl, Kierownik Biura Edukacji Nauczycieli w Gdańsku. W załączeniu przesyłamy paczkę zawierającą wytyczne Olimpiady. Prosimy o przekazanie ich wszystkim szkołom średnim w Pana(i) Województwie.

Z wyrazami szacunku

Wiceprzewodnicząca
Kierownik organizacyjny
Wojaszczyk
mgr Wiesława Elżbieta Kozłowska

Przewodniczący
Wojaszczyk
Prof. dr hab. Konstanty Adam
Wojtaszczyk

ETYKA

Podręcznik dla szkół średnich

Jerzy Jarco
Zdzisław Kalita
Marian Semp

ŚWIAT
WARTOŚCI
MORALNYCH

Warszawa - Wrocław 1993
Wydawnictwo Naukowe PWN

Szanowny Panie Kuratorze,

Łódź, 24 sierpnia

Nawiązując do naszego listu z dn. 6.05.1993 dotyczącego organizowanego przez nas konkursu Project English Competition, mamy przyjemność ogłosić, że konkurs został oficjalnie otwarty.

Przesyłamy dane dotyczące konkursu i bardzo prosimy o współpracę -- przekazanie wiadomości wszystkim zainteresowanym szkołom podstawowym, szczególnie tym korzystającym z Project English.

Wszelkie dodatkowe informacje można uzyskać w biurze firmy OXPOL będącej przedstawicielem Oxford University Press na Polskę:

Oxford
University
Press

OXPOL
ul. Traugutta 21/23
pokój 1012
Łódź 90-113
tel. 33-16-20; fax 32-87-13.

Z poważaniem,

Julia Rotaczyńska
Julia Rotaczyńska
ELT Consultant.

UWAGA! SZCZEGÓŁY - PATRZ INFORMATOR NR 5-6/ 93 , s. 74 i 75

Szanowny Panie Kuratorze,

Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości ogłasza, w roku szkolnym 1993/94, II edycję konkursu "Moja szkoła - szkoła przedsiębiorczości".

Celem konkursu jest zainteresowanie uczniów formami kształcenia oraz innymi inicjatywami w ramach szkoły, które:

- rozwijają zmysł przedsiębiorczości i innowacyjności,
- przygotowują uczniów do świadomego wyboru przyszłego zawodu,
- dostarczają wiedzę ekonomiczną niezbędną dla aktywnej działalności w warunkach gospodarki rynkowej,
- zapewniają wyrabianie samodzielności przy równoczesnej umiejętności pracy w zespole,
- dostosowują program nauczania i sposób jego realizacji do wymagań zmieniającego się otoczenia,
- umożliwiają praktyczną działalność o wymiernych korzyściach dla szkoły.

Konkurs jest organizowany przy współpracy i pełnym poparciu Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Do udziału w konkursie chcemy zaprosić wszystkie szkoły ponadpodstawowe z wyjątkiem szkół pomaturalnych i dla dorosłych. W związku z tym, prosimy bardzo o pilne przesłanie nam aktualnego wykazu (informatora) tego typu szkół z terenu Waszego województwa wraz z adresami i telefonami. Oczywiście, kilka kompletów materiałów związanych z tym konkursem, przesyłamy także do Państwa.

FUNDACJA
EDUKACYJNA
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Educational Enterprise Foundation

PRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU

prof. dr hab. Jerzy Dietl
prof. dr hab. Jerzy Dietl

ul. Piotrkowska 86, 90-103 Łódź, tel. (0-42) 32-59-91, fax (0-42) 32-40-10
nr konta 344667-1065-132-3 Powszechny Bank Gospodarczy SA IV/10.3.1.22

KONKURSY FIZYCZNE

W roku szkolnym 1992/93 odbył się już X-ty Konkurs Fizyczny szkół podstawowych.

Konkursy prowadzone od roku 1984 odbywały się w systemie 2-etapowym, a od 1991 roku w 3-etapowym.

Pierwszy etap odbywał się na szczepku gminy lub miasta, drugi - wojewódzkim. Z chwilą powstania rejonów oświatowych wprowadzono jeszcze szczebel pośredni - rejonowy.

Każdy etap zawierał :

- 1) Część pisemną składającą się z 2-3 zadań problemowo-obliczeniowych (czas rozwiązywania w zależności od stopnia trudności zadań i ich liczby : 45 - 60 minut).
- 2) Część ustną - test z wyboru (do roku 1990 - 25 pytań z czasem rozwiązywania 60 minut, po roku 1990 test 15 pytań z czasem rozwiązywania 45 minut. Średni czas rozwiązywania jednego zadania testowego wynosił 3 minuty.

Zadania testowe X jubileuszowego konkursu zostały wybrane z poprzednich zestawów konkursowych.

Zadania z dziesięciu konkursów obejmujących : 22 zestawy - 470 pytań testowych oraz 53 zadania obliczeniowe zostały opracowane przez doradcę metodycznego fizyki Zdzisława Szpitera i wydane w m-cu sierpniu 1993r. przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku w publikacji " X KONKURSÓW FIZYCZNYCH" (cena 30.000, zł.-do nabycia w ODN w Słupsku).

Zbiór wydany został z myślą o uczniach przygotowujących się do kolejnego konkursu fizycznego oraz dla tych, którzy interesują się przedmiotem, a także dla nauczycieli, którzy chcą rozwijać zainteresowania i uzdolnienia fizyczne młodzieży.

Wyniki X-tego konkursu fizycznego zostały podane w broszurce ODN w Słupsku pt. " Wyniki konkursów przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych województwa słupskiego w roku szk.1992/93" (czerwiec 1993).

"X konkursów fizycznych."
Słupsk - 1993r.
opr. Zdzisław Szpiter

Oto wyniki osiągnięte przez uczniów 10-ciu najlepszych szkół po dziesięciu konkursach :

Lp.	Szkoła	Ilość uczniów w etapie wojewódzkim, którzy zajęli miejsca od I - X	Liczba * punktów	Nazwisko i imię nauczyciela
1.	SP nr 3 w USTCE	18	111	Majchrzak Irena
2.	SP nr 6 w SŁUPSKU	15	75	Pacula Alicja
3.	SP nr 2 w SŁAWNIE	7	51	Skrzypkowski Brunon
4.	SP nr 1 w LĘBORKU	9	50	Markowski Tadeusz Ptocharski Andrzej
5.	SP nr 15 w SŁUPSKU	7	44	Dzięcielska Jadwiga Klimaszewska Helena
6.	SP w CZARNEM	6	43	Czupa Julia
7.	SP nr 7 w LĘBORKU	10	42	Wielgus Kazimierz
8.	SP nr 11 w SŁUPSKU	6	40	Krasny Agata
9.	SP w ZAGÓRZYCY	6	30	Szewc Albin
10.	SP w KOCZALE	3	24	Zabłoński Janusz

* uzyskana liczba punktów jest sumą punktów zdobytych przez uczestników, którzy zajęli miejsca od I - X.

Uczeń za zajęcie I miejsca otrzymywał 10 pkt.
II miejsca otrzymywał 9 pkt.
III miejsca otrzymywał 8 pkt.
IV miejsca otrzymywał 7 pkt.
V miejsca otrzymywał 6 pkt.
VI miejsca otrzymywał 5 pkt.
VII miejsca otrzymywał 4 pkt.
VIII miejsca otrzymywał 3 pkt.
IX miejsca otrzymywał 2 pkt.
X miejsca otrzymywał 1 pkt.

Do szkół miejskich, które nie zaznaczyły swego udziału w finałach konkursów należą : SP nr 5,7,9,14,16,17 ze Słupska, SP nr 1 i 2 z Bytowa oraz SP nr 2 z Miastka.

/ZDZISŁAW SZPITER /

DOSKONALENIE NAUCZYCIELI

PODYPLOMOWE STUDIUM PEDAGOGICZNE

Akademia Rolniczo-Techniczna w Olsztynie ogłasza nabór w roku akad. 1993/94 na Zaoczne Podypłomowe Studium Pedagogiczne /roczne/ Stanowi ono formę zdobywania kwalifikacji pedagogicznych przez absolwentów uczelni wyższych. Uczestnictwo jest odpłatne.

Organizatorem Studium jest Instytut Oświaty Rolniczej ART Olsztyn, ul. Prawocheńskiego 13, 10-725 Olsztyn-Kortowo, tel. 23-38-42.

Zgłoszenia należy kierować na powyższy adres do 15.X.br.

AKADEMIA ROLNICZO-TECHNICZNA
Instytut Oświaty Rolniczej
10-725 Olsztyn-Kortowo, bl. 23
tel. 233-842

DYREKTOR INSTYTUTU
Kielce
prof. dr hab. Eugenia Mateuska

Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna
im. Ludwika Solskiego w Krakowie
Wydział Zamiejscowy we Wrocławiu
ul. Powstańców Śląskich 22

PODYPLOMOWE STUDIUM REŻYSERII TEATRÓW DZIECI I MŁODZIEŻY

Wymagania:

- ukończone studia wyższe,
- o przyjęciu decyduje rozmowa kwalifikacyjna.

pożądane:

- prowadzenie pracy teatralnej z dziećmi i młodzieżą (pierwszeństwo mają opiekunowie klas teatralnych oraz mający osiągnięcia, wskazana rekomendacja dyrektora szkoły i metodyka ds. teatru),

wymagane:

- ukończenie podstawowego przygotowania teatralnego dla instruktorów lub nauczycieli,

Termin składania dokumentów: **20 września**

Czas:

- 4 semestry studiów zaocznych,
- w tym: 2 sesje (stacjonarne) po 2 tygodnie.

Treści programowe:

Przedmioty teatralne; Reżyserie: żywego planu, teatru plastycznego, teatru lalkowego oraz budowa lalek, techniki autorskie, technika żywego słowa, (interpretacja tekstu, ćwiczenia sceniczne, impostacje głosu), techniki teatralne, scenografia, plastyka teatralna, muzyka i piosenka, ruch i przestrzeń (teatr ruchu i pantomimy), parateatr, metodyka teatru dzieci i młodzieży; Filozofia sztuki, Psychopedagogika, Wiedza o teatrze i dramacie.

Kierunki do wyboru (egzamin i pokaz)

- teatr żywego planu,
- teatr lalkowy,
- teatr plastyczny,
- teatr ruchu i pantomimy,
- teatr muzyczny,
- teatr zabawy,
- wiedza o teatrze,
- plastyka teatralna.

Egzaminy końcowe — zaliczenie wszystkich przedmiotów objętych planem oraz zdanie egzaminów z zakresu wybranej specjalności (praktycznie i teoretycznie).

Informacji udzielają:

- Dział Nauczania PWST Wrocław, tel. 67 40 15 (codziennie),
- Elżbieta Olinkiewicz, WOM Wrocław, tel. 67 70 28 (poniedziałki w godz. 11—13)

PODYPLOMOWE STUDIUM LOGOPEDII SZKOLNEJ I PSYCHOTERAPII
PEDAGOGICZNEJ / INSTYTUT PEDAGOGIKI Wczesnoszkolnej WSP w O

1. Niezbędnym warunkiem przyjęcia do Studium jest posiadanie wykształcenia wyższego o profilu humanistycznym nauczycielskim (absolwenci kierunków: nauczanie początkowe, wychowanie przedszkolne, filologia polska, rosyjska, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, kulturalno oświatowa, specjalna lub psychologii).
2. Kandydaci na Studium muszą mieć nienaganną wymowę, prawidłowy zgrzyz, słuch oraz odpowiednie warunki głosowe - o czym powinien poświadczyc ortodonta, audiolog oraz laryngolog (foniatra) w oddzielnych zaświadczeniach, stwierdzających, że nie przeciwskażają do wykonywania zawodu logopedy. Wymowę predyspozycje do wykonywania zawodu oceni natomiast Komisja Uczelniana w dniu 25.09. 1993 roku o godz. 9,00 . Rozmowa kwalifikacyjna odbędzie się w gmachu WSP w Opolu przy ul. Matejki (w Instytucie Pedagogiki Wczesnoszkolnej).
3. Przed przystąpieniem do rozmowy kwalifikacyjnej należy złożyć (listownie lub osobiście) w sekretariacie Instytutu Pedagogiki Wczesnoszkolnej WSP w Opolu - do dnia 20.09.1993r. - następujące dokumenty:
  - podanie
  - odpis dyplomu
  - skierowanie lub zgoda zakładu pracy na podjęcie studiów (dotyczy to jedynie osób pracujących, gdyż zajęcia - ze względu na konieczność odbycia obowiązkowych praktyk - będą zaczynać od piątku).
  - kwestionariusz osobowy
  - audiogram (zaświadczenie audiologa) ortodenty oraz laryngologa (badz foniatry) o przydatności do zawodu.
4. Podanie z pełną dokumentacją należy kierować pod adresem :

Podyplomowe Studium Logopedii Szkolnej
i Psychologii Pedagogicznej
przy Instytucie Pedagogiki Wczesnoszkolnej
Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu
45 - 951 Opole
ul. Dłaska 4B , tel. 358-41(5)

UNIwersytet MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU. INSTYTUT PEDAGOGIKI
UL. GAGARINA 5, 87 - 100 TORUN, tel. 273-51

Informujemy, że od października 1993 roku przy Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu uruchamiane jest Studium Podyplomowe nt.

"WSPÓŁCZESNA PEDAGOGIKA Z KOMPUTEREM".

Studium Podyplomowe skierowane jest przede wszystkim do nauczycieli, w tym nauczania wczesnoszkolnego, nauczycieli szkolnictwa specjalnego, środowisk pedagogów szkolnych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, nauczycieli animatorów innowacji, personelu zarządzającego szkołami, dyrektorów szkół różnego typu a także pracowników instytucji, w których wymagane są wysokie kwalifikacje pedagogiczne.

Program Studium przewiduje:

1. Zapoznanie z aksjologicznymi i teleologicznymi problemami wykorzystania komputerów w kształceniu.
2. Zapoznanie z kierunkami zastosowania komputerów w kształceniu a szczególnie w procesie komputerowego wspomaganie kształcenia, doradztwie pedagogicznym, zarządzaniu szkołą oraz do oceny pracy pedagogicznej i diagnozowania pedagogicznego.
3. Zapoznanie z przemianami edukacyjnymi w świecie i w myśli pedagogicznej wywołanymi pojawieniem się technologii komputerowej.
4. Zapoznanie z psychologicznymi problemami współpracy człowieka z komputerem.
5. Nabycie podstawowych umiejętności z zakresu alfabetyzacji komputerowej (obsługa komputera oraz urządzeń peryferyjnych).
6. Nabycie umiejętności projektowania dydaktycznego struktur lekcji z wykorzystaniem komputera.
7. Zapoznanie z podstawowym oprogramowaniem wykorzystywanym w procesie komputerowego wspomaganie kształcenia w tym oprogramowaniem dla uczniów w młodszym wieku szkolnym.
8. Ukształtowanie umiejętności zastosowania komputerów w działalności innowacyjnej nauczyciela.
9. Wyrobienie orientacji w tendencjach rozwojowych sprzętu i oprogramowania.

Studium rozpoczyna działalność od października 1993 roku i trwać będzie 8 miesięcy. Program realizowany jest w 310 godzinach lekcyjnych.

Opłata za studium wynosi 5.600.000. zł.

Zapisy przyjmuje:

Sekretariat Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika,
ul. Gagarina 5, 87-100 Toruń, tel. 273-51.

Należy złożyć następujące dokumenty:

1. Wypełniona kartę zgłoszenia uczestnictwa (wg załączonego wzoru)
2. Odpis dyplomu ukończenia studiów wyższych
3. Krótką charakterystykę osobową

PEDAGOGIKA Z KOMPUTEREM

ZGŁOSZENIE UCZESTNICTWA

Institut Pedagogiki Uniwersytetu Nikolaie Kopernika,
ul. Segarinska 5, 87-100 Toruń, tel. 273-01

W STUDIUM PODYPLOMOWYM

NAZWISKO

IMIE

KOD

MIEJSCOWOŚĆ

ULICA

NUMER

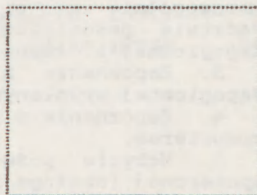
TELEFON

MIEJSCE PRACY

STANOWISKO

Należność z tytułu uczestnictwa w Studium Podyplomowym w wysokości 5.600.000zł zobowiązujemy się wpłacić na konto UMK Toruń:

Bank Gdański SA, I/O Toruń 308601-1926 z dopiskiem KOMPUTER W PEDAGOGICE w terminie do dnia 30 września 1993r. Wnieiona opłata nie podlega zwrotowi w przypadku rezygnacji z uczestnictwa w Studium po rozpoczęciu zajęć.

PIECZATKA INSTYTUCJI KIERUJĄCEJ

Data .....
.....
podpis

ZAPROSZENIE

W.Sz.P.....
na VII Międzynarodowy Kongres organizowany przez Bałtyckie Forum Ekologiczne w Gdańsku w dniach od 19 do 21 listopada 1993r.

Tematami obrad Kongresu będą:

1. Dzień I...- Zdrowie-Profilaktyka-Środowisko Medycyna Pracy i jej znaczenie w profilaktyce Poradnie ekologiczne i ich rola. Nowe problemy w profilaktyce.
2. Dzień II.- Sprawy organizacyjne Bałtyckiego Parlamentu Ekologicznego.
3. Dzień III.- Etyka i prawo w ekologii.

Problem reklam i dezinformacji.
Prawne problemy ochrony gruntów.

Organizatorzy pokrywają koszty noclegów, nie ponoszą kosztów wyżywienia oraz nie zwracają kosztów podróży.

Bardzo prosimy o potwierdzenie uczestnictwa do końca września 1993r. Także w tym czasie upływa termin zgłaszania referatów.

Wszelkie dodatkowe informacje można uzyskać w Sekretariacie Kongresu.

80 - 215 Gdańsk, Suwalska 6, Polska
tel/fax [058] 47-94-90. lub fax [058]47-69-01
Gdańsk 1993.07.15.

Warszawa, 1993-08-26

MINISTERSTWO
EDUKACJI NARODOWEJ
PODSEKRETARZ STANU

Dot. skr. 31/93

Kuratoria Oświaty
/wszystkie/

W związku z nałożonymi przez ustawę z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży, zadaniami dla Ministerstwa Edukacji Narodowej istnieje konieczność doskonalenia kadry pedagogicznej realizującej z młodzieżą program wychowawczy.

Nowo powstałe Podyplomowe Studium Nauk o Rodzinie przy Instytucie Studiów nad Rodziną ATK stwarza takie możliwości pogłębienia wiedzy pedagogicznej.

Prosimy o udostępnienie informacji o Studium i możliwościach ubiegania się o stypendium kuratorskie dyrektorom i nauczycielom szkół podstawowych i średnich.

INSTYTUT STUDIÓW NAD RODZINĄ ATK w Łomiankach
w roku akademickim 1992/93 organizuje:

PODYPLOMOWE STUDIUM NAUK O RODZINIE

dla wychowawców i nauczycieli. Program Studium obejmuje całokształt nauk o rodzinie, w szczególności uwzględniając zadania nauczycieli i wychowawców w prowadzeniu przedmiotu: przysposobienie do życia w rodzinie. Ukończenie Studium Podyplomowe pozwoli nauczycielom ująć szeroko problematykę związaną z podstawowymi zagadnieniami życia, miłości, małżeństwa i rodziny, respektując godność i poszanowanie osoby ludzkiej.

Studium rozpocznie swą działalność dydaktyczną w październiku 1993 r. Tryb studium: 2 dni w miesiącu (sobota i niedziela) oraz dwa tygodniowe spotkania (w okresie zimowym i letnim). Studia podyplomowe trwają 4 semestry. Studium mogą podjąć nauczyciele i wychowawcy, szczególnie osoby zobowiązane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej do zdobywania kwalifikacji w dziedzinie nauk o rodzinie. Szczegółowych informacji udziela sekretariat studium.

Przed podjęciem Studium należy złożyć następujące dokumenty:

- życiorys
  - uwierzytelniony odpis dyplomu magisterskiego (doktorskiego)
  - 2 fotografie
  - sklerowanie z kuratorium
  - podanie
  - zaświadczenie o miejscu pracy
  - odpis z dowodu osobistego
- (1 i 2 strona)

Instytut Studiów nad Rodziną
Podyplomowe Studium Nauk o Rodzinie
ul. K. K. Baczyńskiego 9
05 - 092 Łomianki k/ Warszawy
tel. 51 - 38 - 99

B.I.L.S. Berliner Internationale Sprachenschule

Nassauische Str. 57 1000-Berlin 31
Tel.: 030 - 87 82 79 Fax.: 030 - 87 52 93

PROGRAM NAUCZANIA

NASZA SZKOŁA: Nasza szkoła powstała w 1991 roku. Jest uznana przez Senatora do spraw Szkolnictwa. Szkoła jest otwarta przez cały rok z wyjątkiem ustawowo uznanych dni świątecznych. Szkoła znajduje się w centrum Berlina i jest korzystnie położona pod względem komunikacyjnym.
Sekretariat czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 9.00 do 21.00.

JEZYK NIEMIECKI DLA CUDZOZIEMCÓW ORAZ INNE JEZYKI OBCE

NASZE PROPOZYCJE:	ANGIELSKI FRANCUSKI HISZPAŃSKI WŁOSKI GRECKI	ROSYJSKI POLSKI CZESKI BUŁGARSKI WĘGIERSKI TURECKI	DUŃSKI FIŃSKI HOLENDRSKI NORWESKI SZWEDZKI CHIŃSKI
--------------------------	--	---	---

KURSY: Proponujemy bieżące kursy dla początkujących i zaawansowanych oraz kursy JEZYKÓW FACHOWYCH. POCZĄTEK i GODZINY KURSÓW jest do UZGODNIENIA ze szkołą.
Z ZAAWANSOWANYMI przeprowadzamy test, który decyduje o zakwalifikowaniu ich do grupy na odpowiednim poziomie.
Kursy odbywają się w trzech blokach czasowych:
rano, w południe i wieczorem.

RODZAJE KURSÓW: Lekcje prywatne, kursy grupowe, kursy przyspieszone, urlopy szkoleniowe, seminaria weekendowe dla uczniów, studentów, firm oraz dla nauczycieli niemieckiego, specjalne kursy dla branży hotelowej oraz dla osób chcących zatrudnić się za granicą jako pomoc przy rodzinie (au-pair)

STOPNIE TRUDNOŚCI:

KURS PODSTAWOWY: I, II, III - długość każdego stopnia: 12 tygodni = 240 godzin / 1200,- DM, 4 godziny lekcyjne po 45 min. od poniedziałku do piątku. Po ukończeniu trzech stopni kursu podstawowego zdobyte kwalifikacje pozwalają na uczestnictwo w KURSACH PRZYGOTOWUJĄCYCH DO STUDIÓW.

KURS STOPNIA ŚREDNIEGO: I, II, III - trwa również 12 tygodni = 240 godzin / 1200,- DM. Po ukończeniu całego kursu stopnia średniego uczestnik kwalifikuje się do egzaminu wstępnego na wybranym uniwersytecie lub w wyższych szkołach inżynierskich.

KURS STOPNIA WYŻSZEGO: I, II, III - trwa również 12 tygodni = 240 godzin / 1200,- DM. Po ukończeniu całego kursu uczestnik zdobywa kwalifikacje tłumacza lub nauczyciela języka niemieckiego. Program proponowany przez nas jest identyczny z programem Goethe-Institut. Zainteresowani mogą więc zdawać tam egzaminy jako eksterni.

ogłaszają ogólnopolski konkurs na:

FORMY PROGRAMOWE EDUKACJI EKOLOGICZNEJ / ŚRODOWISKOWEJ W KSZTAŁCENIU OGÓLNYM

1. ZGLASZANE DO KONKURSU PROGRAMY POWINNY:

- ⇒ być przystosowane do realizacji w szkole i dotyczyć -
  - * jednego przedmiotu nauczania ukierunkowanego na problematykę środowiska;
  - * kilku przedmiotów nauczania integrujących działania w zakresie edukacji ekologicznej/środowiskowej - "ścieżki międzyprzedmiotowe";
  - * zajęć fakultatywnych;
  - * zajęć terenowych;
  - * klubów i zespołów szkolnych;
  - * kół zainteresowań;
  - * klas ekologicznych;
- ⇒ zawierać zwięzły opis (ok. 10 stron maszynopisu) pełnej procedury wdrażania programu - cele, sposób, realizacji, wskazówki metodyczne;
- ⇒ nawiązywać do lokalnego środowiska przyrodniczego, kulturowego i społecznego;
- ⇒ być przeznaczone do realizacji przez okres co najmniej jednego roku szkolnego;

uwaga: w pracach nie powinno być szczegółowych konspektów ani scenariuszy lekcji

2. TERMIN

nadsyłania programów do 25 września 1993r.
rozstrzygnięcie konkursu 25 listopada 1993r.

3. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

- I nagroda 10 mln. zł.
- II nagroda 5 mln. zł.
- III nagroda 3 mln. zł.

*Organizatorzy przewidują opublikowanie prac nagrodzonych i wyróżnionych.
Jury zastrzega sobie prawo innego podziału nagród.*

Prace opatrzone godłem autora lub zespołu autorów należy przesyłać
do 25 września 1993r. na adres:

Krajowe Centrum Edukacji Ekologicznej
ul. Dubois 9
00-182 Warszawa

Dodatkowe informacje listownie lub telefonicznie
KCEE NFOS: 635-64-68 lub c. 635-48-84 w.228

STOPNIE SPECJALIZACJI ZAWODOWEJ

Zasady przyznawania stopni specjalizacji zawodowej określa Zarządzenie Nr 65 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 grudnia 1989 r. /DZ. Urz. KEN Nr 7 poz. 67/ w sprawie szczegółowych zasad i warunków oraz trybu uzyskiwania przez nauczycieli stopni specjalizacji zawodowej. Na podstawie § 13 powyższego Zarządzenie niniejszy dokument precyzuje warunki oraz wymagania, jakie powinni spełnić nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących ubiegający się o stopnie specjalizacji zawodowej.

Ideą wprowadzenia stopni specjalizacji zawodowej jest pobudzenie nauczycieli do stałego samokształcenia zawodowego oraz do czynnego udziału w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych własnego środowiska - w podnoszeniu poziomu pracy szkoły. Wprowadzone kryteria przyznawania stopni specjalizacji w zakresie nauczania danego przedmiotu ogólnokształcącego mają ukierunkować działalność samokształceniową oraz służyć wyodrębnieniu grupy najbardziej aktywnych intelektualnie i zawodowo nauczycieli tego przedmiotu, przez oficjalne potwierdzenie ich osiągnięć i szczególnie wysokich kompetencji w zakresie nauczania danego przedmiotu.

Pierwszy stopień specjalizacji zawodowej może uzyskać nauczyciel przedmiotu ogólnokształcącego, który:

- dzięki posiadanej wiedzy przedmiotowej, pedagogicznej, psychologicznej i umiejętnościom metodycznym uzyskuje wyróżniające wyniki w nauczaniu danego przedmiotu,
- jest wzorowym wykonawcą zadań dydaktyczno-wychowawczych,
- podnosi swoje kwalifikacje przedmiotowo-metodyczne,
- ma dobrze zorganizowany warsztat pracy.

Drugi stopień specjalizacji zawodowej może uzyskać nauczyciel przedmiotu ogólnokształcącego, który ma osiągnięcia i kompetencje odpowiadające pozycji nauczyciela - mistrza:

- jest krytycznym adaptatorem nowych rozwiązań w nauczaniu danego przedmiotu,
- stale wzbogaca swój warsztat pracy,
- osiąga wyniki potwierdzające jego mistrzowskie kompetencje,
- jest zdolny do krytycznej analizy i oceny własnych doświadczeń i osiągnięć zawodowych,
- oddziałuje inspirująco na własne środowisko zawodowe, m.in. przez udział w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych innych nauczycieli - w podnoszeniu poziomu pracy szkoły, a także przez upowszechnianie wartościowych rozwiązań nowatorskich,
- podnosi swoje kwalifikacje naukowo-pedagogiczne.

Trzeci stopień specjalizacji zawodowej może uzyskać nauczyciel przedmiotu ogólnokształcącego, który ma nie tylko osiągnięcia i kompetencje odpowiadające pozycji nauczyciela - mistrza, potwierdzone wynikami własnej pracy dydaktyczno-wykonawczej /por. II stopień/, ale także własny i oryginalny dorobek wspomagający nauczanie danego przedmiotu. Nauczyciel, którego twórcza działalność przyniosła nowe społecznie wartościowe rozwiązanie dydaktyczne i wychowawcze lub wzbogacenie wiedzy przedmiotowej i pedagogicznej o nowe elementy wspomagające rozwój zawodowy innych nauczycieli danego przedmiotu.

Zerysowane powyżej warunki i wymagania jakie powinny być spełnione przez nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących przy ubieganiu się o stopień specjalizacji zawodowej, precyzuje się szczegółowo w dalszej części niniejszego dokumentu.

POSTĘPOWANIE KWALIFIKACYJNE

1. Każdy nauczyciel zainteresowany stopniami specjalizacji zawodowej może uzyskać pełne informacje u nauczyciela - doradcy metodycznego, z którym współpracuje lub w najbliższej terenowej komisji ds. stopni specjalizacji zawodowej oraz otrzymać do wglądu dokumenty określające warunki i wymagania kwalifikacyjne na dany stopień specjalizacji zawodowej.

2. Nauczyciel ubiegający się o stopień specjalizacji zawodowej składa - za pośrednictwem dyrektora szkoły, w której jest zatrudniony - wniosek do właściwej terytorialnie komisji. Jest to niezależne od specjalności i stopnia.

W przypadku nauczycieli szkół medycznych i rolniczych (z leśnymi) - do odpowiednich ośrodków resortowych.

Do wniosku dołącza się:

- podanie (druk z WKK/MKK),
- wykaz spełnionych warunków (druk z WKK/MKK),
- odpisy (kopie) dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji pedagogicznych i przedmiotowych do nauczania danego przedmiotu,
- odpis karty oceny pracy zawodowej,
- odpisy (kopie) świadectw ukończonych form doskonalenia,
- dokładny przebieg pracy w zawodzie nauczycielskim,

- autoocenę osiągnięć zawodowych (podpisaną przez dyrektora szkoły i nauczyciela doradcę),

ponadto nauczyciel powinien załączyć udokumentowane dowody osiągnięć zawodowych.

3. Sprawdzenia spełnienia przez nauczyciela ubiegającego się o stopień specjalizacji zawodowej formalnych wymagań dokonuje sekretarz komisji wojewódzkiej lub międzywojewódzkiej. Dostrzeżone braki formalne uzupełniane są w trybie bezpośredniego kontaktu z zainteresowanym nauczycielem. Wnioski przekazuje się przewodniczącemu zespołu specjalistycznego, w celu wdrożenia postępowania kwalifikacyjnego, a zainteresowanego zawiadamia się pismem o wszczęciu postępowania kwalifikacyjnego.

4. Po ustaleniu z zainteresowanymi terminu, 3 - osobowy zespół specjalistyczny obserwuje i opiniuje zajęcia pedagogiczne nauczyciela w miejscu jego zatrudnienia, ocenia jego warsztat pracy oraz inne rezultaty działalności pedagogicznej.

Po analizie powyższych czynności zespół formułuje pozytywną lub negatywną opinię i przekazuje wniosek (akta) właściwemu zespołowi kwalifikacyjnemu komisji wojewódzkiej, międzywojewódzkiej lub głównej.

5. Zespół kwalifikacyjny właściwej komisji i specjalności prowadzi następujące czynności:

- a) przewodniczący zespołu i powołany przez niego co najmniej jeden członek zespołu oceniają pod względem merytorycznym dorobek i osiągnięcia zawodowe nauczyciela;
  - b) przewodniczący i (lub) wyznaczony przez niego członek zespołu oraz specjalista w zakresie wiedzy psychologiczno - pedagogicznej odbywają spotkania konsultacyjne z nauczycielem, w czasie którego udzielają mu rad i wskazówek co do tematyki, zakresu i terminu rozmowy kwalifikacyjnej,
  - c) cały zespół przeprowadza rozmowę kwalifikacyjną, ustala wynik końcowy postępowania (pozytywny lub negatywny) oraz wnioskuje nadanie stopnia specjalizacji zawodowej lub uzasadnia odmowę nadania stopnia.
6. Okres postępowania kwalifikacyjnego nie powinien trwać w zasadzie dłużej niż 10 miesięcy, licząc od daty wpływu wniosku nauczyciela do Komisji, w tym:
- prace sekretarza i zespołu specjalistycznego - do 4 miesięcy,
  - prace zespołu kwalifikacyjnego - do 4 miesięcy,
  - przygotowanie dokumentów kończących postępowanie (rejestr, dyplomy, zawiadomienia) - do 2 miesięcy.

Przedłużenie okresu postępowania kwalifikacyjnego może być usprawiedliwione uzgodnionymi z nauczycielem przerwami - np. uzupełnieniem dokumentacji, prośbą nauczyciela o przesunięcie terminu lub innymi, niezależnymi od nauczyciela lub Komisji, przyczynami. Łącznie z przerwami postępowanie kwalifikacyjne nie może trwać dłużej niż 2 lata.

7. Nauczyciel, który nie uzyskał pozytywnego wyniku postępowania kwalifikacyjnego (na każdym etapie) może ponownie wystąpić z wnioskiem o nadanie stopnia specjalizacji zawodowej po uzyskaniu zaktualizowanej oceny pracy zawodowej. Komisja może uznać poszczególne etapy postępowania kwalifikacyjnego oceniane pozytywnie jako ważne w nowym postępowaniu.

ADRES:

MIEDZYWOJEWÓDZKA KOMISJA D/S STOPNI SPECJALIZACJI ZAWODOWEJ

WOJEWÓDZKI OŚRODEK METODYCZNY

ul. ALFREDA LAMPE 34

75- 950 KOSZALIN.

SEKRETARZ KOMISJI: mgr ZOFIA PRĄDZYŃSKA.
TEL. 428-522

....., dn. ....

.....
imię i nazwisko, tytuł, stopień nauk.

miejsce pracy .....

.....
/ nazwa, dokładny adres /

telefon .....

województwo .....

miejsce zamieszkania .....

.....

Komisja

ds. Stopni Specjalizacji

Zawodowej Nauczycieli

W .....

P O D A N I E

Proszę o wszczęcie postępowania kwalifikacyjnego w sprawie

nadania mi ..... stopnia specjalizacji zawodowej
/którego - skłownie/

w zakresie .....
/nazwa specjalności nauczycielskiej/

I. Spełniam warunki kwalifikacyjne /wg Zarz. MEN Nr 65 z 11.XII.1989

Dz. Urz. Nr 7 z 1989 r./

1. Posiadam kwalifikacje pedagogiczne, co potwierdzam załączonym
odpisem dyplomu /świadectwa/ - Zał. Nr .....

2. Posiadam uprawnienia do nauczania przedmiotu .....

co potwierdzam załączonym odpisem dyplomu /świadectwa/ -

- Zał. Nr .....

7. Za osiągnięcia w pracy zawodowej, kwalifikujące mnie do ubiegania się o w/w stopień specjalizacji uważam:

- 1/ .....
- 2/ .....
- 3/ .....
- .....
- .....
- .....

które dokumentuję następująco /wymienić załączone dokumenty/:

- .....
- .....
- .....
- .....

8. Posiadam stopień specjalizacji ..... uzyskany w roku .....

9. Przedkładam analityczną samoocenę mojej pracy i dorobku zawodowego: .....

- .....
- .....
- .....
- .....

.....
stempel szkoły

WYKAZ SPEŁNIONYCH WARUNKÓW

.....
do ubiegania się o ..... stopień specjalizacji zawodowej
z zakresu .....

Część I

1. Tytuł /stopień/ nauk., imię i nazwisko .....
2. Data i miejsce urodzenia .....
3. Adres zamieszkania ..... woj. ....
4. Nazwa szkoły /placówki/ .....
5. Nauczony przedmiot ..... w wymiarze .....
6. Nazwa i data dokumentu potwierdzającego kwalifikacje do nauczania
przedmiotu lub potwierdzenie innej działalności pedagogicznej /
nazwę uczelni, kierunku studiów, zakład kształcenia/ .....
7. Data rozpoczęcia pracy w zawodzie nauczycielskim .....
8. Praca zgodna z wyuczoną specjalnością lub dodatkowo nabytymi up
nieniami do nauczania przedmiotu wykonywana jest bez przerwy od
dnia .....
9. Ocena pracy pedagogicznej /z Karty Oceny Pracy Zawodowej Nauczyc
lub ocena uzyskana w trybie określonym dla urzędników administr
państwowej/ - uwierzytelniony odpis /ksero/ Karty Oceny - w za
czeniu.

.....
ocena

.....
data wystawienia oceny

KOMUNIKATY

- W okresie 19 lipca - 5 sierpnia bież. roku odbywały się zajęcia na wakacyjnym kursie języka angielskiego dla rusycystów. Kurs prowadził Anglik zaproszony przez CODN. Ukończyło go 10 osób. Pierwsze spotkanie kursantów miało miejsce w czytelni PBW w Słupsku, następne w sali wykładowej Wojewódzkiego Ośrodka Doskonalenia Zawodowego w Słupsku. Składamy tą drogą podziękowania dyrektorom tych placówek oświatowych - p. Marioli Łukasiuk oraz p. Janowi Stefańskiemu za nieodpłatne udostępnienie pomieszczenia do zajęć.
- W dniach 20 - 24 lipca bież. roku przebywała w naszym województwie delegacja oświatowa z Danii. Na zaproszenie p. Kuratora Oświaty dra inż. Zygmunta Sadowskiego rewizytę złożyła organizatorki pierwszego kursu oświaty dorosłych na Bornholmie - p. Dorte Hendriksen i Løne Kjergaard. W ~~pragmatycznym~~ pobytu znalazło się miejsce na spotkanie z grupą kursantów oraz na zwiedzenie miast Słupska i województwa słupskiego /Ustka, Smołdzino, Lębork/. Na początku września - również na zaproszenie p. Kuratora przebywały w Słupsku / w Zespole Szkół Medycznych/ dwuosobowa delegacja z Bornholmu, organizatorów kursu dla słuchaczy Medycznego Studium Policealnego.
- Dodać należy, że w okresie 20-wrzesień do 3 października przebywać będą na Bornholmie dwie grupy kursantów z naszego województwa - organizatorów oświaty dorosłych oraz zarządzania oświatą w ramach samorządu terytorialnego.
- Przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego miały miejsce narady organizacyjne z dyrektorami placówek oświatowych. Przedstawiono na nich ocenę pracy szkół w roku 1992/93 /Dyrektor Wydziału Kształcenia - Lech Kowalewski/, wyniki wizytacji MEN i kontroli NIK / Kurator Oświaty - Zygmunt Sadowski/, wytyczne do dalszej pracy i komunikaty /Wicekurator Oświaty - Zygmunt Kulczewski/.

--- Przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego i na początku września odbywały się konferencje metodyczne nauczycieli różnych specjalności. Przedstawiano na nich zmiany w planach nauczania, zmiany programowe, zapoznawano z najnowszą literaturą metodyczną. W konferencjach uczestniczyli pracownicy PBW, prezentując wybrane opracowania i podręczniki, oraz pracownicy WSP, głównie z Wydziału Pedagogicznego.

--- Następują zmiany w składzie konsultantów i doradców w naszym ODN. Z dniem 1 września bież. roku do pracy naukowo-dydaktycznej w WSP w Słupsku przeszła dr Danuta Pandowska - konsultant d/s doradztwa organizacyjnego. Składamy Jej tą drogą podziękowanie za wspólną z nami dobrą współpracę w zakresie doskonalenia kierowniczej kadry oświatowej i podejmowanie wartościowych inicjatyw w zakresie innowacji pedagogicznych, upowszechniania wiedzy historycznej i współdziałania z doradcami metodycznymi. O Jej książce, opublikowanej niedawno - "Kaszuby wśród nazw Pomorza w XIII wieku" - zamieszczamy krótką notatkę w niniejszym Informatorze.

Pracę w charakterze doradcy metodycznego podejmują:

- Ewa DeBicka - nauczycielka języka polskiego w Szkole Podstawowej Nr w Miastku,
- Bogusława Łobocka - nauczycielka fizyki w Zespole Szkół zawodowych w Słupsku,
- Dorota Werbińska - nauczycielka języka angielskiego w Liceum Ogólnokształcącym Nr 2 w Słupsku,
- Carmen Maria Dausch - nauczycielka języka niemieckiego w Liceum Ogólnokształcącym w Skawnie / w ramach zlecenia uzgodnionego w kontrakcie zawartym z Nią przez MEN. Jest obywatelką niemiecką/.
- Lucyna Markiewicz - nauczycielka biologii w Liceum Ogólnokształcącym Nr 1 w Słupsku,

- Włodzimierz Lipczyński - nauczyciel-wychowawca w Zespole Szkoły w Leśnych w Warcinie. Zajmować się będzie doradztwem w zakresie biologii oraz edukacji ekologicznej,
- Anna Skucha - nauczycielka nauczania początkowego w Szkole podstawowej Nr 1 w Lęborku,
- Wanda Adamczyk - nauczycielka matematyki w Liceum Ogólnokształcącym w Sławnie. Zajmować się będzie doradztwem w zakresie edukacji informatycznej.
- Jerzy Polak - nauczyciel wf, pracownik Szkolnego Zakładu Wychowawczego.

Szczegółową informację o pracy doradców metodycznych zawierającą będzie odrębna broszura !

- W opracowaniu znajduje się także broszura z wykazem proponowanych form doskonalenia zawodowego nauczycieli.
- W zebraniu doradców metodycznych i konsultantów ODN w dniu 10.10.1993 uczestniczyła p. Zofia Prądyńska - sekretarz Międzywojewódzkiej Komisji ds. Stopni Specjalizacji Zawodowej w WOM w Koszalinie. Poinformowała ona o zasadach obowiązujących przy występowaniu nauczycieli o wszczęcie postępowania w sprawie przyznania stopnia specjalizacji. Najważniejsze z tych zasad publikujemy w niniejszym Informatorze.
- W okresie wakacyjnym i we wrześniu ukazały się następujące opracowania metodyczne:
  - Maria Kozak, Wiedzieć urok po ruszku. Materiały pomocnicze dla nauczycieli. ODN, Słupsk 1993, s.43. Cena - 10 tys. zł.
  - Elżbieta Trojanowicz, Propozycje zadań sprawdzających w nauczaniu geografii w klasach VI-VIII szkoły podstawowej. ODN, Słupsk 1993, s.63. Cena- 25 tys. zł.
  - Zdzisław Szpiter, X konkursów fizycznych. ODN, Słupsk 1993, s. 128. Cena- 30 tys. zł.

- Łucja Knop, Zadania sprawdzające z techniki dla klas IV-VIII. Małe formy metodyczne - zeszyt 3. ODN, Słupsk 1993, Cena-5 tys
  - Integracja. Integralne nauczanie i wychowanie w kl.I szkoły podstawowej. Poradnik metodyczny - część I. Opracowanie: Bożena Kołakowska i Alicja Nykiel. ODN, Słupsk 1993. s.87, Cena - 30 tys. zł.
  - Integracja. Integralne nauczanie i wychowanie w klasie II szkoły podstawowej. Poradnik metodyczny - część pierwsza. Opracowanie: Ada Kusiecka, Wanda Newlin-Łukowicz, Ewa Kumiak. ODN, Słupsk 1993, s. 100, cena-30 tys. zł.
  - Integracja. Integralne nauczanie i wychowanie w klasie III szkoły podstawowej. Poradnik metodyczny - część I. ODN, Słupsk 1993, s. 82, cena- 30 tys. zł. Opracowanie: Gustawa Grabowska, Regina Leśna, Krystyna Mikołajczyk.
  - Matematyczne rozrywki umysłowe dla klas początkowych. Opracowanie: Agnieszka Hejmowska, Maria Lipska. ODN, Słupsk 1993, s. 67. Cena- 12 tys. zł.
- W dniach 15-17 września odbywała się w WGM w Łodzi III Ogólnopolska Giełda Wydawnictw i Materiałów Metodycznych. Nasz ODN brał w niej udział po raz drugi. W Katalogu Giełdy ujęto 17 naszych publikacji. Byliśmy jednym z dwudziestu WGMów uczestniczących w Giełdzie oraz dwudziestu innych wydawnictw profesjonalnych. Dokonaliśmy wymiany publikacji z zainteresowanymi tą formą współpracy ośrodkami metodycznymi oraz sprzedaliśmy kilkadziesiąt egzemplarzy naszych opracowań metodycznych wartości ponad 6,5 mln. zł. Księgarnia Oświatowa w Zielonej Górze zamówiła cztery nasze publikacje - łącznie 220 egz.

/JT/.

Z historycznej witryny. - - -

Danuta Pandowska, KASZUBY WŚRÓD NAZW POMORZA w XIII wieku.
STUDIUM HISTORYCZNE. Wydawnictwo "Marpress",
Gdańsk 1993, s. 148

Praca Danuty Pandowskiej rozwija i dokumentuje nową w naszej historiografii tezę, wiążąc nazwę Kaszuby z terytorium Lucic, tj. z częścią Połabia. Dzisiaj, jak zaznacza na początku swych rozważań Autorka, "nazwa Kaszuby oznacza terytorium dużej części województwa gdańskiego, zamieszkałe przez Kaszubów - silnie wyodrębnioną grupę językowo-etniczną narodu polskiego". Sprawy językowe, same w sobie interesujące i ważne, zostały jednak w tej pracy - poza charakterystyką formy graficznej zapisów nazwy w dokumentach historycznych - pominięte. Sądzić wszakże można, że to właśnie dzieje języka, analiza podobieństw i różnic między kaszubszczyzną, polszczyzną i połabszczyzną, dadzą odpowiedź na nasuwające się pytania o mechanizm przejścia nazwy Kaszuby przez książąt Pomorza Gdańskiego i powody zmiany jej desygnatu. Nie wybiegając zbytnio poza ramy określone rozważaniami Danuty Pandowskiej, chciałbym tutaj jednak zaznaczyć, że wyodrębnienie się polszczyzny wewnątrz tzw. lechickiej grupy językowej następuje w XII wieku, a dzisiejsza kaszubszczyzna jest "wyraźnym stopniowym przejściem między językiem połabskim a polskim" (p.K. Nitsch, Stosunki pokrewieństwa języków lechickich, 1905).

Istotną zaletą wnikliwego studium Danuty Pandowskiej jest odczytanie-na nowo i dokładnie- pieczęci urzędowych, dokumentów lokacyjnych, bulli papieskich i przekazów kronikarskich - polskich i obcych.

Zastanawia późne pojawienie się nazwy Kaszuby. Najstarszą wzmiankę znajdujemy w bulli papieskiej z 19 marca 1238 roku, potwierdzającej dokonane dawniej nadanie dóbr przez Bogusława I joannitom domu stargardzkiego. Grzegorz IX nazywa w bulli Bogu-

sława duce Cassubie. Autorka rozprawy zaznacza jednak, że sam Bogusław tytułował się stale księciem pomorskim, choć w dwóch przypadkach inaczej: w 1182 - dux Pomeranorum et Liuticiorum, oraz w 1186 - Leutice dux.

Tytułu księcia kaszubskiego użył po raz pierwszy Barnim I, gdy "po śmierci Warcisława w 1264... zjednoczył państwo zachodniopomorskie. Jako władca obu dzielnic: szczecińsko-uznamskiej i dyمیńskiej, Barnim wystawia 6 maja 1265 r. dokument dla cystersów w Darguniu, w którym nadaje klasztorowi ważny przywilej, mianowicie wolne od cła prawo połowu ryb w podległych mu zbiornikach wód wraz z libertacją od wszelkich obciążeń ekonomicznych. Na tym dokumencie zawieszona jest pieczęć z napisem, w którym obok tytułu słowiańskiego pojawia się nazwa Kaszuby: BARNIM D(EI) : GRACJA : ILLUSTRIS DUCIS SLAVOR(UM) ET CASSUBIE" /s.57-58/.

Praca Danuty Pandowskiej zawiera, poza analizą zapisów tytułatury książąt zachodniopomorskich i wschodniopomorskich, wiele informacji o zawiłych dziejach tych państw. Autorka podkreśla, że w każdym przypadku zmiana w tytułaturze władców miała swoje uzasadnienie w konkretnych wydarzeniach politycznych. "Zanim użyto nazwy Kaszuby na określenie terytorium państwa zachodniopomorskiego, funkcjonowały w obiegu nazwy: Slavia, Luticia, Pomerania. Nazwa Slavia w źródłach narracyjnych wymieniona jest w znaczeniu szerszym jako Słowiańszczyzna i węższym jako Słowiańszczyzna Połabska /s.142/. W obcych przekazach historiograficznych do XIV wieku nie ma wzmianki o Kaszubach. Po raz pierwszy pojawiła się ona w kronice czeskiej w drugiej połowie XIV wieku. W polskiej historiografii nazwę Kaszuby odnaleźć można w Rocznikach wielkopolskich, a następnie w Kronice Dzierzwy jako określenie terytorialne" /s.143/.

Studium historyczne i semantyczne Danuty Pandowskiej jest cenną pomocą dydaktyczną dla nauczycieli historii, gdyż pobudza do nawiązywania w toku edukacji historycznej do dziejów Pomorza.

/ J. Tyborczyk/

PEDAGOGICZNA BIBLIOTEKA WOJEWÓDZKA W SŁUPSKU

76-200 Słupsk ul. Jaracza 18a tel. 227-05

T O W A R T O P R Z E C Z Y T A Ć I

Nowości książkowe w zbiorach P B W

OGÓLNO PEDAGOGICZNE

1. BOGDANOWICZ Marta, KISIEL Bożena, PRZASMYSKA Maria. Metoda Weroniki Sherborne w terapii i wspomaganiu rozwoju dziecka. - Wa : WSiP, 1992. - 159 s.
2. CAMERON-BANDLER Lesłie, GORDON Dawid, LEBEAU M. Know how : jak rozwiązać codzienne i niecodzienne problemy / przeł. [z ang.] Danuta Gelec. - Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 1992. - 238 s.
3. DODZIUK Anna. Pokechać siebie. - Wwa : INTRA, 1992. - 158 s.
4. EVERLY George S., ROSENFELD Robert, STRES : przyczyny, terapia i autoterapia. - Wwa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1992. - 285 s.
5. FABER Adele, MAZLISH Elaine. Jak mówić ,żeby dzieci nas słuchały : Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły /przekł. [z ang.] Mariela Więznawska. - Poznań : Wydaw. " Media Redzina of Poznań, Inc." , 1992. - 246 s.
6. GAGNE Robert M. , BRIGGS Les ie J., WAGER Walter W. Zasady projektowania dydaktycznego / tłum. [z ang.] Krzysztof Kruszewski. - Wwa : WSiP , 1992. - 335 s.
7. GESICKI Janusz. Gra o nową szkołę. - Wwa : Wydawn. Nauk PWN, 1993. - 212 s.
8. GREENE J., LEWIS D. Kim możesz być ? [zbiór testów] /przekład [z ang.] Janusz Bibik. - Otwock : Debrucki i Malicki DMS, 1992. - 167 s.
9. ILG Frances L., AMES Louise Bates, BAKER Sidney M. Rozwój psychiczny dziecka od 0 do 10 lat : poradnik dla rodziców, psychologów i lekarzy. - Gdańsk : Gdańskie Towarzystwo Psychologiczne, 1992. - 329 s.

10. JAMPOLSCY Lee. Leczenie uzależnionego umysłu. - Wwa: Jacek Santerksi & CO Agencja Wydawnicza, 1992. - 200 s.
11. KURCZ Ida. Język a psychologia : podstawy psycholingwistyki. - Wwa : WSiP, 1992. - 248 s.
12. MC DOWELL Jesh. Nie! Pomóż swojemu dziecku pokonać presję seksualną. - Lublin : Wydawn. "Pojednanie", 1992. - 145 s.
13. MURAWSKI Krzysztof. Wyzwanie etyki. - Wwa: WSiP, 1991. - 118 s.
14. PIAGET Jean. Mowa i myślenie u dziecka. / przekł. z franc. J. Kełudzka. - Wwa : Wydawn. Nauk. PWN, 1992. - 292 s.
(Biblioteka Klasyków Psychologii)
15. Psychologia ukierunkowania życiowego /pod red. Bożeny Jandy - Dąbek. - Wrocław : Wydawn. Uniw. Wrocławskiego, 1992. - 108 s.
16. RADZIEWICZ Julian. Edukacja alternatywna : o innowacjach mikro-systemowych. - Wwa: WSiP, 1992. - 173 s. (Biblioteka Postępu Pedagogicznego)
17. RYLKE Hanna, KLIMOWICZ Grażyna. Szkoła dla ucznia : jak uczyć życia z ludźmi - Wwa : WSiP , 1992. - 253 s.
18. SANTORSKI Jacek. Jak przetrwać w stresie. - Wwa: Jacek Santerksi & CO Agencja Wydawnicza, 1992. - 97 s.
19. WŁODARSKI Ziemewit. Człowiek jako wychowawca i nauczyciel. - Wwa : WSiP, 1992. - 133 s.
20. Wybrane aspekty psychologicznej problematyki przygotowania do życia /pod red. Michała Dąbka. - Wrocław : Wydaw. Uniwersytetu Wrocławskiego, 1992. - 120 s.
21. Wybrane zagadnienia do studiowania problemów współczesnej edukacji /pod red. Zygmunta Płoszyńskiego. - Keszalin : Agencja Informacyjna J&P, 1992. - 143 s.
22. ZYBERT Elżbieta Barbara. Międzynarodowa i narodowa działalność informacyjna w zakresie edukacji - Wwa : SBP, 1991. - 80 s.

P R O P O Z Y C J E

ZADAŃ SPRAWDZAJĄCYCH W NAUCZANIU GEOGRAFII

W KLASACH VI - VIII

SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Opracowanie :

ELEZIETA TROJANOWICZ
doradca metodyczny geografii

JEZYK POLSKI

23. ABC... polskiej gramatyki : leksykon szkolny / oprac. Janina Wiątk-Osiowska. - Kraków - Warszawa : Spółka Wydawniczo-Księgarska, 1992. - 167 s.
24. BOROWSKI Andrzej. Renesans. - Wwa : WSiP, 1992. - 327 s.
(Biblioteka "Polonistyki ")
25. BRZozowski Jacek. "Pan Cogito". Zbigniewa Herberta. - Wwa: Oficyna Wydawn. "PATRIA", 1991. - 37 s. /Moje lektury 7/
26. BUJNICKI Tadeusz. Wiersze Władysława Broniewskiego. - Wwa : WSiP, 1992. -182 / Biblioteka Analiz Literackich 72/
29. BURKOT Stanisław. ~~Miron~~ Białoszyński. -Wwa:WSiP,1992.- 289 s. /Biblioteka "Polonistyki"/
30. CZARNECKA Katarzyna, ZGÓŁKOWA Halina. Słownik gwary uczniowskiej. Wyd.2 - Poznań : Kantor Wydawniczy SAAW, 1992. - 358 s.
31. DABROWSKA Maria. Noc i dnie / oprac. Krzysztof Zabielski. - [b.m.] : Wydawnictwo Książkowe SEMA, [b.r.]. - 37 s. (Powtórka z Literatury)
32. DROGA Katarzyna. Jak odpowiadać z polskiego : materiał klasy 1 szkoły średniej w pytaniach i odpowiedziach - Łapy : Agencja Wydawnicza AGA -PRESS, [1992?]. - 133 s.
33. DROGA Katarzyna. Jak odpowiadać z polskiego : materiał klasy 2 szkoły średniej w pytaniach i odpowiedziach^{2/}. - Łapy : Agencja Wydawnicza AGA-PRESS, 1992. - 192 s.
34. DROGA Katarzyna. Jak odpowiadać z polskiego /3-4/. - Łapy : Agencja Wydawnicza AGA-PRESS, 1992. - 181 s.
35. DROGA Katarzyna. "Pejściownik" : 300 pejęd z języka polskiego do szkoły średniej. - Łapy : AGA-PRESS, 1992. - 79 s.
36. GLENSK Joachim. Aferystyken : podręczna encyklopedia myśli i aferyzmów. - Opole : Instytut Śląski. 1992. - 350 s.
37. GLOSARIUSZ od starożytności do pozytywizmu : materiały do kształcenia literackiego w szkole średniej /ped red. Tadeusza Patrzyka. - Wrocław [i.in.] : Zakł. Nar. im. Osselińskich, 1992. - 298 s.

38. GORCZYŃSKA RENATA / Ewa Czarnecka/. Pedróżny świata : rozmowy z Czesławem Miłoszem : komentarze. - Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1992. - 365 s.
39. HANDKE Ryszard. Ze Stanisławem Lemem na szlakach fantastyki naukowej. - Wwa: WSIP, 1991. - 138 s.
40. INGLOT Mieczysław. Cyprian Norwid. - Wwa : WSIP, 1991. - 486 s. (Biblioteka "Pelonistyki")
41. KOZUBSKA Ewa, TOMKOWSKI Jan. Mistyczny świat Williama Blake'a. - Milanówek : Wydawnictwo Warsztat Specjalny, 1993. - 204 s.
42. KURSKA Anna. "Kartoteka" Tadeusza Różewicza. - Wwa : Oficyna Wydawnicza "PATRIA", 1991. - 31 s. /Moje lektury 4/
43. MACIĄG Włodzimierz. Nasz wiek XX : przewodnie idee literatury polskiej 1918-1980. - Wrocław [i in.] : Zakł. Nar. im. Ossolińskich, 1992. - 385 s.
44. MERESIŃSKI Sławemir . Henryk Sienkiewicz wobec tradycji romantycznej. - Kielce : Wydaw. Pedagogiczne, 1992. - 140 s.
45. MAKOWSKI Stanisław. "Nie -Boska komedia" Zygmunta Krasińskiego. - Wyd. 3 popr. i uzup. - Wwa : WSIP, 1991. - 111 s. /Biblioteka Analiz Literackich /
46. MIŁKOWSKI Tomasz, TERMER Janusz. Leksykon lektur szkolnych. - Wwa : "BGW", 1993. - 344 s.
47. Omówienie lektur obowiązkowych i uzupełniających dla klasy siódmej szkoły podstawowej. - Wyd. 2 popr. i uzup. - Częstochowa : Wydaw. PACIFIC, [1992?]. - 71 s.
48. POZNAŃSKI Jacek. Wypracowania dla klas VI-VIII. - Wwa : Wydaw. SAGA, 1992. - 110 s.
49. POZNAŃSKI Jacek. Wypracowania dla klasy II szkół średnich. - Wwa : Wydaw. SAGA, 1993. - 111 s.
50. POZNAŃSKI JACEK. Wypracowania dla klasy II szkół średnich. - Wwa : Wydaw. SAGA, 1993. - 111 s.
51. POZNAŃSKI Jacek. Wypracowania dla klasy III szkół średnich. - Wwa : Wydaw. SAGA, 1992. - 112 s.

52. Prosimy powtarzać : 1000 cytatów na każdą okazję / wybór i oprac.
Tomasz Basiuk & Paweł Piasecki. - Wwa : " Vademecum", 1992. -
159 s.
53. Przed egzaminem z języka polskiego. 5 / oprac. Maria Ginter,
Tomasz Grzęgerzewski. - Poznań : GEMINUS- RES, 1992. - 84 s.
54. RAWIŃSKI Marian. Dramaturgia polska 1918-1939. - Wwa : Wydaw.
Naukowe PWN, 1993. - 415 s.
55. SAINT-EXUPÉRY Antoine de. Mały Książę. / oprac. Jan Wrzes. -
b.m. : SEMA, 1992 ? - 25 s. (Powtórka z literatury)
56. Słownik literatury polskiej XX wieku / zespół red. Alina Brodzka
[i in.]. - Wrocław : Zakład Nar. im. Osselińskich, 1992. - 1432
(Vademecum Polenisty)
57. ŚWIĘCH Jerzy. Wiersze Krzysztefa Kamila Baczyńskiego. - Wwa : WS
1991. - 160 s. (Bibl. Analiz Lit.)
58. WĄSKIEWICZ Andrzej K. Józef Czechowicz. - Wwa : "JOTA", 1991. -
45 s. (Przewodnik po Lekturach 68)
59. WIERZBICKA-PIOTROWSKA Elżbieta. Interpunkcja na co dzień. -
Bydgoszcz : SOMEX, 1992. - 76 s.
60. WIŚNIEWSKI Wojciech. Lekcja polskiego. - Wwa : Oficyna Wydawnic
RYTM, 1993. - 358 s.

HISTORIA

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

61. BÄCKER Roman. Totalitaryzm geneza i upadek. - Toruń :
INDEX-BOOKS, 1992. - 103 s.
62. BANKOWICZ Marek. Demokraci i dyktatorzy : przywódcy polityczni
współczesnego świata. - Kraków : Krakowski Instytut Wydawniczy,
1993. - 412 s.
63. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej : wybór źródeł : stan
prawny na dzień 1 grudnia 1992r. /oprac. Dariusz Dudek. - Lubli
- Lubelskie Wydawnictwa Prawnicze, 1992. - 183 s.
64. Prawa człowieka : wybór materiałów: dokumenty międzynarodowe /
przekł. i oprac. Bożena Gronowska, Tadeusz Jasudowicz, Cezary
- Toruń : Wydaw. COMER, 1993. - 458 s.

5. RODZIŃSKI Witold. Historia Chin. - Wyd. 2 przejrz. i rozszerz.
- Wrocław [i in.] ,Zakł. Nar. im. Ossolińskich, 1992. - 758 s.
6. ROSZKOWSKI Wojciech / Andrzej Albert/. Historia Polski 1914-1991.
- Wyd. 2 popr. i repsz. - Wwa : Wydaw. Nauk. PWN , 1992. - 423 s.
7. SNOCH Bogdan. Słownik szkolny : terminy i pojęcia historyczne.
- Wwa : WSiP, 1992. 199 s.
8. WAWRYKOWA Maria. Historia powszechna 1789-1849. - Wwa : WSiP, 1992.
- 406 s.
9. WOJTASZCZYK K_onstanty Adam. Współczesne systemy polityczne.
- Wwa : WSiP, 1992. - 112 s.
10. ZAREMBA Paweł. Historia Stanów Zjednoczonych. - Wwa : Wydaw. Bellena,
1992. - 398 s.

BIOLOGIA

11. Ilustrowana encyklopedia szkolna : biologia / Corinne Stocley ;
przekład [z ang.] Tomasz Misiak. - Łódź : "RES. POLONA", 1992.
- 125 s.
12. Jak samodzielnie poznawać przyrodę : zadania i wskazówki : praca
zbiorowa/ pod red. Wiesława Sławińskiego. - Wyd. 3 por. - Wwa :
WSiP, 1992. - 359 s. [książka pomocnicza dla uczniów liceów
ogólnokształcących].
13. Leksykon biologiczny /pod red. Czesława Juny i Haliny Krzanowskiej
- Wwa : "Wiedza Powszechna", 1992. - 793 s.
14. Matile Lãic, Tassy Pascal, Goujet Daniel. Wstępow do systematyki
zoologicznej : koncepcje, zasady, metody/ red. nauk. Przemysław
Trojan; tł. [z franc.] Stanisław Głogowski. - Wwa : Wydaw. Nauk.
PWN, 1993. - 106 s.
15. MÜLLER Johannes, Stawiński Wiesław, Palka Stanisław. Obserwacje
i doświadczenia w nauczaniu biologii : fizjologia zwierząt
z uwzględnieniem fizjologii człowieka. - Wwa : WSiP, 1992. - 181 s.
16. PODBIELKOWSKI Zbigniew. Rośliny użytkowe. - Wwa : WSiP, 1992. -
574 s.
17. STAWIŃSKI Wiesław. Główne nurty rozwoju dydaktyki biologii. -
Wwa : WSiP, 1992. - 291 s.

GEOGRAFIA

78. Geografia : świat : Polska : słownik szkolny. - Wwa : WSiP, 1992. - 287 s.
79. Geografia świata : praca zbiorowa / [aut.] Adam Bajcar i in. Wyd. 4 zm. - Wwa : WSiP, 1992. - 568 s.
80. Krajeznawstwo i turystyka w szkole : praca zbiorowa pod red. Tadeusza Lebożewicza. - Wyd. 3 popr. - Wwa : WSiP, 1990. - 35 s.
81. Olimpiada geograficzna : VII-XII; praca zbiorowa / pod red. Andrzej Dylakowej i Małgorzaty Sikorskiej. - Wwa : WSiP, 1991. - 230 s.

CHEMIA — FIZYKA

82. ELBANOWSKA Stefania, KACZOROWSKA Anna. Fizyka. - Wyd. 2 popr. Wwa : Wydaw. "Oświata", 1992. - 240 s. / Vademecum maturzysty
83. Ilustrowana encyklopedia szkolna : chemia / Jane Wertheim, Chris Oxlade, Jehn Waterhouse, przekład [z ang.] i konsultacja naukowa Anna Kasperska. - Łódź : RES POLONA, 1992. - 128 s.
84. Ilustrowana encyklopedia szkolna : fizyka / Chris Oxlade, Jane Wertheim, Jehn Waterhouse, przekład [z ang.] i konsultacja naukowa Jerzy Kasperski. - Łódź : RES POLONA, 1992. - 126 s.
85. JĘDRZEJEWSKI Jędrzej, KRUCZEK Witold, KUJAWSKI Adam. Zbiór zadań z fizyki : dla uczniów szkół średnich i kandydatów na studia. Wyd. 8 popr. - Wwa : WN-T, 1992. - t. 1 [4 nlb] s. 431, t. 2 [2 nlb] 435 - 780 s.
86. KOSZMIDER Maria, SYGNIEWICZ Janina. Repetytorium z chemii. - Wydawn. Edukacyjne, 1992 - 103 s. / Matura 93/
87. LANGE Piotr, PATEY-GRABOWSKI Mariusz. I ty zostaniesz Einsteinem : materiały pomocnicze do nauki fizyki dla klasy 1 szkół średnich. - Wwa : Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna "ADAM", 1992. - 95 s.
88. NITECKI Ryszard. Rozwiązujemy zadania z fizyki : indukcja elektromagnetyczna : drganie : fale : program szkoły średniej klasy 1. - Wwa : Wydaw. MEDIUM, 1992. - 79 s.

- PAZDRO Krzysztof M. Podstawy chemii dla kandydatów na wyższe uczelnie. - Wyd.2. - Wwa : Wydaw. Edukacyjne, 1992. - 463 s.
- SIENKO Michell J., PLANE Robert A. Chemia : podstawy i zastosowania.- Wyd.2 zm. - Wwa : WN-T, 1992. - 716 s.
- SOROKIN W.W., ZLOTNIKOW E.G. Sprawdź, czy znasz chemię : testy egzaminacyjne / z jęz. ros. tłum. Maria Martin. - Wwa : WN-T, 1992. - 214 s.
- TOMASZEWSKA Nina. Rozwiązujemy zadania z fizyki: kinematyka. - Wwa : Wydaw. MEDIUM, 1992. - 63 s. [Progna szkoły średniej klasa I]
- ZAWISTOWSKA Elżbieta. Rozwiązujemy zadania z fizyki: bryła sztywne : grawitacja : elektrostatyka. - Wwa : Wyd. MEDIUM, 1992. - 80 s. [Program szkoły średniej klasa II]

MATEMATYKA

- KACZMARSKA Ewa. Matematyka. - Wwa : Wydaw. "Oświata" 1992. - 239 s. (Vademecum maturzysty)
- KOWALCZUK Czesław. Matematyka : zestawy zadań maturalnych i egzaminacyjnych ze szczegółowymi rozwiązaniami 1. - Wyd. 2 - Radem : "DORAN", 1992. - 108 s.
- KRYSICKI Włodzimierz, PISAREWSKA Helena, Świątkowski Tadeusz. Z geometrią za pan brat. - Wwa : Wydaw. "Iskry", 1992. - 341 s.
- ZALEWSKA Anna, STACHOWSKI Edward. Z Pitagorasem do liceum : zadania i ćwiczenia powtórzeniowe dla kandydatów do szkół ponadpodstawowych : zestawy egzaminacyjne. - Wwa : Oficyna Wydawniczo-Religijna i Reklamowo-Handlowa "ADAM", 1992. - 96 s.

MUZYKA

- JAKUBOWSKI Marek. Mały leksykon bluesa. - Toruń - Warszawa : COMER & FUNDACJA BÜCHNERA, 1992. - 235 s.
- PODOLSKA Beata. Fortepian : podręcznik dla słuchaczy Studium Nauczycielskiego - Wwa : WSiP, 1990. - 234 s.

KULTURA FIZYCZNA

100. STRZYŻEWSKI Stanisław. Wychowanie fizyczne poza salą gimnastyczną : poradnik dla nauczycieli i studentów. - Wwa : WSiP, 1992. - 229 s.
101. SULIUSZ Seweryn. Wychowanie fizyczne w szkole podstawowej. - Wwa : WSiP, 1991. - 275 s.

PLASTYKA

102. DASZYŃSKA Małgorzata. Malarskie techniki dekeracyjne. - Wwa WSiP, 1992. - 102 s. (Techniki Plastyczne)
103. DASZYŃSKA Małgorzata. Techniki graficzne powielane i odbijane. - Wwa : WSiP, 1992. - 108 s. (Techniki Plastyczne)
104. JAKIMOWICZ Andrzej. Sztuka Indii. - Wyd.3.- Wwa : " Wiedza Powszechna", 1991. - 203 s.
105. KÜNSTLER Mieczysław Jerzy. Sztuka Chin. - Wwa : "Wiedza Powszechna", 1991. - 357 s.
106. PENROSE Roland, Picasso : życie i twórczość / przekł. [z angielskiego] Alicja Zielińska. - Wwa : PIW, 1991. - 454 s.

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

107. BOGDANOWICZ Zefia. Zabawy dydaktyczne dla przedszkoli. - Wyd. 4 popr. - Wwa : WSiP, 1990. - 192 s.
108. BRZEZIŃSKA Anna, BURTOŃ Maria. Psychopedagogiczne problemy edukacji przedszkolnej. - Wyd. 2 uzup. i rozszerz. - Poznań : UAM, 1992. - 245 s.
109. BURTOŃ Maria. Przygotowanie dzieci w wieku przedszkolnym do nauki czytania i pisania w szkole. - Poznań : UAM, 1992. - 120 s.
110. SACHAJSKA Elżbieta. Uczymy poprawnej wymowy : metodyka postępowania ortofonicznego z dziećmi w wieku przedszkolnym. - Wyd. 1. - Wwa : WSiP, 1992. - 149 s.

NAUCZANIE POCZĄTKOWE

111. DŁUGOSZ Janina, ORZECH Emilia. Materiały do pracy z tekstem literackim w klasach początkowych / red. naukowy Andrzej Meissner. - Rzeszów : Wydaw. FOSZE, 1992. - 264 s.
112. Dyktanda i ćwiczenia z ortografii dla uczniów klas niższych/ wybór tekstów i propozycje ćwiczeń Jan Paluszewski. - Wwa : COMENSAL, 1992. - 80 s. (Sam nauczę się ortografii)
113. Dziecko jako odbiorca literatury /pod red. Marii Przetacznik - Gierewskiej.. Wwa - Poznań : Wydaw. Naukowe PWN, 1992. - 173 s.
114. Język polski kl. 1 : wycinanka i teksty uzupełniające nr 3 / oprac. metodyczne Zofia Rejniak. - Kielce : Oficyna Wydawnicza P.W. "M.A.C" S.A., 1993. - 40 s.
115. Język polski kl.1 : zeszyt pracy ucznia nr 3. /oprac. metodyczne Zofia Rejniak. - Kielce : Oficyna Wydawnicza P.W. " M.A.C" S.A., 1993. - 84 s.
116. KALETA-SAWICKA Maria, SKALSKA Irena. Vademecum nauczania ortografii w klasach początkowych. - Kielce : P.W. "M.A.C". S.A. Oficyna Wydawnicza i Fenograficzna, 1992. - 98 s.
117. Kiermasz pomysłów : matematyka klasy 0-III : scenariusze lekcji i zajęć dla nauczycieli i rodziców / zebra. i oprac. Julia Matheus ; z ang. tłum. Ewa Łakoma , Mirosław Dąbrowski. - Wwa : WSiP, 1992.- 128 s.
118. KOŚCIOWA Maria. Moje metody pracy w klasie pierwszej. - Wyd. 4 rozszerzone. - Wwa : WSiP, 1991 . - 269 s.
119. Nauczania początkowe matematyki : podręcznik dla nauczyciela : praca zbiorowa pod red. Zbigniewa Semochiego. T.2. - Wyd. 2. - Wwa : WSiP, 1992. - 272 s.
120. REJNIAK Zofia. Język polski : klasa 1 : zeszyt 1 : materiały metodyczne. - Kielce : PW "M.A.C " S.A. Oficyna Wydawnicza i Fenograficzna, 1992. - 150 s.
121. REJNIAK Zofia. Język polski : klasa 1 : zeszyt 2 ; materiały metodyczne. - Kielce : PW "M.A.C." S.A. Oficyna Wydawnicza i Fenograficzna, 1992. - 151 s.
122. REJNIAK Zofia. Język polski : klasa 1 : zeszyt 3 : materiały metodyczne : - Kielce : Oficyna Wydawnicza P.W. "M.A.C." S.A., 1993. - 133 s.

123. Środowisko społeczno-przyrodnicze klas 1 : materiały metodyczne /oprac. i redakcja Czesław Cyrański. - Kielce : P.W. "M.A.C." S.A. Oficyna Wydawnicza i Fonograficzna, 1992. -91
124. Środowisko społeczno-przyrodnicze kl. 2 : materiały metodyczne /oprac. i redakcja Czesław Cyrański. - Kielce : P.W. "M.A.C." S.A. Oficyna Wydawnicza i Fonograficzna, 1992. - 104 s.
125. Środowisko społeczno-przyrodnicze klasa 3 : materiały metodyczne /oprac. i redakcja Czesław Cyrański - Kielce : P.W. "M.A.C." S.A. Oficyna Wydawnicza i Fonograficzna, 1992. - 1

KSZTAŁCENIE SPECJALNE

126. Dziecko z wadą słuchu w szkole podstawowej / wybór i opracowanie prof. dr hab. Janina Wyczęsany. - Kraków : SPONSOR, 1991. - 111 s.

BIBLIOTEKI SZKOLNE

127. DRZEWIECKI Marcin. Biblioteka we współczesnej szkole. - Wwa : SBP, 1991. - 106 s.
128. SADOWSKA Jadwiga. Instrukcja tematowania i katalogu przedmiotowego. - Wwa : BN ; SBP, 1991. - 100 s.
129. SADOWSKA Jadwiga, TUROWSKA Teresa. Języki informacyjno-wysokościowe. - Wwa : C U K B ; 1990. - 152 s.
130. WOJCIECHOWSKI Jacek. Podstawy pracy z czytelnikiem. - Wwa : SBP, 1991. - 156 s.

"Integracja. Integralne nauczanie i wychowanie w kl. III szkoły podstawowej" (Poradnik metodyczny-część pierwsza)
Ślupsk - 1993r.
opr. Gustawa Grabowska
opr. Regina Leśna
opr. Krystyna Mikołajczyk

FILMOTEKA PEDAGOGICZNEJ BIBLIOTEKI WOJEWODZKIEJ W SŁUPSKU
ul. JARACZA 18a, tel. 235-64.

NOWOSCI FILMOTEKI W TECHNICE VIDEO

I. LEKTURY SZKOLNE.

1. Szkoła podstawowa

- Awantura o Basię - reż. M. Kaniewska,
- Historia żółtej ciżemki - reż. S. Chęciński,
- Krzyżacy czI i II - reż. A. Ford.

2. Szkoła ponadpodstawowa

- Chłopi cz. I i II - J. Rybkowski,
- Granica - J. Rybkowski,
- Panny z Wilka - A. Wajda,
- Popioły cz. I i II - A. Wajda,
- Ziemia obiecana cz. I i II - A. Wajda,
- Wesela - A. Wajda,
- Potop cz. I i II - J. Hoffman,
- Lalka - W. Hass,
- Nad Niemnem - Z. Kuźmiński,
- Noce i dnie cz. I i II - J. Antczak,
- Faraon - J. Kawalerowicz,
- Krajobraz po bitwie - A. Wajda,
- Cudzoziemka - R. Ber.

II. FILMY EKOLOGICZNE.

10 zestawów, łącznie - 41 filmów.

UWAGA! FILMY NA TASMIE 16 mm WYPOŻYCZAMY NIEODPŁATNIE!

JEDNORAZOWE WYPOŻYCZENIE KASETY VIDEO - OPŁATA 5 tys. zł.

ORAZ 3 tys. zł. ZA KAŻDY DZIEŃ ZWŁOKI.

Przed zmianą właściciela szkół

Wszystko wskazuje na to, że mimo oporów ze strony samorządów, gminy jednak przejmą władzę nad szkołami podstawowymi w terminie ustawowym, czyli od 1 stycznia 1994 roku. Zdaniem Zygmunta Sadowskiego, słupskiego kuratora oświaty, Kuratorium jest przygotowane do rozmów i podpisania stosownych dokumentów. Zgodnie z opracowanym harmonogramem tym zadaniom będzie poświęcony cały I kwartał bieżącego roku. Odbywają się spotkania wyjaśniające z zarządami i radami gmin.

Nauczyciele bez obaw

Według kuratora słupskiego nauczyciele nie będą mieli w nadchodzącym roku szkolnym powodu do obaw. Na razie nie zanoszą im na zasadniczą zmianę pensum. Zdaniem Kuratora byłoby to nieopłacalne, gdyż jeśli w trakcie roku szkolnego dla nauczyciela nie byłoby pracy, to i tak musiałby on przez ten czas dostawać wynagrodzenie. Ministerstwo chce zatem tylko, aby było ono zróżnicowane. Jeżeli nauczyciel będzie uczył 18 godzin, to jego pełny etat wyniesie właśnie tyle godzin. Jeśli natomiast nauczyciel pracuje 24 godziny, to jego pensum etatowe będzie dwudziestoczwierogodzinne. Wszystko więc się odbędzie automatycznie i bez wypowiedzi. Ministerstwo proponuje też, aby godziny przekraczające osiemnastogodzinne pensum były opłacane wyżej niż pozostałe. W ten sposób ma powstać mechanizm zachęcający nauczycieli do zatrudniania się na większych etatach.

Co się robi?

Przygotowania Kuratorium Oświaty do przejęcia szkół podstawowych przez gminy obejmują nie tylko działania lokalne. Kurator obserwuje również przebieg realizacji postulatów skierowanych przez samorządy do sądu i parlamentu. Zdaniem Zygmunta Sadowskiego zadłużenia szkół najprawdopodobniej przejmie w całości Ministerstwo Finansów. Nikt jednak na ten temat nie wypowiada się jednoznacznie, aby uniknąć powiększenia długów. Jest też inna propozycja. Jeśli okaże się, że zadłużenie szkół jest równe wielkości środków, które trzeba by przeznaczyć na pierwszą (styczeńową) w 1994 roku pensję dla nauczycieli, to MEN byłoby skłonne wypłacić te wynagrodzenia, a obowiązkiem gmin pozostałoby spłacenie za dłużeń.

Prowadzona jest również akcja ustalania właścicieli obiektów i majątku szkolnego. MEN zamierza jednak przeprowadzić ją w bardzo ograniczonym zakresie, bo na tyle pozwalają mu posiadane środki. Zazwyczaj ogranicza się ona będzie do sporządzenia protokołu zdawczo-odbiorczego, gdzie rolę zdającego i odbierającego pełnił będzie ten sam dyrektor. Dlatego wed-

Zdaniem kuratora

ług wiceministra Marcinkiewicza nie powinno być przekłamań i zatajeń. Według kuratora Sadowskiego gminy nie powinny się również obawiać żądania zwrotu obiektów szkolnych ze strony dawnych właścicieli. Ale to może się zdarzyć, choć w Słupsku jeszcze takiego przypadku nie było.

Nie dyskutuje się natomiast kwestii usunięcia Karty Nauczyciela. Ten postulat samorządów spełnić może bowiem tylko Sejm, a on zacznie działać dopiero we wrześniu.

Propozycje kuratorów

Wyprowadzaniu stanowiska władz oświatowych wobec nowej sytuacji organizacyjno-kierowniczej, która powstanie po przejęciu szkół przez gminy, służy spotkanie wewnątrzresortowe. Ostatnie odbyło się przed kilkoma dniami w Łodzi. Pracowano w kilku zespołach tematycznych. M. in. opracowano propozycje zasad kierowania inwestycjami oświatowymi. Według nich bezpośrednim inwestorem powinien być samorząd. Nie powinno dojść do zmiany dotychczasowych reguł dofinansowywania inwestycji. Budżet inwestycyjny powinien być wydzielony spośród wszystkich środków prze-

znaczonych przez rząd na cele oświatowe. Kurator w tym układzie spełniałby rolę koordynatora, który w porozumieniu z Wojewódzkim Sejmikiem Samorządowym kierowałby podziałem państwowych pieniędzy przeznaczonych na dofinansowanie inwestycji.

Wyprowadzono także stanowisko wobec systemu dotowania szkół z budżetu centralnego. Zdaniem uczestników spotkania szkoły wiejskie powinny być dotowane zgodnie ze współczynnikami 1,3. Zgodzono się również, że w przypadku bardzo małych placówek powinien on być jeszcze wyższy (1,45). Nie wiadomo tylko, czy oznaczałoby to konieczność zmniejszenia dotacji dla pozostałych szkół. Ministrowie są podobno optymistami. Liczą, że będzie można zwiększyć budżet na cele oświatowe. Kurator słupski w to nie wierzy.

Podniesiono także kwestię systemu wypłacania nauczycielskich wynagrodzeń. Dotychczas nauczyciele jako jedna z nielicznych grup pracowników budżetowych, mieli wypłacane pensje z „góry”. Przedstawiciele samorządów postulują, aby płacić nauczycielom z „dolu”, gdyż na początku stycznia kasy gminne są zazwyczaj puste i w tej sytuacji mogą powstać zatory płatnicze. Na razie jednak problemu nie rozwiązano, bo wymaga on wprowadzenia poprawki do ustawy o systemie oświatowym.

Koniec „gzeasów”?

Placówki kórzystały zazwyczaj z usług podlegających Kuratorium Oświaty gminnych zakładów ekonomiczno-administracyjnych szkół, które wyczerzały się w wielu funkcjach administracyjno-ekonomicznych (np. nadzorowały remonty, kupowały opał na zimę, zajmowały się sprawami kadrowymi). Teraz szefowie gmin chcą sobie zwykłe, aby szkoły były jednostkami samodzielnymi (zakładami budżetowymi). Dlatego Kuratorium przeprowadza proces likwidacji gzeasów. Ostatnie przestaną działać 31 grudnia 1993, choć kurator próbuje przekonać gminy, w których działają małe szkoły, że w ich przypadku bardziej opłacalne jest utrzymanie „gzeasów” niż zatrudnianie księgowych i pracowników administracyjnych w każdej ze szkół. Nie wiadomo jednak, czy gminy takie rozwiązanie zaakceptują.

Zbigniew Marecki

Wychowanie przez sport

Salos w Słupsku

Towarzystwo św. Franciszka Salezego (Księża Salezjanie) założone zostało w 1859 roku. Oprócz podstawowej pracy z młodzieżą męską, zakon prowadzi organizację katolickie i duszpasterskie. Siedzibą władz generalnych jest Rzym. Do Polski przybyli w 1901 roku. Obecnie w Polsce tworzą 4 prowincje (inspektorie): północno-wschodnią z siedzibą w Warszawie, południowo-wschodnią (Kraków), południowo-zachodnią (Wrocław) i północno-zachodnią (Pila).

Jedną z ciekawszych form pracy jest Salezjańska Organizacja Sportowa. Stowarzyszenie kultury fizycznej SALOS powstało z inicjatywy osób świeckich i duchowych skupionych wokół Zgromadzenia Salezjańskiego i statutowo określa swój cel jako działanie na rzecz wychowania przez sport i do sportu, wychowania na „uczciwych obywateli i dobrych chrześcijan”, jak mawiał św. Jan Bosko, założyciel Salezjanów. Celem działalności sportowej SALOS-u nie jest dążenie do sukcesu za wszelką cenę, nie jest zdobywanie medali i bicie rekordów, lecz wychowanie dzieci i młodzieży. Szczególnie zaintereso-

wanie kierowane jest na młodzież ubogą, zaniedbaną, deprawowaną przez ulicę. Tak rozumiany sport to nie tylko dążenie do perfekcjonizmu, choć i ten jest ważny, ale przede wszystkim kształtowanie osobowości wychowanka, zgodnie z wzorem chrześcijańskiego wychowania.

Działalność SALOS-u zapoczątkowana w Europie Zachodniej od kilku lat rozszerzona została na kraje postkomunistyczne. W Polsce działalność oficjalna prowadzona jest od ubiegłego roku, stając się nadzieją i receptą na choroby sportu wyczynowego. Wyrazem tej nadziei jest przyjęcie Salezjańskiej Organizacji Sportowej w poczet członków Polskiego Komitetu Olimpijskiego.

W Słupsku działalność SALOS-u zapoczątkowała grupa ministrantów z parafii rzymskokatolickiej św. Rodziny. Wśród ministrantów byli zapaleni piłkarze. Powstała myśl, aby dobrać innych chętnych. Warunek: nie mogą być członkami innych klubów sportowych. Dzięki opiece i wszechstronnej pomocy ks. Jana Czechowicza, zaczęli razem trenować od jesieni ub. roku. Na razie funkcjonuje jedynie

sekcja piłki nożnej, skupiająca ponad 40 uczniów różnych słupskich szkół podstawowych (najwięcej z „siemdemnastki” i „dziewiątki”). Treningi prawie codziennie, na stadionie kolejowym przy ul. Krzywoustego, podzieleni na grupy wiekowe. Treningami kieruje Zbigniew Stec, nauczyciel ze Szkoły Podstawowej nr 9.

Pomimo że grają razem dopiero od pół roku, mają już pewne sukcesy. Uczestniczą w rozgrywkach juniorów młodszych klasy wojewódzkiej OZPN Słupsk i plasują się pośrodku tabeli. Brali udział w mistrzostwach sportowych SALOS-u. Wyszli zwycięsko z rywalizacji na szczeblu okręgu i inspektorii. Podczas Mistrzostw Polski, które odbyły się w kwietniu w Lubinie, również okazali się najlepsi w swojej kategorii wiekowej, pomimo iż za wodnicy rywalizujących klubów byli od nich starsi. Zakwalifikowali się do Mistrzostw Europy w Lublinie, jednak z powodów organizacyjno-finansowych nie wezmą w nich udziału.

Salezjańska Organizacja Sportowa rozpoczęła działalność na Pomorzu Środkowym od Słupska i Głównego, gdzie również pracują Księża Salezjanie. W przyszłości być może rozwiną się również inne dyscypliny sportowe preferowane przez SALOS: piłka siatkowa, koszykówka i tenis stołowy. (J)

Jubileusz w Klukach

30 lat skansenu

Uroczystości jubileuszowe zgromadziły w Klukach w niedzielne popołudnie kilkuset gości, także muzealników z całego Pomorza. Przyjechał z Warszawy Feliks Ptaszyński, przed 30 laty Wojewódzki Konserwator Zabytków w Koszalinie, współpomysłodawca i nieprzejednany obrońca ideału utworzenia tego skansenu. Jak powiedział, przemawiając do zebranych, ideał mógł być zrealizowany dzięki pasji wielu polskich etnografów.

W trakcie części oficjalnej wojewoda słupski Kazimierz Kleina przekazał kierownikowi skansenu, Henrykowi Sojli, nagrodę Ministra Kultury. Założącej placówki z Kluk otrzymała listy gratulacyjne i upominki, wręczone przez dyrektora Muzeum Pomorza Środkowego Miłczyńskiawę Jaroszewiczą. Gratulacje składali między innymi: prof. Józef Borzyszkowski — wicewojewoda gdański i

wicyprezes Zarządu Głównego Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, prezydent Słupska Teresa Kraasowska, licznie przybyli przedstawiciele muzeów z Pomorza, między innymi z Wdzydz, Kartuz, Wejherowa, Koszalina, Bytowa.

Uroczystym akcentem jubileuszowym było otwarcie zabytkowej zagrody Alberta Klücka, przeniesionej z Kluk Żeleńskich. Skansen posiada już 13 obiektów budownictwa ludowego. Dwie kolejne zagrody są w trakcie rekonstrukcji, zgodnie z programem koncepcji rozbudowy opracowanym przez etnografów MPS — Hугоnę Ostrowską-Wójcik i Henryka Sojle.

Po uroczystościach oficjalnych gości zaproszono na degustację chleba, wypieczonego w skansenowskim piecu oraz do ogniska, gdzie koncertował Kaszubski Zespół Regionalny „Modraki” z kapelą z Parchowa.

JERZY DĄBROWA

Zajęcia pozalekcyjne tylko dla najlepszych

Zygmunt Sadowski, słupski kurator oświaty, zdecydował, że nie zrezygnuje całkowicie z finansowania zajęć pozalekcyjnych. Na dodatkowe godziny, opłacane bezpośrednio ze specjalnego funduszu, w tym roku mogą liczyć jednak tylko te szkoły w województwie, których uczniowie i nauczyciele przynieśli splendor oświaty.

Naczelniczy delegatur Kuratorium Oświaty rozdzielił między te szkoły 300 dodatkowych godzin. Sto godzin rozdzielił naczelnik delegatury słupskiej, płędziesiał — szef delegatury łęborskiej, po czterdziestu otrzymali do dyspozycji przed-

stawiciele rejonowych władz oświatowych w Mławsku, Bytowie i Człuchowie, a sześćdziesiąt zarezerwowano dla szkół ponadpodstawowych. Rozdzielili je Kuratorium.

Jak nam powiedział wicekurator Zygmunt Kulczewski, na dodatkowe godziny z pewnością mogą liczyć między innymi słupskie chóry młodzieżowe i dziecięce, działająca przy I Liceum Ogólnokształcącym i Szkole Podstawowej nr 5, drużyna piłkarska z Sycawic, drużyna piłki ręcznej ze Szkoły Podstawowej nr 14 w Słupsku, lekkoatletci z Bytowa i szachici z słupskiej „osiemnastki”. Możliwe, iż

zajęcia pozalekcyjne odbywać się będą nie tylko w wyróżnionych szkołach. Dużo zależy od władz samorządowych. Niektórzy wójtowie chcą finansować tego typu zajęcia w szkołach, które samorządy przejmą 1 stycznia 1994 roku. Taką deklarację złożył między innymi wójt gminy Nowa Wieś Łęborska, który chce opłacić dodatkowe zajęcia sportowe w tamtejszej szkole. W kilku innych gminach województwa słupskiego sprawa dodatkowych zajęć w szkołach będzie omawiana na wrześniowych posiedzeniach rad gmin. (maz)

Warsztaty edukacyjne

Słupsk. Biuro Wystaw Artystycznych organizuje w dniach od 6 września do 3 października br. Warsztaty Edukacji Plastycznej. Zajęcia prowadzone będą przez artystów (w godzinach popołudniowych), a w programie przewidziane są wykłady, dyskusje oraz bezpośrednie konsultacje w realizacji prac plastycznych uczestników. Warsztaty adresowane są do wszystkich, którzy interesują się sztuką współczesną, a zwłaszcza młodzieżą oraz ich nauczycielami od wychowania plastycznego.

Podsumowaniem Warsztatów Edukacji Plastycznej będzie wystawa dzieł i dokumentacji fotograficznej w Galerii Kameralnej i „Baszcie Czarownic”.

Zgłoszenia chętnych przyjmuje Grażyna Chojnowska w BWA przy ul. Partyzantów 31a w godz. 8-16, tel. 256-74 do końca sierpnia br. (a)

Warsztaty szkolne Zespołu Szkół Drzewnych w Słupsku zajęły się problemami dla szkół i przedszkoli. Rezultaty oglądać można na wystawie urządzonej w siedzibie Urzędu Wojewódzkiego (na V piętrze).

Od 2 do 4 czerwca w Słupsku odbywało się II Ogólnopolskie Forum Nauczycieli Bibliotekarzy. Jego tematem głównym była prezentacja rozmaitych form działalności bibliotekarzy z czytelnikami. Uczestnicy Forum mieli m. in. okazję zobaczyć efekty pracy nauczycieli w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Darnicy, Borowczycy i Małgorzata Kotlarek pokazały montaż artystyczny w wykonaniu dzieci niepełnosprawnych. Teksty Juliana Tuwima nie sprawiły młodym artystom żadnych kłopotów. Widzowie byli zachwyceni. Niektórzy wręcz płakali ze wzruszenia. Z uznaniem spotkały się również zajęcia prowadzone przez nauczycieli bibliotekarzy w Ośrodku — Hannę Wikus i Henryka Crlickiego. (maz)

Za zatrudnienie absolwenta - ulgi

Rejonowe Urzędy Pracy w Słupsku, Stawnielu i Łęborku w oparciu o ustawę o zatrudnieniu i bezrobociu z dnia 16 października 1990 roku (Dz.U. 108/91, poz. 457, art.27) mogą zwrócić zakładom pracy część wynagrodzenia za zatrudnionego w firmie absolwenta oraz składkę ZUS. Wysokość zwracanej kwoty nie może przekroczyć zasilku (czyli 1337 tys. zł brutto), jaki przysługiwałby temu absolwentowi, jeżeli zatrudnienie trwałoby dłużej niż 12 miesięcy.

W samym tylko Rejonowym Urzędzie Pracy w Łęborku zarejestrowano 400 bezrobotnych — tegorocznymi absolwentami. Są wśród nich technicy mechaniki, technicy rolnictwa, leśnictwa i pokrewni, technicy ekonomiści, nauczyciele z wykształceniem średnim i pokrewni, robotnicy obróbki metali, robotnicy budowlani, i pokrewni, sprzedawcy, kucharze, robotnicy w produkcji odzieży, drzewiarzy i pokrewni, maszyniści, mechanicy, monterzy.

Pracodawcy zainteresowani nową formą zatrudnienia mogą zgłaszać się do Rejonowego Urzędu Pracy w Słupsku przy ul. Szarych Szeregów 14, pok. 301, tel. 430-248, wewn. 301, w Stawnielu, ul. Marii C. Skłodowskiej 9, tel. 30-5, w Łęborku pod numerem telefonu: 624-800, wewn. 235 (a)

**USTAWA O ZATAUDNIENIU I BEZROBOCIU
Z DNIA 16.X.1991r.
(wyciąg)**

- ☞ Absolwent, to każda osoba po szkole zawodowej, średniej lub wyższej. Status absolwenta przysługuje przez 12 miesięcy po ukończeniu szkoły.
- ☞ Absolwent uzyskuje prawo do zasiłku po upływie 3 miesięcy od daty rejestracji, jeśli w tym okresie nie było dla niego oferty pracy.
- ☞ Absolwentowi przysługuje zasiłek w wysokości 36% przeciętnego wynagrodzenia.
- ☞ Osoby zarejestrowane mają obowiązek zgłaszać się w Urzędzie Pracy w wyznaczonym terminie w celu zasymulizowania gotowości do podjęcia pracy. Nie usprawiedliwiona nieobecność powoduje pozbawienie zasiłku. W razie choroby uniemożliwiającej wizytę w urzędzie należy przedstawić zwolnienie lekarskie w terminie 3 dni od jego wystawienia.
- ☞ Po upływie 12 miesięcy od daty ukończenia szkoły absolwent traci status uprawniający do zasiłku.

UWAGA

Absolwenci Zasadniczych Szkół Zawodowych, którzy w ramach umowy o pracę odbywali praktyki zawodowe w zakładach przemysłowych powinni zgłaszać się ze świadectwem pracy do Rejonowego Urzędu Pracy przy ul. Rzędowskiej 30, tel. centr. 81-65-27.

**DORADCY ZATAUDNIENIU
W REJONOWYCH
URZĘDACH PRACY**

DORADZĄ CI

**JĘŚLI
UKOŃCZYŁEŚ SZKOŁĘ
I NIE MA DLA CIEBIE
OFERT PRACY**

NIE TRĄĆ GŁOWY

WEŹ:

- ☞ dowód osobisty (tymczasowy dowód osobisty lub legitymację szkolną)
- ☞ oryginał świadectwa szkolnego lub dyplomu
- ☞ legitymację ubezpieczeniową (jeśli posiadasz)

I PRZYJDŹ DO

**ODDZIAŁU ABSOLWENTÓW
I MŁODOCIANYCH
w Rejonowym Urzędzie Pracy**

**JAK SKUTECZNIE POSZUKIWAĆ PRACY NA
WŁASNĄ RĘKĘ**

POINFORMUJĄ CIĘ

**O PRZEPISACH PRAWNYCH DOTYCZĄCYCH
BEZROBOCIA**

Apel Twego dziecka

- Nie psuj mnie, dając mi wszystko, o co Cię proszę. Niektórymi prośbami jedynie wystawiam Cię na próbę.
- Nie obawiaj się postępować wobec mnie twardo i zdecydowanie. Ja to wolę, bo to daje mi poczucie bezpieczeństwa.
- Nie pozwól mi ukształtować złych nawyków. Ufam, że Ty mi pomożesz wykryć je w zarodku.
- Nie rób tak, abym czuł się mniejszym niż jestem. To jedynie sprawia, że postępuję głupio, aby wydawać się dużym.
- Nie karć mnie w obecności innych. Najbardziej mi pomaga, gdy mówisz do mnie spokojnie i dyskretnie.
- Nie ochraniaj mnie przed konsekwencjami. Potrzebne mi są również doświadczenia bolesne.
- Nie rób tak, abym swoje pomyłki uważał za grzechy. To zaburza moje odczucie wartości.
- Nie przejmuj się zbyttnio, gdy mówię: „Ja Cię nienawidzę”. To nie Ciebie nienawidzę, ale Twojej władzy, która mnie niszczy.
- Nie przejmuj się zbyttnio moimi małymi dolegliwościami. One jednak przyciągają Twoją uwagę, której potrzebuję.
- Nie gderaj. Jeżeli będziesz tak robił, to będę się bronił przez udawanie głuchego.
- Nie dawaj mi pochopnych obietnic, bo czuję się bardzo zawiedziony, gdy ich później nie dotrzymujesz.
- Nie zapominaaj, że nie potrafię wyrazić siebie tak dobrze, jak bym chciał. Dlatego też niekiedy mijam się z prawdą.
- Nie przesadzaj co do mojej uczuciowości. To mnie krępuje i doprowadza do kłamania.
- Nie zmieniaj swych zasad postępowania ze względu na układy. To wywołuje we mnie zamęt i utratę wiary w Ciebie.
- Nie zbywaj mnie, gdy stawiam Ci pytania. W przeciwnym wypadku zobaczysz, że przestanę Cię pytać, a informacji poszukam gdzie indziej.
- Nie mów mi, że mój strach i obawy są głupie. One są bardzo realne.
- Nigdy nawet nie sugeruj, że Ty jesteś doskonały i nieomylny. Przeżywam bowiem zbyt wielki wstrząs, gdy widzę, że nie jesteś taki.
- Nigdy nawet nie myśl, że usprawiedliwianie się przede mną jest poniżej Twojej godności. Uczciwe usprawiedliwianie się wzbudza we mnie nadzwyczajną serdeczność ku Tobie.
- Nie zapominaaj, że lubię eksperymentować. Nie zabraniaj mi eksperymentować, gdyż bez tego nie mogę się rozwijać.
- Nie zapominaaj, jak szybko rosnę. Jest Ci zapewne trudno dotrzymać mi kroku, ale – proszę Cię – postaraj się.

Text Apelu ukazał się w USA w 1985 r.; w Polsce został wydany przez Katedrę Psychologii Rozwojowej KUL.

/PROBLEMY ALKOHOLIZMU NR 6/93 /

BIURO TURYSTYKI MŁODZIEŻOWEJ
BASIA TOUR

Pl. Komuny Paryskiej 2, II p.
90-007 Łódź, tel./fax (0-42) 33-74-08

Solidnie i tanio organizujemy turystykę krajową i zagraniczną:
— wycieczki, zielone szkoły, kolonie, obozy, zimowiska.
Zapewniamy transport autokarowy, fachową opiekę pilota i przewodnika.

Szczegółowych informacji i zapisy przyjmujemy w naszym Biurze
w poniedziałki, środy i piątki w godz. 10.00—16.30.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług.
Biuro jest zrzeszone w Izbie Turystyki Ziemi Łódzkiej.

Olimpijczycy szkolni

Pod hasłem „Mądrość jest darem – nauka zasługa” odbyło się 22 bm. w Słupsku spotkanie z najzdolniejszymi uczniami w województwie, laureatami tegorocznej edycji konkursów olimpiad przedmiotowych, także zdobywcami laurów w sporcie i działalności artystycznej.

– W ośmnaście biegał aż pięćdziesiąt, ale cieszymy się, że korzystacie z talentu i dzięki pracowni obsługacie wyniki ponadprzeciętne – powiedział do zebranej młodzieży kurator oświaty dr Zygmunt Sadowski. W tym roku laureatami konkursów olimpiad różnych szczebli zostało w województwie ponad dwustu uczniów.

W konkursach przedmiotowych w szkołach podstawowych uczestniczyło ich prawie 2650. Laureatami zostało 74 i było to wstęp do szkoły średniej bez ograniczeń wstępnych. W trakcie spotkania otrzymali z rąk kuratora nagrody książkowe i dyplomy, którymi uhonorowano także szkoły i nauczycieli-opiekunów. Okłaskami nagrodzili zebrani Ewę Sytkę, uczennicę Szkoły Podstawowej nr 1 w Bytowie, laureatkę dwóch konkursów (biologicznego i chemicznego) na szczeblu wojewódzkim.

W kategorii olimpiad przedmiotowych szkół średnich mamy 18 laureatów nagród na szczeblu makroregionu Polski Północnej oraz zakwalifikowanych do finałów centralnych olimpiad.

Najbardziej utytułowanym w finałach ogólnopolskich jest Michał Nowak, uczeń czwartej klasy Liceum Ogólnokształcącego w Łęborku, laureat olimpiady astronomicznej, wiedzy technicznej i matematycznej, oraz uczestnik finałów olimpiady fizycznej. Zespół Szkoły Ogólnokształcącej nr 2 w Słupsku, ma w tym roku aż dziewięć laureatów olimpiad, a wśród nich – Joanna Kujat w dwóch (język angielski i rosyjski), Krzysztof Malicki zaś w informatycznej (zawodnik rezerwy polskiej ekipy na Międzynarodowe Zawody Informatyczne w Argentynie) oraz w konkursie chemicznym Polski północnej. Ponadto mamy laureatów fizyki, wiedzy o Ziemi (zespół Technikum Hodowlanego w Łęborku), bio-

logów, ekologów.

Uczniowie z wielu szkół w Słupsku i województwie zdobyli medale na Ogólnopolskich Igrzyskach Młodzieży Szkolnej (biegi przelajowe – SP 1 Bytów). Drużyna Zespołu Szkół Ekonomicznych w Leborcu zdobyła Srebrny Muszkieter na Ogólnopolskich Zawodach Strzeleckich. Pierwsze miejsce i mistrzostwo Polski wystrzelała na tych zawodach Alina Gawka. Sekcja modelarska ze Szkoły Podstawowej w Pleszcu zdobyła drużynowe mistrzostwo Polski w modelarstwie sterowanymi, za żagłówek sterowaną radiem.

W trakcie spotkania koncertowały dwa „ekspertowe” chóry ze Słupska, wielokrotnie laureaci przeglądów ogólnopolskich. Przypomniانو, że chóry „Fantazja” (SP 5), „Kamiele” (LO 1 w Słupsku) wielokrotnie zdobyły „Kamerfony” na ogólnopolskich przeglądach, a ostatnio laury na I Festiwalu Kaszubskim w Słupsku.

Laureatem Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki Żeglarskiej w Siedlcach jest zespół „Mesa” z Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Ustce. (jaj)

Kawiarenka w szkole

Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 15 w Słupsku, zwłaszcza miłośnicy poezji, wiele wolnych chwil w minionym roku szkolnym spędzili w swojej kawiarence. Utworzyli ją w bibliotece szkolnej i nazwali: „literacka”.

Przed każdym uroczystym wieczorem kawiarnianym (raz w miesiącu), na którym zaproszonym nauczycielem, rodzicom prezentowali swój nowy program poetycki, wiele czasu spędzali w bibliotece nad ustalaniem programu i wertowaniem książek. Wymarzyli sobie spotkanie tematyczne, na przykład w listopadzie zadumę zaduszkową, w grudniu wigilijną lekcję miłości, na świętego Walentego – spotkanie gorących serc. Wieczór ostatni przed wakacjami, 23 czerwca, poświęcili kobiecie i jej miłości, opatrując ściane kawiarnianą hasłem z Narcyzy Zmichowskiej: „Miłość kobiety to świętość i cnota, szczęście i siła, mądrość i natchnienie”.

Autorzy scenariusza i wykonawcy (na zdjęciu) są uczniami różnych klas, od trzeciej do ósmej. Deklamują lub czytają wybrane kwestie, jak gami to okraszają – na luzie, a więc z uśmiechem, bez zbędnej tremy. Zawsze można zażyczyć do tekstu. Chodzi o nastrój na każdym kawiarnianym spotkaniu grupy przyjaciół, w koleżeńskej atmosferze. I jak nam powiedziała nauczycielka, opiekunka braci kawiarnianej, szefowa biblioteki pani Jolanta Kazimierzka, pomysł udaje się realizować wspaniale. A spotkania są rejestrowane na taśmie wideo, na potrzeby bibliotecznego archiwum.

„Wspaniały pomysł, wzbogacający formy edukacji, godny naśladowania. Tylko pogratulować młodzieży ze słupskiej „piętnastki”. (jaj)

Prof. Zbigniew Wiśniewski

„Piękno przyrody zastane – piękno przyrody utracone”

Zakład Technicznych Usług Komunalnych Narodowej Fundacji Ochrony Środowiska w Słupsku ogłosił konkurs fotograficzny dla młodzieży pn. „Piękno przyrody zastane – piękno przyrody utracone”. W ub. tygodniu w Wojewódzkim Ośrodku Kultury odbyło się zakończenie konkursu. Nagrody fundatora otrzymali: za I miejsce (2 min zj) – Dorota Popińska, za II m (1 min zj) – Tomasz Kaluc, za III miejsce (po 500 tys) – Łukasz Jażdżewski i Paweł Dantowski. Przyznano ponadto pięć wyróżnień (kalkulatory po 200 tys. zł). Pracę uczestników uhonorowali ponadto – dodatkowi sponsorzy. „Gazeta Wybrzeże” przyniosła 1 mln

zł Łukaszowi Jażdżewskiemu – za najlepsze zdjęcie w kategorii szkół podstawowych, zaś Okręgowa Dyrekcja OPA – zegarki kwarcowe dla wszystkich nagrodzonych i wyróżnionych, oraz półautomatyczne aparaty fotograficzne, za zbiorową pracę – dla pracowni fotograficznej w Państwowym Domu Dziecka w Ustce. Kilka zakładów fotograficznych ze Słupska przekazało komplety kolorowych filmów oraz albumy do zdjęć.

Pracę można obejrzeć w sali widowiskowej słupskiego Wojewódzkiego Ośrodka Kultury przy ul. Braci Gierwskich. (tm)

Pamięci Profesora Stanisława Gierszewskiego

Drugiego czerwca pożegnalnym Profasora Stanisława Gierszewskiego. Jego ostatnią drogę na Wilomiskim Cmentarzu towarzyszyli historycy, przedstawiciele innych dyscyplin naukowych z całej Polski — Trójmiasta, Bydgoszczy, Eoiągaa, Krakowa, Olszyna, Poznania, Słupska, Torunia, Warszawy i innych miast. Udział w pogrzebie Profesora tak licznego grona nie był oczywiście przy-padkowy.

Profesor Stanisław Gierszewski urodził się w kaszubskiej rodzinie nauczycielskiej w Czarnowie koło Brus, 28 sierpnia 1929 roku z oca Józefa i matki Anny z Wnuk-Lipińskich. Przed wojną mieszkał w Kowalewie i Chelmży, gdzie ojciec był nauczycielem. Okupacja rzuciła Go w rodzinne strony, gdyż ojciec podjął walkę zbrojną z Niemieciami najeżdżąc, ponosząc tragiczną śmierć jako Komendant Naczelny Tajnej Organizacji Wojskowej „Gryf Pomorza”.

Po wojnie zamieszkał w Sopocie. Tu skończył gimnazjum, a następnie podjął studia w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Gdańsku, uzyskując stopień magistra filozofii z zakresu historii na Uniwersytecie im. Mikołaja Kopernika w Toruniu. Po studiach pracował w Archiwum Państwowym w Gdańsku, a potem w Zakładzie Historii Pomorza PAN. W 1960 roku uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych na podstawie dysertacji przygotowanej pod kierunkiem naukowym prof. Stanisława Hoszowskiego, którego darzył głębokim szacunkiem.

Krótko po doktoracie Profesor podjął pracę w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Gdańsku. Habilitował się na Uniwersytecie Poznańskim im. Adama Mickiewicza, a w 1973 roku uzyskał stopień naukowy profesora nadzwyczajnego, zaś siedem lat później — zwyczajnego. Z tą uczelnią, przekształconą w Uniwersytet Gdański, związał się do końca życia. Był mistrzem i wychowawcą kilku profesorów i kilkunastu doktorów.

Jego nagła śmierć 27 maja nie była zaskoczeniem. Choroba już od wielu lat ciężko Go doświadczała. Ale pracował bardzo intensywnie i efektywnie do ostatnich godzin życia. Był to wybór świadomy. Do rangi symbolu urosła fakt, że rozstał się z nami na zawsze, kupiwszy bilet na wyjazd na badania zagraniczne.

Profesor był synem kaszubsko-pomorskiej ziemi, którą pokochał i poświęcił jej całe swe pracowite życie. Okrasowo był członkiem Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego i jego władz naczelnych. W czasie jubileuszu 60-lecia urodzin z dumą mówił, że z licznych odznaczeń i wyróżnień jakie posiadał, najbliższy sercu jest medal „Stolima” przyznany przez Zrzeszenie. W swych nowatorskich pracach naukowych starał się wyświecić jej złożone, często dramatyczne i tragiczne dzieje. Bez przesady stwierdzić można, że należał do grona najwybitniejszych znawców dziejów Pomorza i Polski. Wiele Jego publikacji ma kluczowe znaczenie dla poznania i dalszych badań nad dziejami Pomorza. Nie chodzi tu o charakterystykę Jego piśmiennictwa historycznego, którego chwalić nie trzeba, gdyż samo za siebie mówi i będzie służyć Jego imię.

Pragnę tylko podkreślić, że imponuje

ono tym bardziej, że Profesor nigdy nie stronił od rozlicznych funkcji służbowych i społecznych. Pogodny, życzliwy wobec wszystkich, miał dąr zjednywania sobie ludzi. To cechy osobowe, a w jeszcze większym stopniu niekwestionowany autorytet naukowy, wynikający z rozległej wiedzy, sprawiły, że zasiadał w rozlicznych — niestety zbyt licznych — gremiach kolegialnych, bardzo często będąc ich przewodniczącym. Pracowitość i poświęcenie się bez reszty nauce historycznej — to najbardziej charakterystyczne cechy osobowości Profesora.

Profesor Stanisław Gierszewski już w początkach swej pracy badawczej, związał się z regionem słupskim. Pod koniec lat pięćdziesiątych opublikował kilka artykułów na temat przemian etnicznych i narodowościowych na terenie wschodniej części Pomorza Zachodniego. Pod Jego redakcją ukazały się w 1972 roku „Dzieje ziemi bytowskiej”, których był współautorem. Był redaktorem naukowym „Historii Słupska”.

Profesor odegrał też ważną rolę w kształtowaniu się słupskiego środowiska historycznego nie tylko przez wykłady w Wyższej Szkole Pedagogicznej, lecz także jako wiceprezes Polskiego Towarzystwa Historycznego, dzięki wieloletnim

kontakom ze słupskimi historykami, skupionymi w miejscowym Oddziale PTH. Przez wiele lat był członkiem Kolegium Wydawniczego „Biblioteki Słupskiej”. Dzięki temu, nie tylko moją kształtował drogę życia.

Kochałmym Profesora, który w sprawach naukowych był bardzo wymagający, wyagał wręcz doskonałości warsztatowej, wielkiej precyzji i ostrości w formułowaniu ustaleń badawczych oraz odpowiedzialności za słowo. Najmniejsze w tym zakresie uczybnienia nie uchodziły Jego uwadze, spotykały się ze zróżnicowaną w swej ostrości krytyką, niekiedy wręcz druzgocącą.

Bałem się Profesora i kochałem Go za razem. Budził w mnie tym większy szacunek, że w praktyce stosował chińskie przysłowio: „Zie się wywdzięcza mistrzowi uczeń, który zawsze uczniem pozostaje”. Taki był na seminarium i w postępowaniu badawczym, ale był też pilnym inter pares, gdy tylko dyskusja przesuwała się na inne tematy. Był dla mnie Nauczycielem w najpełniejszym i najsławniejszym tego słowa znaczeniu. Takiego zachowam Go we wdzięcznej pamięci

ZYGMUNT SZULTKA

*Szanowna Dyrekcjo !
Udostępnij biuletyn także
nauczycielom szkoły.*

